

סדר

הדלקת נרות חנוכה

עם ליקוטי הלכות וליקוטי תפילות לחנוכה

מזכרת מכנס הכנה לחנוכה של ארגון 'מעיינות הנחל'

סדר הדלקת נרות חנוכה

עם ליקוטי תפילות
וליקוטי הלכות ועוד

בחסדי ה' עלינו אנחנו זוכים להוציא לפניכם סדר הדלקת נרות חנוכה עם הרבה הוספות חשובות וטובות, מחמת קוצר הזמן לא נערך כראוי.

יהי רצון שנזכה לקבל את ימי החנוכה הקדושים בשמחה וגילה, באהבה ויראה, בקדושה וטהרה, בהלל והודאה, אמן.

~ ארגון מעינות הנחל ~

התודה והברכה לכל המסעיים
להדפסה ובפרט למכון אור חדש
ומכון אסירי התקווה
ברכת ה' עליכם
זכות רבנו הקדוש תעמוד בעדכם

וכן תודה רבה למכון תורת הנצח
על רשותם האדיבה להשתמש
בליקוטי הלכות שבהוצאתם

מהדורה קמא תשפ"ז

עיצוב כריכה אתגליא - 0523529276

אסירי התקווה

אור חדש על ציון תאיר
מכון
אור חדש
להדפסת והפצת אורו של
רוח אפינו משיח ה'
מוהר"ן מברסלב
ונזכה כולנו במהרה לאורו

ברסלב
מכון
תורת
הנצח

סדר הדלקת נרות חנוכה - ברסלב

תוכן עניינים

בפתח ..... ד
ליקוטי תפילות על חנוכה ..... ז
סדר הדלקת נרות חנוכה ..... טו
שיר ידידות ..... כה
מעשה מאורח ..... כט
עלים לתרופה ..... לא
ליקוטי הלכות – כלאי בהמה ד ..... לד

יוצא לאור ע"י ארגון 'מעינות הנחל'
תשפ"ז לפ"ק

בפתח

כי בשם קדשך נשבעת להם שלא יכבה נרם לעולם ועד.

ימי חנוכה ממשמשין ובאים ... ימי האורה. ימי ההלל וההודאה. ימים המאירים באור הגאולה הקרבה ובאה. באור הגנוז שיתגלה לעתיד. באור האורות המאיר בכל העולמות, אותם המשיכו יחידי הדורות כבר עתה בתכלית המיעוט והחלישות, עוד בטרם הפציע השחר.

זה כבר למעלה מאלפיים שנה שכלל ישראל איש וביתו מדליקים ומעלים מדי שנה בשנה את נרות חנוכה. ובכל יום ויום מהדרים ומוסיפים והולכים עוד נר ועוד נר כשבפיהם ובלבם הלל והודאה לשמו יתברך על הניסים והנפלאות על התשועות והנחמות שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

ואורות הנרות הללו הולכים ומלווים אותנו כל הזמן, בכל ימי אריכות אלפי שנות גלותינו, הם אלו שנותנים לנו את העוז התעצומות ואת הכוח לשרוד ולהחזיק מעמד ביוון מצולה ובמעמקי מים בו אנו טבועים ושקועים. ניצוצי אורם מאירים לנו את אור האמונה בו יתברך בעוצם ההסתרה והחשכות הכפולה ומכופלת האופפת אותנו.

כי מאז שלהי ימי בית המקדש השני, כשעמדה מלכות יוון הרשעה להחשיך את עינם ולבם של ישראל בהאדרת והעצמת תאוות ותשוקות הבלי העולם הזה, ובכך בקשו להשכיחם את תורתו יתברך ולהעבירם חוקי רצונו, המאבק הרוחני הזה לא תם ולא פוסק לרגע. בכל דור ודור הם קמים עלינו לכלותינו, ומתגברים ברוח סערה עצומה ונוראה לטמאות את נפשם ומוחם של בני אל חי בזוהמתם ובכך לעוקרם מארץ חיים.

אבל לא יטוש ה' את עמו ונחלתו לא יעזוב, וברוב רחמיו הרבים מצמיח קרן ישועה בכל דור ודור, בדמותם של אבירי לב כהני ה' המשליכים נפשם מנגד ומחרפים

עצמם ללחום מלחמת ה', לגלות ולהודיע ולפרסם בראש כל חוצות את אמיתת מציאותו יתברך וגודל רחמנותו האין סופית; את קדושת ישראל העולה על הכל; ואת נצחיות ההבטחה בביאת גואלינו ומשיחינו אליו נכספת נפש כל חי.

אמנם דלים וחלושים הם מאד ואין בידם מאומה, אבל לא בכוחם הם יוצאים לקרב, לגרש חושך ולהאיר פני תבל, כי אם בכוחו הטמיר ונעלם של אותו פך שמן טהור חתום בחותמו של הכהן הגדול, זהו שמנו ואורו של הרב העליון הזך והנקי בתכלית הזיכוך והשלימות שאין שלימות אחריו, מהפלא הגדול הזה שבכל הפלאות נעשה נס חנוכה הדולק ומאיר באופן ניסי את כל המקומות האפלים והנדחים ביותר. הוא יורד ובוקע עד לתהומות ולעמקי עמקים, ועד לתחתית המדרגה שאין למטה ממנה, למטה למטה מעשרה טפחים, למקום שלא ירדה שכינה מעולם הוא מאיר ובא את מקדש ה' השוכן ונמצא בלבו של כל יהודי ויהודי.

וכך גם כשמסביב נראה שהכל הולך לכליון וחורבן, הנה אורו יתברך ואור צדיקיו ממשיך להאיר ולהתנוצץ לעד. "גם חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר". זה הנר המערבי הנצחי, אות, מופת ועדות ששכינתו יתברך לא זזה מאיתנו והוא אצלנו ועמנו בכל מקום ובכל מצב, ולעולם לא ידח ממנו נדח.

על האורות היוקדות הללו מובטחים אנו מפי הגבורה שלא יכבו ולא יתבטלו לעולמים. בעוד שכל אורות המועדים והזמנים הם מאירים לשעתן ולעתיד הם בטלים, הרי שאורות אלו עוד יתעצמו אז שבעתיים ויתגלה יפעת זוהרם לעיני כל חי בשיא אמיתתם. זה אורם הבהיר של הרב רב רבנן תקוות הדורות כלליות הרועים רועה השבעה יחד עם הנלווה אליו ראש כל תלמידיו, הם היוצרים יושבי נטעים עם המלך במלאכתו, אשר בשם קדשו נשבע להם שלא יכבה נרם לעולם ועד, ואורם הנצחי כאור נוגה הלוך ואור עד נכון היום, יום התגלותם המשמש ובא, ההולך וזורח בלבבות המשתוקקים וכוספים אליהם ומבקשים אחריהם בפרט בימי חנוכה המאירים. ושלהבת נרם ואורם גנוזה וצפונה בהתחדשות תורתם, שמן משחת קודש, אורייתא דעתיקא סתימאה, הם נחמתינו והם שמחתינו ובהם נהגה יומם ולילה, עד שיפוח היום ונסו הצללים ויתגלו מהרה ביפעת זוהרם, ונזכה

לשמוע מפיהם תורה חדשה יחד עם הניגון והשיר חדש ותנועות הריקוד שתכלה נפש הברואים כולם למשמע ולמראה החזיון הנפלא הזה.

"כי הוא הרב והתלמיד והביטו והסתכלו עליהם מיום בריאת העולם עד הנה, ועל ידם יהיה נפעל ונגמר התיקון של כל העולמות בתכלית תכלית השלימות, שגם אם לא היה אוכל האדם את עץ הדעת לא היה תיקון עולמות כזה, ועל כן יתהפך על ידי זה חטאו לזכות, ויקוים: 'אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד'" (כוכבי אור).

ולעת צאת הכוכבים בשעה שנעלה את נרות החנוכה הקדושים נאמין את רוחינו וניחד את כוונת לבנו שיתפרסם האי ניסא, שיתוודע ויתגלה בעולם ויתפרסם אורם ושמם של גואלינו, עד שתכלה רגל מהשוק וישליכו כולם את אלילי כספם וזהבם ויעבדו אותו יתברך שכם אחד. ולנוכח פני נרות המנורה נשפוך לב כמים על התגלות אורם, ובכלות נפש נפציר ונתחנן בשיר ורנן: "אור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו יחד במהרה לאורו". כי כבר ארכה לנו השעה ואין קץ לימי הרעה, וכבר עמך ישראל עומדים דרוכים משתוקקים ומייחלים שיחיש מבשר ויקים לנו מהרה את אותו רועה שבעה אליו עיני הכל צופיות.

"כי בודאי השם יתברך יגמור מה שהתחיל, כי בודאי בא יבוא אורינו שהוא משיח צדקינו, כי בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם ועד, ובכל יום ממשיך עלינו השם יתברך מאורו הגדול עד אשר תצמח ישועתינו" (ליקוטי הלכות).

חֲשׁוֹף זְרוֹעַ קָדְשֶׁךָ, וְקָרֵב קֵץ הַיְשׁוּעָה.
נְקֹם נִקְמַת דַּם עֲבָדֶךָ, מֵאֻמָּה הָרְשָׁעָה.
כִּי אָרְכָה לָנוּ הַיְשׁוּעָה, וְאֵין קֵץ לִימֵי הָרָעָה.
דְּחֵה אַדְמוֹן, בְּצֵל צַלְמוֹן, הָקֵם לָנוּ רוֹעֶה שִׁבְעָה.

ליקוטי תפילות לחנוכה

וְעָזְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שֶׁנִּזְכֶּה לְקַיֵּם מִצְוַת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה בִּזְמַנּוֹ בִּשְׁלֵמוּת כָּרָאוּי, בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה וּבְכַוָּנָה גְּדוֹלָה וַעֲצוּמָה כָּרָאוּי. וְנִזְכֶּה לְתַקֵּן כָּל הַתִּקּוּנִים הָאֵלֶּה שֶׁהִזְכַּרְנוּ לְפָנֶיךָ עַל־יְדֵי מִצְוַת נֵר חֲנֻכָּה, וְיֶחָשֵׁב לְפָנֶיךָ קִיּוּם מִצְוָתֵנוּ כְּאִלּוּ קִיַּמְנוּהָ בְּכָל פְּרָטֶיהָ וְדִקְדּוּקֶיהָ וְכַוָּנוֹתֶיהָ וְתַרְיַ"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ, וְיָאִירוּ לְפָנֶיךָ אוֹר קְדֻשַּׁת מִצְוָתֵינוּ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם. וְנִזְכֶּה לְתַקֵּן כָּל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם עַל־יְדֵי קִיּוּם מִצְוָה זוֹ, וְעַל־יְדֵי קִיּוּם כָּל הַמִּצְוֹת דְּאוֹרַיְיתָא וּדְרַבָּנָן, שֶׁתְּזַכֵּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְקַיֵּם כֻּלָּם בְּאַהֲבָה וּבְיִרְאָה וּבְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה וּבִשְׁלֵמוּת גְּדוֹלָה, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ שָׁלוֹם מֵאִתְּךָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם. וְיקוּיִם מִקְרָא שֶׁכָּתוּב, יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַּשָּׁלוֹם. עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

(ליקו"ת יד)

וְזַכֵּנוּ לְקַיֵּם מִצְוַת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה כָּרָאוּי, בְּכָל פְּרָטֶיהָ וְדִקְדּוּקֶיהָ וְכַוָּנוֹתֶיהָ וְתַרְיַ"ג מִצְוֹת הַתְּלוּיִם בָּהּ, וּלְקַיֵּם כָּל הַמִּצְוֹות שֶׁל חֲנֻכָּה בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְבָרְכְךָ, וְלוֹמַר הַלֵּל שָׁלֵם בְּשִׂמְחָה

וְחֶדְוָה רַבָּה וּבְהִתְעוֹרְרוּת גָּדוֹל בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה גְּדוֹלָה. כִּי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים קָבַעְתָּ לָנוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁהֵם שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא. זַכֵּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ בֶּאֱמֶת עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בֶּאֱמֶת שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא תָּמִיד, שֶׁהוּא הוֹדָאָה לִשְׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ, וּבִפְרָט בִּימֵי הַחֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהֵם יְמֵי הוֹדָאָה, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהִתְקָרֵב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת, וְלָדַעַת וּלְהַכִּיר אוֹתְךָ, וּלְהוֹדוֹת לְךָ, וּלְבָרְכְךָ סֶלָה בֶּאֱמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "הוֹדוּ לַיהוָה כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ", וְנִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחוֹל, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד כִּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת:

אָנָּא יְהוָה מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּרַחֲמִים, וְזַכֵּנוּ מְהֵרָה לְכָל מַה שֶׁבִּקַּשְׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ, בְּאֹפֶן שֶׁנִּזְכֶּה מְהֵרָה לִהְיוֹת כִּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב בֶּאֱמֶת "לְמַעַן דַּעַת כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד": מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ. עִבְדוּ אֶת יְהוָה בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו בִּרְנָנָה. דְּעוּ כִּי יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ וְלוֹ אֲנַחְנוּ עַמּוֹ וְצֹאן מַרְעִיתוֹ. בֹּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצֵרוֹתָיו בִּתְהִלָּה הוֹדוּ לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ. כִּי טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד דּוֹר וָדוֹר אֱמוּנָתוֹ. בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

(ליקו"ת ח"ב ב)

וְזַכֵּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לִקְדֻשַּׁת חֲנֻכָּה, וְתַעֲזְרֵנוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה שֶׁנִּזְכֶּה לְפָעֳלֹ בַּקָּשָׁתֵנוּ וּמִשְׁאֲלוֹתֵנוּ לְטוֹבָה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הַקָּדוֹשׁ, שֶׁתִּמְחֹל וְתִסְלַח לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְתַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. "סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ, וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָ לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה". וְשָׁם נֶאֱמַר: "וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ". סְלַח נָא מְחַל נָא כַּפֶּר נָא עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ וַעֲוֹנוֹתֵינוּ וּפִשָּׁעֵינוּ שְׁחָטָאנוּ וְשָׁעָוִינוּ וְשֶׁפָּשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵנוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. "חָנֵּנִי אֱלֹהִים כְּחַסְדֶּךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ מְחֵה פְשָׁעַי. הֶרֶב כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי וּמֵחַטָּאתִי טַהֲרֵנִי. הַסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵחֲטָאַי וְכָל עֲוֹנוֹתַי מְחֵה". וְנִזְכֶּה עַל יְדֵי הַמְּחִילָה וְהַסְּלִיחָה שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים לְקַבֵּל עַל יְדֵי זֶה קְדֻשַּׁת יְמֵי הַחֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם חֲנֻכַּת הַבַּיִת, וְנִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בִּימֵי הַחֲנֻכָּה קְדֻשַּׁת הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ:

(ליקו"ת ח"ב ז)

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנוּ לְקַיֵּם מִצְוֹת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה בִּזְמַנּוֹ בַּקְּדֻשָּׁה גְּדוֹלָה, וְעַל יְדֵי קְדֻשַּׁת הַמִּצְוָה הַזֹּאת נִזְכֶּה גַּם כֵּן לְעֵינַיִם פְּקוּחוֹת, שֶׁתָּאִיר עֵינֵינוּ וּתְזַכֵּנוּ לִרְאוֹת בֶּאֱמֶת גֹּדֶל שִׁפְלוּתֵנוּ וּפְחִיתוּתֵנוּ וְגֹדֶל רוֹמְמוּתְךָ וּגְדֻלָּתְךָ תִּתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁנִּזְכֶּה עַל יְדֵי זֶה לְבָרֵר וּלְזַכֵּךְ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהּ שׁוּם אֲחִיזַת הַכְּפִירוֹת וּבִלְבּוּלֵי אֱמוּנָה רַחֲמָנָא לִצְלַן, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לְקַבֵּל מִמְּךָ כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת וַחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, וִיקַיַּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: לְהַגִּיד בַּבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וֶאֱמוּנָתְךָ בַּלֵּילוֹת, וְנִזְכֶּה שֶׁתִּפְתַּח לָנוּ כָּל שַׁעֲרֵי

הַקְּדֻשָּׁה עַד שֶׁנִּזְכֶּה לַעֲבֹד אוֹתְךָ בֶּאֱמֶת, וְיִקַּיֵם מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: פִּתְחוּ שְׁעָרִים וְיָבֹא גוֹי צַדִּיק שֹׁמֵר אֱמֻנִים, וְנֶאֱמַר פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבוֹא בָּם אוֹדֶה יָהּ, זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה צַדִּיקִים יָבוֹאוּ בוֹ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

(תפילות ותחנונים ח"ב י)

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנוּ לְקַיֵּם מִצְוַת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה בְּשֻׁמָּן, וְעַל יְדֵי זֶה תַּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאָרָה גְּדוֹלָה מֵהַשִּׁי"ן עַי"ן נְהוֹרִין שֶׁל אוֹר הַפָּנִים שֶׁהֵם אוֹרוֹת הַמַּקִּיפִים הָעֶלְיוֹנִים שֶׁהֵם בְּחִינַת אוֹר הַפָּנִים, וְיִקַּיֵם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: "יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ.

וְתַזְמִין לָנוּ פַּרְנָסָתֵנוּ בְּרֶוַח וּבְקְדֻשָּׁה גְּדוֹלָה, בְּאֹפֶן שֶׁבְּתוֹךְ אֲכִילָתֵנוּ וּפַרְנָסָתֵנוּ יִהְיֶה בְּחִינַת הִתְגַּלּוּת אוֹרוֹת הַמַּקִּיפִים שֶׁהֵם בְּחִינַת אוֹר הַפָּנִים, וְיִקַּיֵם מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן וְלֶחֶם לְבַב אֱנוֹשׁ יִסְעָד:

(תפילות ותחנונים השמטות נד)

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנוּ לְקַיֵּם מִצְוַת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה בִּזְמַנּוֹ בִּשְׁלֵמוּת, וְיִהְיֶה חָשׁוּב לְפָנֶיךָ כְּאִלּוּ קִיַּמְנוּ מִצְוָה זֹאת בְּכָל פְּרָטֶיהָ וְדִקְדּוּקֶיהָ, וּכְאִלּוּ כִּוַּנּוּ כָּל הַכַּוָּנוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הַכְּלוּלִין בְּמִצְוַת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה, עַד שֶׁנִּזְכֶּה עַל יְדֵי זֶה שֶׁתַּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאָרַת קְדֻשַּׁת הַמּוֹחִין

הַקְּדוֹשִׁים מִשָּׁרְשָׁם הָעֶלְיוֹן הַקָּדוֹשׁ בִּבְחִינַת 'לְאַמְּשָׁכָא מְשַׁח רְבוּת קֻדְשָׁא וּלְאַדְלָקָא בּוּצִינָא'.

עַד שֶׁנִּזְכֶּה עַל יְדֵי זֶה לְהַגְדִּיל דַּעְתֵּנוּ וּבִינָתֵנוּ וּלְהַעֲמִיק מַחְשַׁבְתֵּנוּ, לְהָבִין כָּל הָרְמָזִים הַקְּדוֹשִׁים שֶׁאַתָּה מְרַמֵּז לָנוּ בְּכָל מַחֲשָׁבָה דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה. שֶׁאַתָּה מַזְמִין לָנוּ בְּכָל עֵת לְפִי הָאָדָם וּלְפִי הַמָּקוֹם וְהַזְּמַן, שֶׁבְּכֻלָּם אַתָּה מְרַמֵּז לָנוּ רְמָזֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים לְהִתְקָרֵב לַעֲבוֹדָתֶךָ, וּלְאַדְבָּקָא מַחְשַׁבְתֵּנוּ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי בִּפְרָטִיּוּת, עַד שֶׁנִּזְכֶּה עַל יְדֵי זֶה לְהַעֲלוֹת וּלְהָקִים בְּחִינַת רַגְלֵי הַקְּדֻשָּׁה הַמְּלֻבָּשִׁין בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבָּעוֹלָם:

(תפילות ותחנונים השמטות ז ח"ב)

וּבְכֵן תַּעְזְרֵנוּ ה' אֱלֹקֵינוּ וְתְזַכֵּנוּ לְקַבֵּל עָלֵינוּ קְדֻשׁוֹת יְמֵי הַחֲנֻכָּה בְּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה וּבְשִׂמְחָה אֲמִתִּית, וְלִזְכּוֹת לְהַדְלִיק בְּכָל יוֹם וָיוֹם נֵרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה כְּמוֹ שֶׁצִּוּוּנוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה לְהַתְחִיל בְּיוֹם רִאשׁוֹן לְהַדְלִיק נֵר אֶחָד וּלְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם עוֹד נֵר אֶחָד עַד גְּמַר שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, כִּי כְּבָר הוֹדַעְתָּנוּ עַל יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים שֶׁעַל יְדֵי קְדֻשַּׁת נֵרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה עַל יְדֵי זֶה אָנוּ מַמְשִׁיכִים עַל עַצְמֵנוּ הַמְּשָׁכוֹת הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת עַל יְדֵי הַצְּמְצוּמִים, שֶׁמִּשָּׁם עִקַּר הַדְלָקַת כָּל הָאוֹרוֹת וְהַנֵּרוֹת דִּקְדֻשָּׁה בְּחִינַת לְאַמְּשָׁכָא מְשַׁח רְבוּת קֻדְשָׁא וּלְאַדְלָקָא בּוּצִינִין וּלְאַנְהָרָא שְׁרָגִין.

וְנִזְכֶּה שֶׁיִּמְשַׁךְ עָלֵינוּ אוֹר שֶׁמֶן מִשְׁחַת קָדֶשׁ בְּחִינַת תְּפִלִּין הַקְּדוֹשִׁים לְהָאִיר עָלֵינוּ הָאָרוֹת הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתְךָ בְּדֶרֶךְ נֵס וָפֶלֶא, לְהָאִיר וּלְהַדְלִיק הַנֵּרוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים כָּל הַיִּחוּדִים וְהַמְשָׂכוֹת הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת לְמַטָּה, אֲפִלּוּ לָנוּ כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ מוּנָחִים בִּדְיוֹטָא הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה, וְעַל יְדֵי תְּקוּנֵי הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה נִזְכֶּה גַּם אֲנַחְנוּ עַל יְדֵי כֹּחַ הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה שֶׁהֵם מַמְשִׁיכִין עָלֵינוּ הַשָּׂגוֹת הָאוֹר הָעֶלְיוֹן הַזֶּה גַּם בְּמְקוֹמֵנוּ הַשָּׁפֵל, וִירַפְּאוּ אוֹתָנוּ מֵחֳלִי הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִתְגַּבְּרָה עָלֵינוּ עַד מְאֹד אֲשֶׁר כָּל אֹכֶל תִּתְעַב נַפְשֵׁנוּ וְהִגִּיעָנוּ עַד שַׁעֲרֵי מָוֶת, כַּאֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים בְּנַפְשֵׁנוּ הֵיאַךְ נִתְגַּבֵּר עָלֵינוּ חֳלִי הַנֶּפֶשׁ עַד מְאֹד, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם נֶחְלָשׁ נַפְשֵׁנוּ עַל יְדֵי רִבּוּי עֲוֹנוֹתֵינוּ, רַק אַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים זְכִיתָנוּ בִּקְדֻשַּׁת מִצְוָה הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת שֶׁל הַדְלָקַת נֵרוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁעַל יְדֵי מִצְוָה זֹאת הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת מְאִירִים וּמַמְשִׁיכִים אוֹר הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּתְךָ אֲפִלּוּ עָלֵינוּ הַחוֹלִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד, וּמַמְשִׁיכִים אֶת הָאוֹר לְמַטָּה בְּרִבּוּי חָשְׁכַת גּוּפֵנוּ מֵחֲמַת מַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים, וּמְאִירִים עָלֵינוּ שֶׁנִּזְכֶּה לָשׂוּם לִבֵּנוּ לְדִבְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר הֵם מְחַיִּים אוֹתָנוּ בְּדִבְרֵיהֶם וּמַמְשִׁיכִים אוֹר הַקָּדוֹשׁ שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה בְּעֹמֶק הַחֹשֶׁךְ.

וְאָזְכֶּה לְהַאֲמִין בָּזֶה וּלְקַיֵּם הַמִּצְוָה הַזֹּאת בִּקְדֻשָּׁה, וּלְהַאֲמִין שֶׁבְּוַדַּאי אֶזְכֶּה לָצֵאת עַל יְדֵי הַמִּצְוָה הַזֹּאת מֵחֹשֶׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל עַל יְדֵי זְכוּת צַדִּיקֵי אֱמֶת הַמְאִירִים לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ, וְיִקַּיֵּם בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב גַּם כִּי אֵלֵךְ בְּגֵיא צַלְמָוֶת לֹא אִירָא רָע כִּי אַתָּה עִמָּדִי, כִּי אֵשֵׁב בַּחֹשֶׁךְ ה' אוֹר לִי, וְתִתֵּן בְּלֵב צַדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁיְּרַחֲמוּ עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְיקָרְבוּ אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים, וְיוֹרִידוּ אֶת עַצְמָם אֵלֵינוּ, וְיַמְשִׁיכוּ אֶת אוֹרָם

הַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ וְיגַלּוּ לָנוּ גַּם כֵּן הָאָרוֹת הַשָּׂגוֹת אֱלקוּתְךָ יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַסְּקוּ בְּתִקּוּנֵנוּ וּבִרְפוּאוֹת נַפְשֵׁנוּ, וְיקַיְּמוּ מִצְוַת בִּקּוּר חוֹלִים בְּנַפְשֵׁנוּ שֶׁיְּבַקְּרוּ אוֹתָנוּ בְּכָל יוֹם וָיוֹם וְיחַיּוּ וְיָשִׁיבוּ נַפְשֵׁנוּ בְּכָל מִינֵי מַטְעַמִּים טוֹבִים, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְקַבֵּל וּלְקַיֵּם כָּל הָעֵצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁהֵם נוֹתְנִים לָנוּ וְהַכֹּל הוּא רְפוּאוֹת גְּדוֹלוֹת לְנַפְשֵׁנוּ, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לְהָאִיר לְנַפְשֵׁנוּ גַּם כֵּן הָאָרָה נִפְלְאָה הַשָּׂגַת אֱלקוּת שֶׁזֶּה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, וְנִזְכֶּה לְהַחֲיוֹת אֶת חָכְמָתֵנוּ בִּקְדֻשָּׁה וּלְקַבֵּל חַיּוּת מֵאוֹר הַפָּנִים מִשְּׁמְחַת הַמִּצְוֹת שֶׁנִּתְקַבְּצִין בְּשָׁלֹשׁ רְגָלִים וְנִזְכֶּה לַחֲנֻכַּת הַבֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשָּׁם אוֹר הַפָּנִים מֵאִיר, אוֹר פָּנֶיךָ עָלֵינוּ אָדוֹן נִשָּׂא, אֱלקִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה, הֵאִירָה פָּנֶיךָ עַל עַבְדֶּךָ, הוֹשִׁיעֵנִי בְּחַסְדֶּךָ שֶׁנִּזְכֶּה עַל יְדֵי קְדֻשַּׁת הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה לְהַמְשִׁיךְ אֶת אוֹר הַפָּנִים מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְהַחֲיוֹת אֶת הַמַּלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלקוּתְךָ, פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדֶּךָ וְלַמְּדֵנִי אֶת חֻקֶּיךָ וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ וְיָבִין כָּל יָצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ וְיֹאמַר כָּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ ה' אֱלקֵי יִשְׂרָאֵל מָלָךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה.

וְזַכֵּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לִתֵּן צְדָקָה, וּבִפְרָט בִּימֵי הַחֲנֻכָּה כְּדֵי שֶׁתָּאִיר פָּנֶיךָ בָּנוּ, וְנִזְכֶּה לְקַבֵּל אוֹר פְּנֵי מָלְךָ חַיִּים עַל יְדֵי הַצְּדָקָה שֶׁנּוֹתֵן לַעֲנִיִּים שֶׁיָּבוֹאוּ לְתוֹךְ בָּתֵּינוּ, וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכֶּה לְהִתְקָרֵב לְצַדִּיקֵי אֱמֶת אֲשֶׁר הֵם מְגַלִּים וְעוֹשִׂים צִמְצוּמִים וְכֵלִים כָּאֵלֶּה בְּאֹפֶן שֶׁיְּכוֹלִים לְהָאִיר גַּם בְּנַפְשׁוֹתֵינוּ הָרְחוֹקוֹת מֵהַקְּדֻשָּׁה מְאֹד מְאֹד עַד שֶׁאֵין רָאוּי מִן הַדִּין לְקָרְבֵנוּ, אַף עַל פִּי כֵן הֵם מוֹסְרִים נַפְשֵׁיהֶם וְעוֹסְקִים כָּל יְמֵיהֶם לְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל [כָּל] יִשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ עַל הָרְחוֹקִים לְקָרְבָם

לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְגַלִּים בְּכָל פַּעַם צְמְצוּמִים חֲדָשִׁים נִפְלָאִים בְּאֹפֶן שֶׁיּוּכְלוּ לְהִתְקָרֵב כָּל מִי שֶׁיִּרְצֶה לְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ אֶל הַקְּדֻשָּׁה, עַל כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ וְזַכֵּנוּ לְהִתְקָרֵב לְצַדִּיקִים כָּאֵלּוּ, וְאַתָּה תְּרַחֵם עָלֵינוּ וּתְבַטֵּל אֶת הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁנַּעֲשׂוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ עַל אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים שֶׁעוֹסְקִים בָּזֶה לְקָרְבֵנוּ, אֲשֶׁר בִּשְׁבִיל זֶה יֵשׁ עֲלֵיהֶם מַחְלֹקֶת אֲפִלּוּ מִצַּדִּיקֵי עוֹלָם מֵחֲמַת שֶׁמִּדַּת הַדִּין מִתְלַבֶּשׁ בָּהֶם מֵחֲמַת תִּקֻּף קְדֻשָּׁתָם שֶׁל אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים וְאֵינָם יְכוֹלִים לִסְבֹּל הָעוֹלָם מֵחֲמַת עֲוֹנוֹתֵיהֶם וּמַעֲשֵׂיהֶם שֶׁאֵינָם הֲגוּנִים, וְאַף עַל פִּי שֶׁהָאֱמֶת הוּא כֵּן, אֲבָל כְּבָר הוֹדַעְתָּנוּ שֶׁאֵין זֶה רְצוֹנְךָ הַטּוֹב לְרַחֵק חַס וְחָלִילָה, אַדְרַבָּא אַתָּה רוֹצֶה שֶׁיִּמְלִיצוּ טוֹב בַּעֲדֵנוּ תָּמִיד, אַף עַל פִּי כְּמוֹ שֶׁאֲנַחְנוּ מְלֻכְלָכִים בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ, אַף עַל פִּי כֵן אַתָּה רוֹצֶה שֶׁיְּרַחֲמוּ עָלֵינוּ אֲפִלּוּ עַל הַגְּרוּעִים שֶׁבַּגְּרוּעִים, וְיַמְשִׁיכוּ וְיִתַּקְנוּ תִּקּוּנִים וְיַלְבִּישׁוּ אֶת הָאוֹר הַקָּדוֹשׁ בִּלְבוּשִׁים וְצִמְצוּמִים נִפְלָאִים כָּאֵלֶּה עַד שֶׁמְּאִירִים גַּם בָּנוּ הָאוֹר הַקָּדוֹשׁ, וְכֵן מוֹסִיפִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְהוֹסִיף אוֹר וּקְדֻשָּׁה לְמַטָּה בְּכָל יוֹם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמַעֲלִין בַּקֹּדֶשׁ כָּל הַנְּפָשׁוֹת הַיְרוּדוֹת וּמַכְנִיסִין בָּהֶם הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת בְּצִמְצוּמִים קְדוֹשִׁים עַד שֶׁיּוּכַל לְרַפְּאוֹת כָּל הַחוֹלִים שֶׁבָּעוֹלָם, עַל כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ וּבַטֵּל אֶת הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁעַל אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּים וְזַכֵּנִי לְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם בֶּאֱמֶת, וְעַל יְדֵי זֶה יִבַּטְלוּ מֵעָלֵינוּ כָּל הַחֳרָפוֹת וְהַבּוּשׁוֹת שֶׁבָּאוּ עָלֵינוּ מֵחֲמַת עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְיַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה וִיקָרְבֵנוּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת:

(תפילות הבוקר ד)

סדר הדלקת נרות חנוכה

תפילה קודם הדלקת נר חנוכה מספר משפט צדק

לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ, לְיַחֵד שֵׁם י"ה בְּו"ה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הֲרֵינִי בָּא לְקַיֵּם מִצְוַת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה לְתַקֵּן אֶת שׁוֹרְשָׁהּ בְּמָקוֹם עֶלְיוֹן.

וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁיִּהְיֶה עַתָּה עֵת רָצוֹן לְפָנֶיךָ, לִהְיוֹת עוֹלָה מִצְוַת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה כְּאִלּוּ הִשַּׂגְתִּי כָּל הַסּוֹדוֹת הַנּוֹרָאִים אֲשֶׁר הֵם חֲתוּמִים בָּהּ. וְתַעֲלֶה לְפָנֶיךָ עִם כַּוָּנַת מַעֲשֵׂה מִצְוָה זֹאת הַנַּעֲשֵׂית עַל יְדֵי בְּנֵי יְדִידֶיךָ הַמְּכֻוָּנִים כָּל שְׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים הָרְאוּיִם לָבוֹא בְּהַדְלָקָה זוֹ, הַמַּעֲלִים יִחוּד וְזִוּוּג מִדּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת. וּלְהָאִיר בִּשְׁכִינַת עֻזֶּךָ הַמְּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים. וּמִשָּׁם יִשְׁפַּע שֶׁפַע לִי אֲנִי עַבְדְּךָ (פלוני בן פלונית) לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים. כִּי אַתָּה תָּאִיר נֵרִי, יְהוָה אֱלֹהַי יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי. שִׁלַּח אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ, הֵמָּה יַנְחוּנִי לְיִרְאָה וּלְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ, לִלְמֹד וּלְלַמֵּד אֶת תּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב וְתוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה, בְּהַתְמָדָה גְּדוֹלָה, וּלְכָבוֹד שִׁמְךָ יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה.

וּבְכֵן סְגֻלַּת נֵר חֲנֻכָּה תְּחַכְּמֵנוּ בְּאוֹר תּוֹרָתֶךָ, אָנוּ וְזַרְעֵנוּ וְזֶרַע זַרְעֵנוּ, וְיִקַּיֵּם בִּי מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: לֹא לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִהְיוּ זַרְעִי וְזֶרַע זַרְעִי תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וַחֲסִידִים, אֲהוּבִים לְמַעְלָה וְנֶחְמָדִים לְמַטָּה, וְתַחֲזִיק אֶת

לְבָבָם לְתוֹרָה וַעֲבוֹדָה, הַכֹּל בִּרְצוֹנְךָ הַטּוֹב. וְאָזְכֶּה לִרְאוֹת בָּנִים וּבְנֵי בָּנִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּמִצְוֹת בֶּאֱמֶת. גַּל עֵינֵינוּ וְנַבִּיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, לְכַוֵּן לַאֲמִתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה וְסוֹדוֹתֶיהָ. וּבְזְכוּת מַתְתְיָהוּ כֹּהֵן גָּדוֹל וּבָנָיו הַרְאֵנוּ נִפְלָאוֹת, וּבְאוֹרְךָ נִרְאֶה אוֹר. וְטַהֵר אֶת לְבָבֵנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ. וְהַרְחִיקֵנוּ מִמִּדּוֹת רָעוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת זָרוֹת. וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים, בְּהַעֲלוֹתְךָ אֶת הַנֵּרוֹת, וְשָׁם נַעֲבָדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קַדְמֹנִיּוֹת.

יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי וַאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ יְהוָה עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

תפילה מהגה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב בעל בני יששכר זצוק"ל

לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ, בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ, לְיַחֵד שֵׁם י"ה בְּיו"ד בְּיחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הִנְנִי מְכַוֵּן בְּהַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה לְקַיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאִי כַּאֲשֶׁר צִוּוּנִי חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה לְתַקֵּן אֶת שָׁרְשָׁהּ בְּמָקוֹם עֶלְיוֹן.

וּבֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּהֵא חֲשׁוּבָה וּמְקֻבֶּלֶת וּמְרֻצָּה לְפָנֶיךָ מִצְוַת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה כְּאִלּוּ כִּוַּנְתִּי כָּל הַכַּוָּנוֹת שֶׁכִּוְּנוּ הַכֹּהֲנִים מִשָּׁרְתֵי הַשֵּׁם בְּעֵת אֲשֶׁר הֶעֱרוּ לַמָּוֶת נַפְשָׁם בְּשִׁבְיל כְּבוֹד שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עוֹרַרְתָּ נִצְחֲךָ עֲלֵיהֶם לְנַצֵּחַ אֶת אוֹיְבֵיהֶם וּלְנַצֵּחַ עַל מִלְאכֶת בֵּית יְהוָה.

וְהִנְנִי עוֹשֶׂה עַל דַּעְתָּם וְעַל כַּוָּנָתָם, וְעַל דַּעַת כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר, שֶׁהִשְׁפַּעְתָּ לָהֶם נִסִּיךְ וְזָכוּ לֵאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, וְעַל דַּעַת כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים שֶׁבְּדוֹרוֹתֵינוּ, וּפִי כְּפִיהֶם וַעֲשִׂיָתִי כַּעֲשִׂיָתָם.

וּבְזָכוּת הַמִּצְוָה הַזֹּאת תְּזַכֵּנוּ לְנַצֵּחַ אֶת אוֹיְבֵינוּ וּלְנַצֵּחַ עַל מְלֶאכֶת בֵּית יְהוָה, וְגַלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה, וְלֹא יָמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּינוּ וּמִפִּי זַרְעֵינוּ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֵינוּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, וְנִזְכֶּה לְבָנִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן. קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ, שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמֵּח נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ, וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת. מְלֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּכְבוֹדֶךָ, וְהִנָּשֵׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרֶךָ, וְהוֹפַע בַּהֲדַר גְּאוֹן עָזֶּךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ, וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתּוֹ וְיָבִין כָּל יְצִיר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ, וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּ"וֹ (בגי' חנוכ"ה) יהו"ה אֱלֹהֵ"י יִשְׂרָאֵ"ל מֶלֶ"ךְ וּמַלְכוּת"וֹ בַּכ"ל מָשָׁלָ"ה (בגי' כ"ו פעמים חנ"ה אותיות חנוכ"ה, ובגי' מתתיה"ו ב"ן יוחנ"ן כה"ן גדו"ל חשמנא"י ובני"ו). אָמֵן נֶצַח סֶלָה וָעֶד.

הָרֵינִי מְקַשֶּׁר עַצְמִי בְּהַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה וּבִפְרָט לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה רַבֵּנוּ נַחְמָן בֶּן פֵּיגָא זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

לפני ההדלקה מברכים להדליק נר ושעשה ניסים

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ **לְהַדְלִיק נֵר** (שֶׁל) **חֲנֻכָּה**:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה:

בהדלקת נר ראשון מוסיפים

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

ומדליק הנרות ואומר תכף

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ אֲנוּ מַדְלִיקִין, עַל הַנִּסִּים וְעַל הַנִּפְלָאוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמִּלְחָמוֹת, שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה, עַל יְדֵי כֹּהֲנֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ קֹדֶשׁ הֵן, וְאֵין

לָנוּ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, אֶלָּא לִרְאוֹתָן בִּלְבָד כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל, עַל נִסֶּיךָ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתֶךָ:

נוסח ספרדי

הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ אֲנַחְנוּ מַדְלִיקִים, עַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֻּרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנִּפְלָאוֹת וְעַל הַנֶּחָמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה, עַל יְדֵי כֹּהֲנֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל שְׁמוֹנַת יְמֵי הֲחֲנֻכָּה, הַנֵּרוֹת הַלָּלוּ קֹדֶשׁ הֵם, וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֶלָּא לִרְאוֹתָם בִּלְבָד. כְּדֵי לְהוֹדוֹת לִשְׁמֶךָ, עַל נִסֶּיךָ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעוֹתֶיךָ:

(שם המחבר רשום בראשי החרוזים מרדכי חזק)

מָעוֹז צוּר יְשׁוּעָתִי לְךָ נָאֶה לְשַׁבֵּחַ.

תִּכּוֹן בֵּית תְּפִלָּתִי וְשָׁם תּוֹדָה נְזַבֵּחַ.

לְעֵת תָּכִין מַטְבֵּחַ מִצָּר הַמְנַבֵּחַ.

אָז אֶגְמוֹר בְּשִׁיר מִזְמוֹר חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ:

רָעוֹת שָׂבְעָה נַפְשִׁי בְּיָגוֹן כֹּחִי כָּלָה.

חַיַּי מֵרְרוּ בְקֹשִׁי בְּשִׁעְבּוּד מַלְכוּת עֶגְלָה.

וּבְיָדוֹ הַגְּדוֹלָה הוֹצִיא אֶת הַסְּגֻלָּה.

חֵיל פַּרְעֹה וְכָל זַרְעוֹ יָרְדוּ כְּאֶבֶן בִּמְצוּלָה:

דְּבִיר קָדְשׁוֹ הֱבִיאַנִי וְגַם שָׁם לֹא שָׁקַטְתִּי.

וּבָא נוֹגֵשׂ וְהִגְלַנִי כִּי זָרִים עָבַדְתִּי.

וְיֵין רַעַל מָסַכְתִּי כְּמַעַט שָׁעָבַרְתִּי.

קֵץ בָּבֶל זָרָבָבֶל לְקֵץ שִׁבְעִים נוֹשַׁעְתִּי:

כְּרוֹת קוֹמַת בְּרוֹשׁ בְּקֵשׁ אֲגָגִי בֶּן הַמְּדָתָא.

וְנִהְיָתָה לוֹ לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ וְגַאֲוָתוֹ נִשְׁבָּתָה.

רֹאשׁ יְמִינִי נִשֵּׂאתָ וְאוֹיֵב שְׁמוֹ מָחִיתָ.

רֹב בָּנָיו וְקִנְיָנָיו עַל הָעֵץ תָּלִיתָ:

יָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזַי בִּימֵי חַשְׁמַנִּים.

וּפָרְצוּ חוֹמוֹת מִגְדָּלַי וְטִמְּאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים.

וּמִנּוֹתַר קַנְקַנִּים נַעֲשָׂה נֵס לַשּׁוֹשַׁנִּים.

בְּנֵי בִינָה יְמֵי שְׁמוֹנָה קָבְעוּ שִׁיר וּרְנָנִים:

חֲשׁוֹף זְרוֹעַ קָדְשֶׁךָ וְקָרֵב קֵץ הַיְשׁוּעָה.

נְקֹם נִקְמַת עֲבָדֶיךָ מֵאֻמָּה הָרְשָׁעָה.

כִּי אָרְכָה הַשָּׁעָה לָנוּ וְאֵין קֵץ לִימֵי הָרָעָה.

דְּחֵה אַדְמוֹן בְּצֵל צַלְמוֹן הָקֵם לָנוּ רוֹעִים שִׁבְעָה:

מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: אֲרוֹמִמְךָ יְהוָה כִּי דִלִּיתָנִי וְלֹא שִׂמַּחְתָּ אֹיְבַי לִי: יְהוָה אֱלֹהָי שִׁוַּעְתִּי אֵלֶיךָ וַתִּרְפָּאֵנִי: יְהוָה הֶעֱלִיתָ מִן שְׁאוֹל נַפְשִׁי חִיִּיתַנִי מִיָּרְדִי בוֹר: זַמְּרוּ לַיְהוָה חֲסִידָיו וְהוֹדוּ לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ: כִּי רֶגַע בְּאַפּוֹ חַיִּים בִּרְצוֹנוֹ, בָּעֶרֶב יָלִין בֶּכִי וְלַבֹּקֶר רִנָּה: וַאֲנִי אָמַרְתִּי בְשַׁלְוִי בַּל אֶמּוֹט לְעוֹלָם: יְהוָה בִּרְצוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה לְהָרְרִי עֹז הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ הָיִיתִי נִבְהָל: אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא וְאֶל אֲדֹנָי אֶתְחַנָּן: מַה בֶּצַע בְּדָמִי בְּרִדְתִּי אֶל שָׁחַת הֲיוֹדְךָ עָפָר הֲיַגִּיד אֲמִתֶּךָ: שְׁמַע יְהוָה וְחָנֵּנִי יְהוָה הֱיֵה עֹזֵר לִי: הָפַכְתָּ מִסְפְּדִי לְמָחוֹל לִי פִּתַּחְתָּ שַׂקִּי וַתְּאַזְּרֵנִי שִׂמְחָה: לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם יְהוָה אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ:

לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינֹת מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יְחָנֵּנוּ וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה: לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ בְּכָל גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִישֹׁר

וּלְאֻמִּים בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם: אֶרֶץ נָתְנָה יְבוּלָהּ, יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ:

רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה: הוֹדוּ לַיהוָה בְּכִנּוֹר בְּנֵבֶל עָשׂוֹר זַמְּרוּ לוֹ: שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חָדָשׁ הֵיטִיבוּ נַגֵּן בִּתְרוּעָה: כִּי יָשָׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: אֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מָלְאָה הָאָרֶץ: בִּדְבַר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאָם: כֹּנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם נֹתֵן בְּאוֹצָרוֹת תְּהוֹמוֹת: יִירְאוּ מֵיְהוָה כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יָגוּרוּ כָּל יֹשְׁבֵי תֵבֵל: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: יְהוָה הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: עֲצַת יְהוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: אַשְׁרֵי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהָיו הָעָם בָּחַר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם: מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: הַיֹּצֵר יַחַד לִבָּם הַמֵּבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם: אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב חָיִל גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בְּרָב כֹּחַ: שֶׁקֶר הַסּוּס לִתְשׁוּעָה וּבְרֹב חֵילוֹ לֹא יְמַלֵּט: הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב: **נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַיהוָה** עֶזְרֵנוּ וּמָגִנֵּנוּ הוּא: כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: יְהִי חַסְדְּךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

יש אומרים שבע פעמים

אָנָּא בְּכֹחַ גְּדֻלַּת יְמִינְךָ תַּתִּיר צְרוּרָה	אב"ג ית"ץ
קַבֵּל רִנַּת עַמְּךָ שַׂגְּבֵנוּ טַהֲרֵנוּ נוֹרָא.	קר"ע שט"ן
נָא גִּבּוֹר דּוֹרְשֵׁי יִחוּדֶךָ כְּבָבַת שָׁמְרֵם.	נג"ד יכ"ש
בָּרְכֵם טַהֲרֵם רַחֲמֵי צִדְקָתְךָ תָּמִיד גְּמְלֵם.	בט"ר צת"ג
חָסִין קָדוֹשׁ בְּרֹב טוּבְךָ נַהֵל עֲדָתֶךָ.	חק"ב טנ"ע
יָחִיד גֵּאֶה לְעַמְּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קְדֻשָּׁתֶךָ.	יג"ל פז"ק
שַׁוְּעָתֵנוּ קַבֵּל וּשְׁמַע צַעֲקָתֵנוּ יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת.	שק"ו צי"ת

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

יש אומרים שבע פעמים

וִיהִי נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

יֹּשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן: אֹמַר לַיהוָה מַחְסִי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ: כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת: בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ וְתַחַת כְּנָפָיו תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה אֲמִתּוֹ: לֹא תִירָא מִפַּחַד לָיְלָה

מֵחֵץ יָעוּף יוֹמָם: מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם: יִפֹּל מִצִּדֶּךָ אֶלֶף וּרְבָבָה מִימִינֶךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה יְהוָה מַחְסִי עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ מְעוֹנֶךָ: לֹא תְאֻנֶּה אֵלֶיךָ רָעָה וְנֶגַע לֹא יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ: כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה לָךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל דְּרָכֶיךָ: עַל כַּפַּיִם יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן תִּגּוֹף בָּאֶבֶן רַגְלֶךָ: עַל שַׁחַל וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס כְּפִיר וְתַנִּין: כִּי בִי חָשַׁק וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי: יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי: אֹרֶךְ יָמִים אַשְׂבִּיעֵהוּ וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יָחַד:

כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן שֶׁיֹּרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו: כְּטַל חֶרְמוֹן שֶׁיֹּרֵד עַל הָרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם צִוָּה אֶת יְהוָה הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד לוּלֵי יְהוָה שֶׁהָיָה לָנוּ יֹאמַר נָא יִשְׂרָאֵל: לוּלֵי יְהוָה שֶׁהָיָה לָנוּ בְּקוּם עָלֵינוּ אָדָם: אֲזַי חַיִּים בְּלָעוּנוּ בַּחֲרוֹת אַפָּם בָּנוּ: אֲזַי הַמַּיִם שְׁטָפוּנוּ נַחְלָה עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ: אֲזַי עָבַר עַל נַפְשֵׁנוּ הַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים: בָּרוּךְ יְהוָה שֶׁלֹּא נְתָנָנוּ טֶרֶף לְשִׁנֵּיהֶם: נַפְשֵׁנוּ כְּצִפּוֹר נִמְלְטָה מִפַּח יוֹקְשִׁים הַפַּח נִשְׁבָּר וַאֲנַחְנוּ נִמְלָטְנוּ: עֶזְרֵנוּ בְּשֵׁם יְהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ:

הַלְלוּיָהּ אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל לֵבָב בְּסוֹד יְשָׁרִים וְעֵדָה: גְּדֹלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה דְּרוּשִׁים לְכָל חֶפְצֵיהֶם: הוֹד וְהָדָר פָּעֳלוֹ וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד: זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה: טֶרֶף נָתַן

לִירֵאָיו יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כֹּחַ מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם: מַעֲשֵׂי יָדָיו אֱמֶת וּמִשְׁפָּט נֶאֱמָנִים כָּל פִּקּוּדָיו: סְמוּכִים לָעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בֶּאֱמֶת וְיָשָׁר: פְּדוּת שָׁלַח לְעַמּוֹ צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ: רֵאשִׁית חָכְמָה יִרְאַת יְהוָה שֵׂכֶל טוֹב לְכָל עֹשֵׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד:

הַלְלוּיָהּ אַשְׁרֵי אִישׁ יָרֵא אֶת יְהוָה בְּמִצְוֹתָיו חָפֵץ מְאֹד: גִּבּוֹר בָּאָרֶץ יִהְיֶה זַרְעוֹ דּוֹר יְשָׁרִים יְבֹרָךְ: הוֹן וָעֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד: זָרַח בַּחֹשֶׁךְ אוֹר לַיְשָׁרִים חַנּוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק: טוֹב אִישׁ חוֹנֵן וּמַלְוֶה יְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט: כִּי לְעוֹלָם לֹא יִמּוֹט לְזֵכֶר עוֹלָם יִהְיֶה צַדִּיק: מִשְּׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא נָכוֹן לִבּוֹ בָּטֻחַ בַּיהוָה: סָמוּךְ לִבּוֹ לֹא יִירָא עַד אֲשֶׁר יִרְאֶה בְצָרָיו: פִּזַּר נָתַן לָאֶבְיוֹנִים צִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת לָעַד קַרְנוֹ תָּרוּם בְּכָבוֹד: רָשָׁע יִרְאֶה וְכָעַס שִׁנָּיו יַחֲרֹק וְנָמָס תַּאֲוַת רְשָׁעִים תֹּאבֵד:

שיר ידידות לרבנו מרבי יצחק ברייטער הי"ד

בָּרוּךְ הַשֵּׁם אֱלוֹקֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָנוּ גּוֹאֵל, וְהִבְדִּילָנוּ מִן תּוֹעֵי בְּדַרְכֵי אֵל, וְקֵרְבָנוּ לְכְלָלִיוּת שִׁבְעַת רוֹעֵי יִשְׂרָאֵל:

הוּא רַבֵּינוּ מְקוֹר חָכְמָה. וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לָחַי אֲדוֹנֵינוּ מְקוֹר חָכְמָה:
הוּא רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּא אִישׁ חָי. נַחַל נוֹבֵעַ מקור חָכְמָה:

אָשִׁירָה נָּא לִידִידֵינוּ, מַה שֶּׁעָשָׂה לְנַפְשֵׁינוּ, לְתַקֵּן בְּרִיתֵנוּ, לְהֵיטִיב אַחֲרִיתֵנוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

אֲדוֹנֵינוּ מוֹרֵינוּ, מְאוֹר עֵינֵינוּ, הֵאִיר לָנוּ הַתּוֹרָה, וְהוֹצִיאָנוּ מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה:

הוּא רַבֵּינוּ

בְּטוּחוֹת עֵצוֹתָיו הָאֲמִתִּיוֹת, לְהוֹצִיא נְפָשׁוֹת מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיוֹת, לַהֲפֹךְ יְרִידָתָן לַעֲלִיּוֹת, וְהַעֲוּוֹנוֹת לִזְכֻיּוֹת:

הוּא רַבֵּינוּ

גָּדְלָה רַחֲמָנוּתוֹ עָלֵינוּ, לְהוֹצִיאֵנוּ מֵעַוְוֹנֵנוּ, אַף אִם אָנוּ כְּמוֹ שֶׁאָנוּ, הוֹדִיעָנוּ כִּי הַשֵּׁם עִמָּנוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה שֶׁהִכְנִיס בָּנוּ, הֵם יְחַיּוּ אוֹתָנוּ, הֵם יַגְבִּירוּ נַפְשׁוֹתֵינוּ, לְסִבֹּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

הִתְבּוֹדְדוּת וּתְפִלּוֹת שֶׁלִּמֵּד אוֹתָנוּ, לְדַבֵּר בֵּינֵינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, הֵם יִגְמְרוּ תִּקּוּנֵנוּ, וְיַנַּצְחוּ אוֹיְבֵנוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

וְדוּי דְּבָרִים שֶׁל כָּל אֶחָד לְפָנָיו, הֵם יִכְפְּרוּ עֲוֹונוֹתָיו, יָאִירוּ לוֹ אוֹר אֵין סוֹף, לָדַעַת שֶׁלְּטוֹבָה כֹּל מְאוֹרְעוֹתָיו:

הוּא רַבֵּינוּ

זְכוּתוֹ הִשְׁאִיר אַחֲרָיו, לְכֹל הַהוֹלְכִים בִּדְרָכָיו, לְכָל אֶחָד כְּפִי מַעֲשָׂיו, כַּאֲשֶׁר יַמְשִׁיךְ עָלָיו תִּקּוּנָיו:

הוּא רַבֵּינוּ

חִדּוּשׁ כְּמוֹתוֹ מֵעוֹלָם, לֹא הָיָה מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם, מֵהַרְבֵּה עוֹלָמוֹת שְׁמוֹ נָעֳלָם, וְהוּא יְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם:

הוּא רַבֵּינוּ

טָעַמְנוּ כִּי טוֹב סַחֲרוֹ, לֹא יִכְבֶּה בַּלַּיְלָה נֵרוֹ, עוֹלָם נֵלֵךְ לְאוֹרוֹ, עַל יְדֵי רַבִּי נָתָן תַּלְמִידוֹ:

הוּא רַבֵּינוּ

יֵאוּשׁ אֵינוֹ בָּעוֹלָם כְּלַל, הַמִּתְקָרְבִים אֵלָיו מִשַּׁחַת יַעֲל, אִם יַשְׁלִיכוּ חָכְמָתָם הַמְּדוּמוֹת, וְיַעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר יְצַוֵּם בִּתְמִימוּת:

הוּא רַבֵּינוּ

כָּלְתָה נַפְשֵׁנוּ לְשָׂרְשֵׁנוּ, אֲבָל מְאֹד גָּבַר מִתְנַגְּדֵנוּ, כִּמְעַט כָּלִינוּ בְּהֶבְלֵינוּ, לוּלֵא עֶזְרַת רַבֵּינוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן שֶׁהִנְחִילָנוּ רַבֵּינוּ, פּוֹתֵחַ גִּידֵי קַשְׁיוּת לִבֵּנוּ, בַּל נִתָּפֵס בְּרֶשֶׁת שׂוֹנְאֵנוּ, וּבַל נִישַׁן יָמֵינוּ וּשְׁנוֹתֵינוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

מְפָרְסָמִים רָצוּ לְהִשְׁתָּרֵר עָלֵינוּ, לְהַעֲבִירֵנוּ מִדַּעַת קָדְשֵׁנוּ, הוֹדִיעֵנוּ זֹאת רַבֵּינוּ, כִּי מִמֶּנּוּ לֹא יִהְיֶה חֲדָשׁוֹת עַד מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

נֶצַח יִזְכֶּה לְהָפִיץ אוֹרוֹ, וְעַד מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ יָאִיר נֵרוֹ, וְהַמָּשִׁיחַ בְּדַעְתּוֹ יִלְחוֹם, הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נָכוֹן הַיּוֹם:

הוּא רַבֵּינוּ

סִפֵּר מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת, נְפוּלִים מִשִּׁבְעִים פָּנִים לְהַחֲיוֹת, לְהָשִׁיב בַּת-מֶלֶךְ מִדְּחִיּוֹת, אֲשֶׁר נָפְלָה בֵּין חַיָּלוֹת לֹא טוֹבוֹת:

הוּא רַבֵּינוּ

עֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, הָאֲמוּרוֹת עִם הַתְּחִנָּה, יְתַקְּנוּ תִּקּוּן הַכְּלָלִי, וְיַעֲלוּ שַׁעֲשׁוּעִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם לֹא עָלוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

פְּלָאוֹת אֵלֶּה הֵן קְצוֹת דַּרְכּוֹ, מִי יָבִין גָּדְלוֹ מִי יַשִּׂיג עָרְכּוֹ, בְּכָל רָגַע וְרָגַע אֲשֶׁר נָחַשְׁבוֹ, אַשְׁרֵינוּ שֶׁזָּכִינוּ עַד כֹּה:

הוּא רַבֵּינוּ

צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים, בְּכָל עֵת וְרָגַע מְחַדֵּשׁ חֲדָשִׁים, הִבְטִיחַ אֲשֶׁר עַל צִיּוּנוֹ בִּתְפִלָּה נִגָּשִׁים, יוֹצְאִים מִשְּׁאוֹל אַף אִם עָבְרוּ עָוֹונוֹת קָשִׁים:

הוּא רַבֵּינוּ

קְדוּשָּׁתוֹ אֲשֶׁר זָכָה מֵרֹב פְּרִישׁוּתוֹ, עַל-יְדֵי גֹּדֶל הִתְחַזְּקוּתוֹ וְרִבּוּי תְּפִלָּתוֹ, אֵין לָבוֹא עַד תְּכוּנָתוֹ, וְדוּמִיָּה תְּהִלָּתוֹ:

הוּא רַבֵּינוּ

רֹאשׁ כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה, צִוָּה לְהִתְקַבֵּץ עַל צִיּוּנוֹ אֻמָּנָה, לְהִתְפַּלֵּל עִמּוֹ יַחַד בִּרְנָנָה, וְלִצְעֹק עַל נְפִילַת הַמַּלְכוּת בְּכַוָּנָה:

הוּא רַבֵּינוּ

שׁוֹמְרִים זֹאת תַּלְמִידָיו, מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה לְהִתְרָאוֹת לְפָנָיו, שׁוֹבְרִים עַל זֶה מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת, כִּי זֶה תִּקּוּנָם הַמְיֻחָד לִפְנֵי יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת:

הוּא רַבֵּינוּ

תּוֹרַת הַשֵּׁם אֲשֶׁר הִשִּׂיג מֵרֹב גְּדֻלָּתוֹ, מֵרַב עַנְוָתָנוּתוֹ וּמִגֹּדֶל קְדֻשָּׁתוֹ, הוֹדִיעַ לְדָרֵי מַעְלָה אֵיזֶה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, וּלְדָרֵי מַטָּה מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

הוּא רַבֵּינוּ

יְעָצָנוּ עַל כָּל זֶה רַבֵּינוּ, לִשְׁמֹחַ כָּל יָמֵינוּ, וּבִפְרָט בְּשַׁבָּת קָדְשֵׁנוּ, וְלַעֲשׂוֹת רְקוּדִים עַל שִׂמְחַת יַהֲדוּתֵנוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

צְדָקָה לְתֵת עַל בְּנַיִן אֱמוּנָתֵנוּ, לַעֲשׂוֹת אֲוִיר הַנָּח וְהַזָּךְ בְּכָל גְּדֻלּוֹתֵינוּ, לְדַבֵּר דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה עִם כָּל יוֹדְעֵנוּ, וּלְהַאֲמִין בְּהַשְׁגָּחַת פְּרָטִית בּוֹרְאֵנוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

חִדֵּשׁ בְּכָל עֵת רְצוֹנֵנוּ, בְּלִי לְהִתְבַּלְבֵּל מִמַּה שֶׁעּוֹבֵר עָלֵינוּ, לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַשֵּׁם הַיּוֹם, וּלְהִתְבּוֹדֵד לְפָנָיו יוֹם יוֹם:

הוּא רַבֵּינוּ

קְדֻשַּׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ, בְּהַדְרִיכֵנוּ עַל אַדְמָתֵנוּ, וּבָזֶה נִזְכֶּה לַאֲרִיכַת אַפֵּינוּ, וּלְנַצֵּחַ כָּל מִלְחֲמוֹתֵינוּ:

הוּא רַבֵּינוּ

חַזֵּק וְנִתְחַזֵּק בִּנְקֻדּוֹת טוֹבוֹתֵינוּ, וְנָדִין אוֹתָנוּ לְכַף זְכוּת וְאֶת חֲבֵרֵינוּ, חָכְמוֹת וּלְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִים נְרַחֵק מִדַּעְתֵּנוּ, וְנִחְיֶה חַיֵּי עוֹלָם בִּקְדֻשַּׁת רַבֵּינוּ:

הוּא רַבֵּינוּ מְקוֹר חָכְמָה. וַאֲמַרְתֶּם כֹּה לָחְי אֲדוֹנֵינוּ מְקוֹר חָכְמָה:
הוּא רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הוּא אִישׁ חָי. נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה:

מעשה מאורח

השיחה שבסימן פה ב'חיי מוהר"ן' נאמרה על ידי רבנו הקדוש ביום א' דחנוכה תקס"ט אחרי הדלקת נר חנוכה. והיו אנשי שלומנו רגילים ללמדה בחנוכה, ופרט בין בני חבורתו של רבי שמשון בארסקי היו לומדים אז שיחה זו בצוותא ובהתעוררות עצומה.

(שיש"ק החדש ג, תתסג)

תקס"ט א' דַּחֲנֻכָּה, אַחַר הַדְּלָקַת נֵר חֲנֻכָּה בַּלַּיְלָה.

אוֹרֵחַ נִכְנַס לְבַעַל הַבַּיִת. וְשָׁאַל לְבַעַל-הַבַּיִת מֵאַיִן פַּרְנָסָתְךָ? וְהֵשִׁיב לוֹ: אֵין לִי פַּרְנָסָה קְבוּעַ בְּבֵיתִי רַק מִחָיָתִי מִן הָעוֹלָם. וְשָׁאַל לוֹ: מָה אַתָּה לוֹמֵד? וְהֵשִׁיב לוֹ. וְהָיוּ מְשִׂיחִים יַחַד. עַד שֶׁנִּכְנְסוּ בְּתוֹךְ שִׂיחַת דְּבָרִים הַיּוֹצְאִים מִן הַלֵּב, וְהִתְחִיל הַבַּעַל הַבַּיִת לְהִשְׁתּוֹקֵק וּלְהִתְגַּעְגֵּעַ מְאֹד, אֵיךְ מַשִּׂיגִים וּמַגִּיעִים לְאֵיזֶה דְּבַר מַעֲלָה שֶׁבִּקְדֻשָּׁה. אָמַר לוֹ הָאוֹרֵחַ אֲנִי אֶלְמֹד עִמְּךָ. וְתָמַהּ הַבַּעַל הַבַּיִת, וְהִתְחִיל לַחֲשֹׁב, אוּלַי אֵינוֹ בֶּן אָדָם כְּלָל. אַךְ חָזַר וְרָאָה שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ כְּדֶרֶךְ בְּנֵי אָדָם.

אַךְ תֵּכֶף נִתְחַזֵּק הָאֱמוּנָה אֶצְלוֹ לְהַאֲמִין בּוֹ. וְהִתְחִיל תֵּכֶף לְקָרְאוֹ רַבִּי, וְאָמַר לוֹ: קֹדֶם כָּל אֲנִי מְבַקֵּשׁ לִלְמֹד מִכֶּם אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בִּכְבוֹדְכֶם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאֶפְגֹּם מִמָּשׁ בִּכְבוֹדְכֶם חַס וְשָׁלוֹם, רַק אַף-עַל-פִּי-כֵן בֶּן אָדָם קָשֶׁה לוֹ לְהִזָּהֵר לְגַמְרֵי כָּרָאוּי, עַל-כֵּן אֲנִי רוֹצֶה שֶׁתְּלַמְּדוּנִי אֵיךְ לִנְהֹג בִּכְבוֹדְכֶם. וְהֵשִׁיב לוֹ: כָּעֵת אֵין לִי פְּנַאי, בְּעֵת אַחֵר אָבוֹא אֶצְלְךָ וַאֲלַמֶּדְךָ זֹאת, וְכָעֵת אֲנִי צָרִיךְ לֵילֵךְ מִכָּאן.

וְאָמַר לוֹ גַּם עַל זֶה אֲנִי צָרִיךְ לִלְמֹד מִכֶּם, כַּמָּה אֲנִי צָרִיךְ לְלַוּוֹת אֶתְכֶם. וְאָמַר לוֹ עַד אַחַר הַפֶּתַח. וְהִתְחִיל לַחֲשֹׁב אֵיךְ אֵצֵא עִמּוֹ, כִּי כָּעֵת אֲנִי עִמּוֹ בֵּין הַבְּרִיּוֹת וְאִם אֵצֵא עִמּוֹ לְבַדּוֹ מִי יוֹדֵעַ מִי הוּא. וְשָׁאַל לוֹ, וְאָמַר לוֹ, יֵשׁ לִי פַּחַד לָצֵאת עִמָּכֶם. הֵשִׁיב לוֹ: אִם אֲנִי יָכוֹל כָּזֹאת לִלְמֹד עִמְּךָ. גַּם עַתָּה אִם אֶרְצֶה לַעֲשׂוֹת לְךָ אֵיזֶה דָּבָר מִי יִמְחֶה בְּיָדִי? וְיָצָא עִמּוֹ מִן הַפֶּתַח.

וַאֲזַי תֵּכֶף חָטַף אוֹתוֹ וְהִתְחִיל לִפְרֹחַ עִמּוֹ. וְהָיָה קַר לוֹ, וְלָקַח מַלְבּוּשׁ וְנָתַן לוֹ, וְאָמַר לוֹ, קַח זֶה הַמַּלְבּוּשׁ וְיִיטַב לְךָ וְיִהְיֶה לְךָ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְכָל טוּב וְתֵשֵׁב בְּבֵיתְךָ וּפָרַח עִמּוֹ.

בְּתוֹךְ כָּךְ הִסְתַּכֵּל וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ. וְלֹא הָיָה מַאֲמִין בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא בְּבֵיתוֹ, אַךְ הִסְתַּכֵּל, וְהִנֵּה הוּא מְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם וְאוֹכֵל וְשׁוֹתֶה כְּדֶרֶךְ הָעוֹלָם. בְּתוֹךְ כָּךְ חָזַר וְהִסְתַּכֵּל, וְהִנֵּה הוּא פּוֹרֵחַ כְּבַתְּחִלָּה. חָזַר וְהִסְתַּכֵּל, וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ. חָזַר וְהִסְתַּכֵּל, וְהִנֵּה הוּא פּוֹרֵחַ, וְכֵן הָיָה מִתְנַהֵג זְמַן רַב.

אַחַר-כָּךְ הוֹרִיד אוֹתוֹ בֵּין שְׁנֵי הָרִים בְּגַיְא, וּמָצָא שָׁם סֵפֶר וְהָיוּ בּוֹ צִרּוּפֵי אוֹתִיּוֹת אז"ח הוּא ד' וְכוּ'. וְהָיָה מְצָיָר בְּהַסֵּפֶר כֵּלִים, וּבְתוֹךְ הַכֵּלִים הָיוּ אוֹתִיּוֹת. גַּם הָיָה בְּתוֹךְ הַכֵּלִים אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַכֵּלִים, שֶׁיְּכוֹלִין לַעֲשׂוֹת עַל יָדָם אֵלּוּ הַכֵּלִים. וְהָיָה לוֹ חֵשֶׁק מְאֹד לִלְמֹד אֶת הַסֵּפֶר.

בְּתוֹךְ כָּךְ הִסְתַּכֵּל וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ. חָזַר וְהִסְתַּכֵּל, וְהִנֵּה הוּא שָׁם. וְהִתְיַשֵּׁב עַצְמוֹ לַעֲלוֹת אֶל הָהָר, אוּלַי יִמְצָא שָׁם אֵיזֶה יִשּׁוּב. וּכְשֶׁבָּא אֶל הָהָר, רָאָה עוֹמֵד שָׁם אִילָן שֶׁל זָהָב עִם עֲנָפִים שֶׁל זָהָב, וְעַל הָעֲנָפִים תְּלוּיִים כֵּלִים כְּמוֹ אֵלּוּ הַכֵּלִים הַמְצָיָרִין בַּסֵּפֶר. וּבְתוֹךְ הַכֵּלִים הָיוּ כֵּלִים שֶׁעַל יָדָם עוֹשִׂים אֵלּוּ הַכֵּלִים. וְהָיָה חָפֵץ לִקַּח מִשָּׁם הַכֵּלִים, וְלֹא הָיָה יָכוֹל, מֵחֲמַת שֶׁהָיוּ נִסְבָּכִים שָׁם עַל הָעֲנָפִים שֶׁהָיוּ בְּעַקְמִימִיּוּת. בְּתוֹךְ כָּךְ הִסְתַּכֵּל וְהִנֵּה הוּא בְּבֵיתוֹ.

וְהָיָה לוֹ פְּלִיאָה גְּדוֹלָה, מַה זֹּאת שֶׁהוּא פַּעַם בְּכָאן וּפַעַם שָׁם? וְהָיָה חָפֵץ לְסַפֵּר זֹאת לִבְנֵי אָדָם, אַךְ אֵיךְ מְסַפְּרִין פְּלִיאָה כָּזוֹ לִבְנֵי אָדָם, מַה שֶּׁאֵין רָאוּי לְהַאֲמִין. בְּתוֹךְ כָּךְ, הִסְתַּכֵּל מִן הַחַלּוֹן וְרָאָה אֶת הָאוֹרֵחַ הַנַּ"ל. וְהִתְחִיל לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ מְאֹד שֶׁיָּבוֹא אֶצְלוֹ, וְאָמַר לוֹ: אֵין לִי פְּנַאי כִּי אֲנִי הוֹלֵךְ אֶצְלְךָ.אָמַר לוֹ: זֶה בְּעַצְמוֹ נִפְלָאת בְּעֵינַי. הֲרֵי אֲנִי כָּאן, וּמַה זֶּה שֶׁאַתָּם הוֹלְכִים אֶצְלִי. הֵשִׁיב לוֹ: בְּשָׁעָה שֶׁנִּתְרַצֵּיתָ לֵילֵךְ עִמִּי, לְלַוּוֹת אוֹתִי מִן הַפֶּתַח, אָז לָקַחְתִּי מִמְּךָ הַנְּשָׁמָה, וְנָתַתִּי לָהּ לְבוּשׁ מִן הַגַּן-עֵדֶן הַתַּחְתּוֹן, וְהַנֶּפֶשׁ רוּחַ נִשְׁאַר אֶצְלְךָ. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאַתָּה מְדַבֵּק מַחֲשַׁבְתְּךָ לְשָׁם, אַתָּה שָׁם, וְאַתָּה מַמְשִׁיךְ הֲאָרָה מִמֶּנִּי אֵלֶיךָ, וּכְשֶׁאַתָּה חוֹזֵר לְכָאן, אַתָּה כָּאן. וְאֵינִי יוֹדֵעַ מֵאֵיזֶה עוֹלָם הוּא, מֵעוֹלָם טוֹב הוּא בְּוַדַּאי. וַעֲדַיִן לֹא נִגְמַר וְלֹא נִסְתַּיֵּם:

(חיי מוהר"ן פה - סיפורים חדשים אות ה)

עלים לתרופה

וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְחֻיָּבִים לֵילֵךְ עִם הַתּוֹרָה הַזֹּאת תָּמִיד לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד עַל גֹּדֶל הַחֶסֶד אֲשֶׁר עָשָׂה עִמָּנוּ בִּכְלָל וּבִפְרָט, עַל שֶׁזָּכִינוּ לִהְיוֹת בְּחֶלְקוֹ שֶׁל אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ אוֹר הֶחָדָשׁ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא וְהַנִּשְׂגָּב וְכוּ' וְכוּ'. וְאִם נַרְגִּיל עַצְמֵנוּ בְּכָל יוֹם בָּזֶה לְהַעֲמִיק מַחֲשַׁבְתֵּנוּ בֶּאֱמֶת בְּעֹצֶם הַחֶסֶד וְהַיְשׁוּעָה הַנִּפְלָאָה וְהַנּוֹרָאָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הִפְלִיא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ וְעִם זַרְעֵנוּ וְעִם כָּל יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹת עוֹלָם, וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם עַל זֶה, עַל יְדֵי זֶה נוּכַל לְהַרְחִיב לִבֵּנוּ לִפְתֹּחַ פִּינוּ לְפָרֵשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבֵנוּ כִּבֵן הַמִּתְחַטֵּא לִפְנֵי אָבִיו מַמָּשׁ. כִּי אָנוּ רוֹאִים בְּעֵינֵינוּ בְּכָל עֵת שֶׁאָנוּ בָּנִים לַה' אֱלֹקֵינוּ מַמָּשׁ, כִּי הוּא גּוֹמֵל עִמָּנוּ חֲסָדִים תָּמִיד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים וְכוּ'. וְהִנֵּה יֵשׁ לִי בְּעִנְיָן זֶה שִׂיחוֹת אֲרֻכּוֹת לְחַזֵּק וּלְזָרֵז לֵילֵךְ עִם הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְהִתְקָרֵב לַה' יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת עַל יְדֵי בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲנֻכָּה בְּחִינַת הֲלָכוֹת שֶׁעַל יְדֵי זֶה מֵאִיר הָאֱמֶת בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר, הַיְנוּ שְׁלֹשָׁה קַוִּי אֱמֶת בְּאַרְבָּעָה חֶלְקֵי הַדִּבּוּר וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת וְכוּ', וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלֶּה אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁזֶּה יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי ה' יִתְבָּרַךְ בְּחִינַת אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ וְכוּ' וְכוּ'. אַשְׁרֵי אָזְנֵינוּ שֶׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ נוֹרָאוֹת כָּאֵלֶּה, אֵלּוּ פִּינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וְכוּ'.

וְאִם הָיִינוּ רוֹצִים לְהָבִיא תּוֹדָה עַל זֹאת הַתּוֹרָה שֶׁל תּוֹדָה בְּעַצְמָהּ, לֹא יַסְפִּיקוּ כָּל יָמֵינוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ וּלְפָאֵר וּלְרוֹמֵם לְהַדֵּר וּלְנַצֵּחַ לְבָרֵךְ וּלְעַלֵּה וּלְקַלֵּס לְמִי שֶׁעָשָׂה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלּוּ, שֶׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ הִתְגַּלּוּת נִסְתָּרוֹת כָּאֵלֶּה אֲשֶׁר אֵין לָנוּ פֶּה וְכֵלִים לְסַפֵּר שֶׁבַח נוֹרָאוֹת גְּדוֹלוֹת כָּל דִּבּוּר מֵהַתּוֹרָה הַזֹּאת, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן קָשֶׁר בִּנְיָן הַנּוֹרָא הַזֶּה בְּיַחַד. אִלְמָלֵא לָא אָתֵינָן לְעָלְמָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דַּיֵּנוּ. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁזָּכִינוּ גַּם זָכִינוּ לִשְׁמֹעַ עוֹד וְעוֹד כַּמָּה וְכַמָּה תּוֹרוֹת שִׂיחוֹת וּמַעֲשִׂיּוֹת נוֹרָאוֹת כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה. כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ. אִלּוּ לֹא שָׁמַעְנוּ אֶלָּא דִּבּוּר אֶחָד מִזֹּאת הַתּוֹרָה דַּיֵּנוּ. וְאִם נַתְחִיל לוֹמַר אִלּוּ וְכוּ' דַּיֵּנוּ דַּיֵּנוּ. לֹא יַסְפִּיקוּ יָמֵינוּ לְהוֹדוֹת לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל אַחַת מִנִּי אֶלֶף אַלְפֵי אַלָּפִים וְרִבֵּי רִבְבוֹת

פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ בְּיָמֵינוּ וְכוּ' וְכוּ'. מַה נְּדַבֵּר וְהוּא אָמַר וְעָשָׂה כְּחַסְדּוֹ כְּטוּבוֹ כְּרַחֲמָיו כְּנִפְלְאוֹתָיו לֹא כַּחֲטָאֵינוּ עָשָׂה לָנוּ וְכוּ'. כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים רְחֵם ה' עָלֵינוּ וְכוּ' וְכוּ'. אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרָלֵנוּ וּמַה יָּפָה יְרוּשָּׁתֵנוּ וְכוּ' וְכוּ'.

(מכתב כ)

וְהִנֵּה בְּשַׁבָּת זֶה שֶׁעָבַר דִּבַּרְתִּי הַרְבֵּה בְּעִנְיַן יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הוֹדָאָה, שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְהַמְשִׁיךְ דֶּרֶךְ זֶה לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לִשְׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ מְעוֹף צוּקָה וְצָרָה רַחֲמָנָא לְצַלַּן, גַּם אָז יוֹדֶה לִשְׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ עַל גֹּדֶל הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ עַד הֵנָּה. וְעַל כָּל הַהַרְחָבוֹת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁמּוֹצֵא בְּתוֹךְ הַצָּרָה עַצְמָהּ בִּבְחִינַת בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי כַּנַּ"ל, וְעַל יְדֵי זֶה, דַּיְקָא שֶׁגַּם בְּעֵת הַצָּרָה יָבִיא תּוֹדָה עַל הֶעָבָר, עַל יְדֵי זֶה יוּכַל לְצַעֵק עַל לְהַבָּא, בִּבְחִינַת מוֹדֶה עַל הֶעָבַר, עַל יְדֵי זֶה יוּכַל לְצַעֵק עַל לֶעָתִיד לָבוֹא. וּכְבָר דִּבַּרְתִּי בָּזֶה וּבְוַדַּאי שְׁמַעְתָּ מִמֶּנִּי בָּזֶה הָרְבֵּה, אַךְ צְרִיכִין לַחֲזֹר זֹאת הָרְבֵּה וְלֵילֵךְ בָּזֶה. וּמְאֹד אֲנִי מְחַיֶּה עַצְמִי בְּדִבְרֵךְ זֶה הָרְבֵּה, וְגַם עַל כָּל מִכְתָּבֵיךְ וְצַעֲרֵךְ אֲנִי מְחַיֶּה עַצְמִי רַק בָּזֶה שֶׁאֲנִי מוֹדֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד אֲשֶׁר עָשָׂה עִמִּי וְעִמָּךְ, מַה שֶּׁעַל כָּל פָּנִים אַתָּה צוֹעֵק עַל רְחוֹקֵךְ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל הַחֶסֶד הַנִּפְלָא שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ שֶׁאֵינְךְ מִתְנַגֵּד חַס וְשָׁלוֹם, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתְּ בְּעַצְמֵךְ בְּמִכְתָּבֵךְ זֶה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִקְדִּים לְךְ רְפוּאָה לַמַּכָּה. וּבְוַדַּאי כָּךְ הוּא הָאֱמֶת בָּרוּר וְצָלוּל שֶׁה' יִתְבָּרַךְ הִקְדִּים לְךְ וּלְכָלָנוּ רְפוּאָה גְּדוֹלָה לָנֶצַח לְמַכָּתֵנוּ הָאֲנוּשָׁה מְאֹד שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְעַל זֶה אָנוּ מְחֻיָּבִים לְהוֹדוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ בְּפֶה מָלֵא בְּכָל יוֹם עַל כָּל הַחֶסֶד וְעַל כָּל הַנִּפְלָאוֹת וְהַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לֵידַע מֵאוֹר כָּזֶה, וּמִתּוֹרָתוֹ וְשִׂיחוֹת קְדוֹשׁוֹת וְנוֹרָאוֹת כָּאֵלֶּה, וְכָל מַה שֶּׁהַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין וְהַבִּלְבּוּלִים וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלַּן מִתְגַּבְּרִין בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר מְחֻיָּבִים לְהוֹדוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שֶׁאַף עַל פִּי כֵן אַף עַל פִּי שֶׁאֲנִי כְּמוֹ שֶׁאֲנִי, אַף עַל פִּי כֵן חַסְדּוֹ גָּבַר עָלַי כָּל כָּךְ שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ זַ"ל, וְאֵינִי מִתְנַגֵּד עָלָיו, וְגַם אֲנִי זוֹכֶה לִנְסֹעַ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלִהְיוֹת נִכְלָל וְנִמְנֶה בֵּין אֲנָשָׁיו הַיְקָרִים שֶׁיִּחְיוּ לְאֹרֶךְ יָמִים וְשָׁנִים.

כִּי הַקִּבּוּץ שֶׁלָּנוּ יָקָר מְאֹד מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי זֹאת צְרִיכִין לֵידַע, שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁעַל כָּלָּם עוֹבֵר מַה שֶּׁעוֹבֵר, וְהָרְבֵּה יֵשׁ שֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עָלֶיךְ וְיוֹתֵר רַחֲמָנָא לְצַלַּן, אַף עַל פִּי כֵן לָאו כָּל אַפִּין שָׁוִין. וְיֵשׁ הָרְבֵּה שֶׁהֵם אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים וְיָפִים מְאֹד שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר בָּהֶם מְאֹד, וּבֶאֱמֶת עִם כָּלָּם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר הָרְבֵּה וְגַם עִמְּךְ בְּוַדַּאי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר הָרְבֵּה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בִּכְלָלִיּוּת הַקִּבּוּץ בְּוַדַּאי עוֹלָה

הִתְפָּאֲרוּת הַרְבֵּה בִּלְי שִׁעוּר בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר כָּל מַה שֶּׁמִּתְנוֹצֵץ בִּלְבִּי בְּעִנְיָן זֶה וְיָדַעְתִּי כִּי בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַתָּה מַאֲמִין בְּכָל זֶה, עַל־כֵּן תְּהִלָּה לָאֵל יֵשׁ וְיֵשׁ לְךָ בַּמֶּה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ בְּכָל עֵת, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה לְטוֹבָה, וּלְהָבִיא תָּמִיד תּוֹדָה עַל הֶעָבָר אֲפִלּוּ בְּעֵת הַצָּרָה רַחֲמָנָא לִצְלַן וְכַנַּ"ל. וְעַל יְדֵי זֶה תּוֹכַל לִחְיוֹת חַיִּים אֲמִתִּיִּים בְּכָל עֵת, וְלִצְעֹק עַל לְהַבָּא.

וּבְרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים יְזַכֵּנוּ לְקַבֵּל יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים בְּשִׂמְחָה, וְנִזְכֶּה תָּמִיד לִבְחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁזֶּה עִקַּר שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, וְגַם לִלְמֹד הַרְבֵּה הֲלָכוֹת מֵאַרְבָּעָה שֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּכָל יוֹם. עַד שֶׁיָּאִיר הָאֱמֶת בִּרְבוּעַ הַדִּבּוּר, וְנִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ הַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל. עַד שֶׁיִּתְגַּלֶּה אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעָלוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְכוּ'. אַשְׁרֵינוּ שֶׁאָנוּ מְדַבְּרִים מִזֶּה, בִּפְרָט שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל יֵשׁ בְּיָדֵינוּ כָּל הַתּוֹרָה הַזֹּאת. וּתְפִלָּה נוֹרָאָה הַנּוֹבַעַת מִשָּׁם, מִלְּבַד עוֹד תּוֹרוֹת נִפְלָאוֹת כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה, וּתְפִלּוֹת נִפְלָאוֹת הַנּוֹבְעִים מֵהֶם אֲשֶׁר עוֹלִים מֵהֶם שַׁעֲשׁוּעִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁלֹּא עָלוּ מִימוֹת עוֹלָם.

(מכתב קכד)

לחברים היקרים!

❖הבאנו לפניכם הלכה נפלאה מליקוטי הלכות בה קושר ר' נתן את חנוכה לתודה והודאה בצורה נפלאה ובהירה.

❖הצענו למעוניינים סדר לימוד יומי עמוד ליום, כך שמסיימים את ההלכה בעיצומם של ימי החנוכה, כך שבלימוד יומי של כמה דקות ליום אפשר להיות ממש מוכנים לאור הנפלא של חנוכה.

❖למיטיבי לכת, מומלץ לעבור על תורה ב' בליקוטי מוהר"ן חלק שני, "ימי חנוכה הם ימי הודאה." (אך זה לא מעכב את הלימוד עצמו.)

❖סיימתם את ההלכה עד זאת חנוכה? אשריכם! נשמח שתשלחו **sms** עם שם ליהודה דרליך, במספר הפלאפון: 0544462435, ובעז"ה יוגרלו כמה ספרים, סט חומש עם ליקוטי הלכות ועוד...

אשריינו!

ספר

לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת

יוֹרֶה דֵּעָה - ב'

מֵאֵת הָרַב הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא אִישׁ חַי רַב פְּעָלִים

מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ הָרַב נַתָּן זצוק"ל

תַּלְמִיד מֻבְהָק לְאַדְמו"ר הָרַב הָאֱמֶת הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ הָאֲמִתִּי

נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה אוֹר יִשְׂרָאֵל וּקְדוֹשׁוֹ

מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ הָרַב רַבִּי נַחְמָן זצוק"ל

בַּעַל הַמְּחַבֵּר סִפְרֵי לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן הַקְּדוֹשִׁים וּשְׁאָר סְפָרִים.

וְהֶחְבּוּר הַזֶּה נַעֲשָׂה עַל פִּי פְּקֻדַּת רַבּוֹ הַגָּאוֹן הַנַּ"ל לְבָאֵר וּלְחַדֵּשׁ בְּכָל הֲלָכָה מִשֻּׁלְחָן־עָרוּךְ לְמֻצְא שְׁמַךְ וְטַעַם בְּכָל הֲלָכָה בְּדֶרֶךְ חָכְמַת הָאֱמֶת וּמוּסַר הַשֵּׂכֶל וְעֵצוֹת נִפְלָאוֹת וְנוֹרָאוֹת וְהִתְחַזְּקוּת עֲצוּם וְנִשְׂגָּב עַד אֵין סוֹף וְאֵין תַּכְלִית שֶׁיִּתְחַזֵּק כָּל אָדָם לְהִתְקָרֵב לַה' יִתְבָּרַךְ בְּכָל דַּרְגָּא וְדַרְגָּא מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא, יְהִי מִי שֶׁיִּהְיֶה. וְכֻלָּם מְיֻסָּדִים עַל אַדְנֵי פִּז. וְכָל הַחִבּוּרִים מֵהַגָּאוֹן הֶחָסִיד הַנַּ"ל נֶעְתְּקוּ וְנִקְבְּצוּ יַחַד עַל יְדֵי תַּלְמִידוֹ הָרַב הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל מוֹהֲרַנַ"ת הַנַּ"ל.

ברסלב
מכון תורת הנצח

הֲלָכָה ד

לֹא תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו (דְּבָרִים כב, י):

לְהַמְשִׁיךְ הַשִּׁמְחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל

עַל־פִּי הַתּוֹרָה "יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הוֹדָאָה" וְכוּ' (בְּלִקּוּטֵי תִּנְיָנָא בְּסִימָן ב), **עַיֵּן שָׁם כָּל הַתּוֹרָה, וּמַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם בַּסּוֹף, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, כִּי יְמֵי הַחֹל הֵם בְּחִינַת עֲצִבוּת וְכוּ', אֲבָל שַׁבָּת הוּא בְּחִינַת בֵּן, בְּחִינַת נַיָּחָא לְעִלָּאִין וְתַתָּאִין, בְּחִינַת שִׂמְחָה וְכוּ', בְּחִינַת** (בְּרֵאשִׁית ה, כט): "זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ", **כִּי שַׁבָּת מְנַחֵם וּמְשַׂמֵּחַ הַכֹּל מִן הָעַצְבוּת וְכוּ', וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁמַּמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֶּה אַחְדוּת הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ. כִּי בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל הֵם פְּעֻלּוֹת מְשֻׁתָּנוֹת, שֶׁבְּכָל יוֹם נִבְרָא פְּעֻלָּה מְשֻׁנָּה, וְזֶה כְּנֶגֶד שֶׁכָּל הָאֱנוֹשִׁי, שֶׁפְּעֻלּוֹת מְשֻׁתָּנוֹת יִהְיֶה נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, כִּי בַּשֵּׂכֶל הָאֱנוֹשִׁי אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין זֹאת, רַק עַל־יְדֵי שַׁבָּת שֶׁאָנוּ זוֹכִין, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֶּה הָאַחְדוּת הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, כִּי שַׁבָּת מוֹרֶה עַל אֱמוּנַת הַיִּחוּד,**

שֶׁאָנוּ מַאֲמִינִים שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ שֶׁבָּרָא כֻּלָּם בְּשִׁשֶּׁת יְמֵי הַחֹל וְשָׁבַת בְּשַׁבָּת, וְזֹאת הַבְּחִינָה לְגַלּוֹת אַחְדּוּת הַפָּשׁוּט, לֵידַע וּלְהַאֲמִין שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, זֹאת הַבְּחִינָה יְקָרָה מְאֹד אֲפִלּוּ אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ', כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה בְּחִינַת אַחְדּוּת הַפָּשׁוּט לְמַטָּה - נִתְגַּלָּה גַּם לְמַעְלָה אַחְדּוּת הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, בִּבְחִינַת 'אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד וּמִי כְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ' וְכוּ'. ☜ עַיֵּן שָׁם:

א. **וְזֶה** בְּחִינַת אִסּוּר כִּלְאֵי בְּהֵמָה, שֶׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בִּשְׁנֵי מִינֵי בְּהֵמָה וְחַיָּה. כִּי כָּל מִין וָמִין הוּא בְּחִינַת פְּעֻלָּה מְשֻׁנָּה, וְאָנוּ צְרִיכִים לְהַאֲמִין שֶׁכָּל הַמִּינִים הַמְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, כֻּלָּם נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, וְאַף-עַל-פִּי שֶׁבַּדַּעַת אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין זֹאת כַּמְבֹאָר לְעֵיל, שֶׁזֶּה כְּנֶגֶד שֵׂכֶל הָאֱנוֹשִׁי, אַף-עַל-פִּי-כֵן אָנוּ צְרִיכִים לְהַשְׁלִיךְ שִׂכְלָנוּ וְדַעְתֵּנוּ, וְלֵידַע הָאֱמֶת שֶׁאֵין בְּכֹחַ שִׂכְלָנוּ לְהָבִין פְּלָאֵי בְּרִיּוֹתָיו, רַק לִסְמֹךְ עַל אֱמוּנָה, וּלְהַאֲמִין בְּהָאֱמֶת בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ. וְלֶאֱמוּנָה זֹאת זוֹכִין עַל-יְדֵי שַׁבָּת, הֵינוּ עַל-יְדֵי שֶׁמַּמְשִׁיכִין הַשְׁמָחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל וְכוּ', כַּנַּ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל.

צְרִיכִים לְהַאֲמִין שֶׁכָּל פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ

וְעַל-כֵּן אָסוּר לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בִּשְׁנֵי מִינִים בְּיַחַד, כִּי כָּל הַל"ט מְלָאכוֹת הֵם עוּבְדִין דְּחֹל, בְּחִינַת שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, אֲבָל בְּשַׁבָּת בְּטֵלִין כָּל הַמְּלָאכוֹת, וְעִקַּר אֲחִיזַת הָעֲצִבוּת שֶׁבְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל בְּהַל"ט מְלָאכוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת "בְּזַעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם", בְּחִינַת "בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה" (בְּרֵאשִׁית ג, יז). וּצְרִיכִין לְקַדֵּשׁ הַל"ט מְלָאכוֹת בְּחִינַת שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל עַל-יְדֵי קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדֻשָּׁה וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת, עַל כָּל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, הֵינוּ עַל כָּל הַל"ט מְלָאכוֹת, לְבָרְרָם מִזְּהֲמַת הַנָּחָשׁ מֵעֲצִבוּת מִבְּחִינַת 'בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה', כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ כָּרָאוּי, אֲזַי אֲפִלּוּ כְּשֶׁעוֹשֶׂה אֵיזֶה מְלָאכָה מֵהַל"ט מְלָאכוֹת בַּחֹל הוּא גַּם כֵּן בְּקֻדֻּשָּׁה וּבְטָהֳרָה בִּבְחִינַת קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, כַּמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה "מַרְכֶּבֶת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ" (סִימָן לח).

לְקַדֵּשׁ הַל"ט מְלָאכוֹת בְּחִינַת שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל עַל-יְדֵי קְדֻשַּׁת שַׁבָּת

וְעִקַּר קְדֻשַּׁת הַל"ט מְלָאכוֹת בְּחֹל הוּא עַל-יְדֵי שֶׁמַּמְשִׁיכִין עֲלֵיהֶם הַקְּדֻשָּׁה וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלֶּה, שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֹּאת הַבְּחִינָה יְקָרָה מְאֹד, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין זֹאת בְּשֵׂכֶל אֱנוֹשִׁי, רַק עַל-יְדֵי אֱמוּנָה שֶׁזּוֹכִין עַל-יְדֵי שֶׁמַּמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, כַּנַּ"ל.

אִסּוּר לְעָרֵב שְׁנֵי מִינִים שֶׁלֹּא לְהַגְבִּיר בְּחִינַת פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת בְּיוֹתֵר

וְזֶה בְּחִינַת אִסּוּר כִּלְאֵים, שֶׁאָסוּר לְעָרֵב שְׁנֵי מִינִים יַחַד כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהַגְבִּיר בְּחִינַת פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּאֶפְשָׁרִי לְגַלּוֹת שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט, כִּי גַּם עַתָּה בְּחִינָה זֹאת יְקָרָה מְאֹד, כִּי הוּא כְּנֶגֶד שֵׂכֶל הָאֱנוֹשִׁי, שֶׁפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט כַּנַּ"ל, אֲבָל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בָּרָא כָּל מִין וָמִין בְּחָכְמָה נִפְלָאָה, שֶׁדַּיְקָא עַל יָדוֹ יוּכַל לְהִתְגַּלּוֹת אַחְדּוּתוֹ הַפָּשׁוּט. אַף-עַל-פִּי שֶׁכָּל מִין וָמִין מְשֻׁנֶּה מֵחֲבֵרוֹ, אַף-עַל-פִּי-כֵן - דַּיְקָא עַל-יְדֵי-זֶה רוֹאִין גְּבוּרוֹתָיו וְנִפְלְאוֹתָיו עַד אֵין חֵקֶר, שֶׁבָּרָא בְּרִיּוֹת מְשֻׁנּוֹת כָּאֵלֶּה, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מְשֻׁנֶּה מְאֹד מֵחֲבֵרוֹ. וְכֻלָּם נִמְשָׁכִין מֵאַחְדּוּתוֹ הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה. כִּי כָּל הַבְּרוּאִים לֹא נִבְרְאוּ אֶלָּא כְּדֵי לֵידַע וּלְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי-זֶה, כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בֹּא מב.): 'בְּגִין דְּיִשְׁתְּמוֹדָעִין לֵיהּ', כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הִמְשִׁיךְ כָּל מִין וָמִין שֶׁבָּרָא מֵאַחְדּוּתוֹ הַפָּשׁוּט, וְנָתַן בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד כֹּחַ כָּזֶה, שֶׁדַּיְקָא עַל-יְדֵי הַמִּינִים הָאֵלּוּ הַמְשֻׁנִּים זֶה מִזֶּה שֶׁהֵם פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, דַּיְקָא עַל יָדָם יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ אַחְדּוּתוֹ הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ וְיִדְּעוּ כֹּחַ גְּבוּרוֹתָיו וְנִפְלְאוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קד, כד): "מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ ה'" וְכוּ'.

עַל יְדֵי כִּלְאַיִם מְשַׁנִּים סִדְרֵי בְּרֵאשִׁית וְכוּ'

אַבָל אִי אֶפְשָׁר לֵידַע וּלְהַאֲמִין, שֶׁהַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם כְּשֶׁשּׁוֹמְרִין סֵדֶר הַבְּרִיאָה שֶׁיִּהְיֶה כָּל מִין וָמִין לְבַדּוֹ. אֲבָל כְּשֶׁמְּעָרְבִין כִּלְאַיִם חַס וְשָׁלוֹם - מְשַׁנִּין סִדְרֵי בְּרֵאשִׁית וּמַגְבִּירִין בְּחִינַת הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת יוֹתֵר מִדַּאי, עַל-יְדֵי שֶׁמְּעָרְבִין שְׁנֵי מִינִים מְשֻׁנִּים יַחַד עַד שֶׁנֶּאֱחָז בָּהֶם הַסִּטְרָא אָחֳרָא וְהַקְּלִפּוֹת שֶׁאַחֲיזָתָן מִתַּעֲרוֹבוֹת וְכִלְאַיִם, שֶׁהוּא בְּחִינַת "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע", עַד שֶׁאִי

אֶפְשָׁר לְגַלּוֹת אַחְדוּתוֹ הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ אֵלּוּ הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁנִּתְעָרְבוּ בְּיַחַד, שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְשׁוּם פְּעֻלָּה מְשֻׁנָּה שֶׁיַּחֲזֹר וְיִכָּלֵל בְּאַחְדוּת הַפָּשׁוּט, כִּי אִם דֶּרֶךְ הַשְׁבִּיל וְהַצְּנוֹר שֶׁנִּמְשָׁךְ דֶּרֶךְ שָׁם מִשָּׁרְשׁוֹ מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט, וְאָז נִתְגַּלֶּה עַל יָדוֹ דַּיְקָא בְּחִינַת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט. אֲבָל כְּשֶׁמְּשַׁנִּין סִדְרֵי בְּרֵאשִׁית חַס וְשָׁלוֹם עַל־יְדֵי כִּלְאַיִם וְתַעֲרוֹבוֹת - נִתְעָרְבֵב הַדֶּרֶךְ וְהַסֵּדֶר עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיַּעֲלֶה לְשָׁרְשׁוֹ לְכְלֹל בְּאֶחָד הַפָּשׁוּט, וְאָז חִיּוּתוֹ רַק דֶּרֶךְ הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אָחֳרָא שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּפִירוֹת. וְאָז מִתְגַּבְּרִים הַשִּׁנּוּיִים בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְגַלּוֹת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, שֶׁזֶּה עִקַּר תִּקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכַנַּ"ל.

קְדֻשַּׁת שַׁבָּת - הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת

וְעַל־כֵּן עִקַּר אִסּוּר כִּלְאַיִם הוּא בִּשְׁעַת מְלָאכָה, כִּי אָז בִּשְׁעַת מְלָאכָה צְרִיכִין לְזָהֵר בְּיוֹתֵר לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, כְּדֵי לְבָרֵר הַל"ט מְלָאכוֹת מִזֶּהֱמַת הַנָּחָשׁ, מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, מֵעֲצִבּוּת, מִבְּחִינַת 'בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה' כַּנַּ"ל. וּקְדֻשַּׁת שַׁבָּת הוּא בְּחִינַת הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כַּנַּ"ל. וּכְשֶׁמְּעָרֵב כִּלְאַיִם בִּשְׁעַת מְלָאכָה הוּא פּוֹגֵם בִּבְחִינַת הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת קְדֻשַּׁת שַׁבָּת. וְעַל־כֵּן הָאִסּוּר בִּשְׁעַת מְלָאכָה דַּיְקָא, כִּי אָז צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת כַּנַּ"ל:

שׁוֹר וַחֲמוֹר הֵם בְּחִינַת קְלִפַּת עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל

ב. **וְזֶה** שֶׁהִזְכִּירָה תּוֹרָה שׁוֹר וַחֲמוֹר דַּיְקָא, אַף־עַל־פִּי שֶׁבֶּאֱמֶת כָּל שְׁנֵי מִינִים אֲסוּרִים. כִּי שׁוֹר וַחֲמוֹר הֵם בְּחִינַת קְלִפַּת עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל, כַּמּוּבָא. וְעֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל הֵם זֶהֱמַת הַנָּחָשׁ שֶׁהֵם הַהֶפֶךְ מִלְּשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁמְּקֻשָּׁר לְשַׁבָּת, שֶׁעַל יָדוֹ מַמְשִׁיכִין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וְכוּ', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֶּה אַחְדוּת הַפָּשׁוּט וְכוּ', כַּמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, עַיֵּן שָׁם. כִּי עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל הֵם בְּחִינַת הַשִּׁבְעִים אֻמּוֹת, שֶׁהֵם שִׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת הֶפֶךְ לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כִּי כָּל הַשִּׁבְעִים אֻמּוֹת כְּלוּלִין בְּעֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בַּתּוֹרָה "רַבִּי יוֹחָנָן מִשְׁתָּעֵי" (בְּסִימָן טז) שֶׁכָּל הָעַכּוּ"ם נִכְלָלִים בִּשְׁתֵּי אֻמּוֹת שֶׁהֵן עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל. וְשִׁבְעִים אֻמּוֹת הֵם הַשִּׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת שֶׁהֵם הַהֶפֶךְ מִלְּשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא שַׁיָּךְ רַק לְיִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת [כַּמּוּבָא בְּמָקוֹם אַחֵר (בְּסִימָן יט)].

עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל שֶׁהֵם כְּלָלִיּוּת הַשִּׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת

נִמְצָא, שֶׁעֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל שֶׁהֵם כְּלָלִיּוּת הַשִּׁבְעִים לְשׁוֹנוֹת, הֵם הַהֶפֶךְ מִלְּשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁמְּקֻשָּׁר לְשַׁבָּת, כִּי הֵם בְּחִינַת זֶהֱמַת הַנָּחָשׁ זֶהֱמַת הַל"ט מְלָאכוֹת הַשּׁוֹלְטִין בִּימֵי הַחֹל כְּשֶׁאֵין מְקַדְּשִׁין אוֹתָם עַל־יְדֵי הַמְשָׁכַת קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לְתוֹךְ יְמֵי הַחֹל כַּנַּ"ל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל, כִּי אִם עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁמְּקֻשָּׁר לְשַׁבָּת, שֶׁזּוֹכִין אֵלָיו עַל־יְדֵי הָאֱמֶת שֶׁמֵּאִיר בְּהַדִּבּוּר וְכוּ'.

עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל הֵם הֶפֶךְ הָאֱמֶת לְיַעֲקֹב

וְעֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל הֵם הֶפֶךְ הָ'אֱמֶת לְיַעֲקֹב' (מִיכָה ז, כ), כִּי הֵם בְּחִינַת "אַנְשֵׁי דָמִים יִשְׂנְאוּ תָם" (מִשְׁלֵי כט, י) הַמְּזֻכָּר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, כִּי הֵם 'אַנְשֵׁי דָמִים' בְּדַוְקָא, כִּי עֵשָׂו הוּא אַדְמוֹנִי מָלֵא דָם, וְנֶאֱמַר בּוֹ "וְהוּא עָיֵף" — 'מִן הָרְצִיחָה' (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סג, יב). וְכֵן יִשְׁמָעֵאל נֶאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית כא, ט): "וַתֵּרֶא שָׂרָה אֶת בֶּן הָגָר מְצַחֵק", וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י עַל שְׁפִיכַת דָּמִים גַּם כֵּן. וְעַל־כֵּן הֵם הֶפֶךְ הָאֱמֶת, כִּי עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (תְּהִלִּים קמד, ח): "אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוְא וִימִינָם יְמִין שָׁקֶר", כִּי הֵם הַהֶפֶךְ מִבְּחִינַת תּוֹדָה הֲלָכָה, בְּחִינַת שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶסֶד לְאַבְרָהָם, כִּי הֵם בְּחִינַת הַסִּיגִים וְהַפְּסֹלֶת, בְּחִינַת תַּקְפָּא דִּדְינָא קַשְׁיָא, בְּחִינַת מֵץ וְתֶבֶן, שֶׁמִּשָּׁם הַקְּשָׁיּוֹת הַחוֹפְפִין עַל הֲלָכָה שֶׁאֵינָם מַנִּיחִין לְבָרֵר הֲלָכָה, כַּמּוּבָן בַּתִּקּוּנִים (דַּף יא:), כִּי הֵם אֵינָם בּוֹחֲרִים בָּעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹדָה הֲלָכָה, כִּי בָּחֲרוּ לְחֶלְקָם הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁמָּלֵא עֲצָבוּת וְיִגּוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קט, יז): "וְלֹא חָפֵץ בִּבְרָכָה וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ".

בִּכְלְאֵי בְּהֵמוֹת פּוֹגְמִין בְּהִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת

נִמְצָא שֶׁעֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל הֵם בְּהֶפֶךְ מִכָּל הַבְּחִינוֹת הַנֶּאֱמָרִים בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שֶׁעַל יָדָם זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לְתוֹךְ שֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, לְגַלּוֹת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וְעַל־כֵּן הִזְכִּירָה הַתּוֹרָה אִסּוּר כִּלְאֵי בְּהֵמָה עַל שֵׁם תַּעֲרֻבֶת שׁוֹר וַחֲמוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת הִתְחַבְּרוּת תְּרֵי זִינָא בִּישָׁא שֶׁהֵם עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר (תִּקּוּנֵי זֹהַר קמז:) וּבִכְתָבִים (פְּרִי עֵץ חַיִּים עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה פֶּרֶק ג), לְהוֹרוֹת, שֶׁעַל־יְדֵי כִּלְאֵי בְּהֵמָה שֶׁמְּחַבְּרִין שְׁנֵי מִינֵי בַּעֲלֵי חַיִּים בִּשְׁעַת עֲשִׂיַּת אִיזֶה מְלָאכָה מל"ט מְלָאכוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה פּוֹגְמִין בִּבְחִינַת הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כַּנַּ"ל, כִּי גּוֹרְמִין שֶׁמִּתְחַבְּרִין חַס וְשָׁלוֹם תְּרֵי זִינָא בִּישָׁא,

שֶׁהֵם שׁוֹר וַחֲמוֹר דְּקֻלְפָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵשָׂו וְיִשְׂמָעֵאל, שֶׁהֵם הַהֵפֶךְ מִכָּל הַבְּחִינוֹת הַנַּ"ל, שֶׁעַל יָדָם נִתְגַּלֶּה אַחְדוּת הַפָּשׁוּט, כִּי עֵשָׂו וְיִשְׂמָעֵאל הֵם הַהֵפֶךְ מִכָּל זֶה כַּנַּ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת הַפְּגָם שֶׁגּוֹרְמִין עַל־יְדֵי הִתְחַבְּרוּת שְׁנֵי מִינִים בִּשְׁעַת מְלָאכָה, כַּנַּ"ל:

ג. **וְעַל־כֵּן** נֶאֱמַר בְּשַׁבָּת (שְׁמוֹת כג, יב): "לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ" וְכוּ'. שׁוֹר וַחֲמוֹר דַּיְקָא. אַף־עַל־פִּי שֶׁלְּעִנְיַן דִּין שְׁבִיתַת בְּהֵמָה מְצֻוִּים עַל שְׁבִיתַת כָּל הַבְּהֵמוֹת וְהַחַיּוֹת, רַק עִקַּר הַמִּצְוָה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ שְׁבִיתָה וְנִיחָא עַל בְּחִינַת שׁוֹר וַחֲמוֹר, לְהַכְנִיעַ מֵהֶם אֲחִיזַת שׁוֹר וַחֲמוֹר דְּקֻלְפָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת עֵשָׂו וְיִשְׂמָעֵאל, שֶׁהֵם עִקַּר זֶהֲמַת הַנָּחָשׁ הַנֶּאֱחָז בִּימֵי הַחֹל בְּהַל"ט מְלָאכוֹת כַּנַּ"ל.

עִקַּר הַמִּצְוָה כְּדֵי לְהַמְשִׁיךְ שְׁבִיתָה עַל בְּחִינַת שׁוֹר וַחֲמוֹר

וְעַל־כֵּן יַעֲקֹב שֶׁזָּכָה לְהַכְנִיעַ קְלִפַּת עֵשָׂו וְיִשְׂמָעֵאל, כִּי הָיָה מִטָּתוֹ שְׁלֵמָה, עַל־כֵּן נֶאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית לב, ו): "וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר", כַּמּוּבָא (תִּקּוּנֵי זֹהַר קמז:). כִּי יַעֲקֹב הוּא עִקַּר הָאֱמֶת הַמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, בְּחִינַת "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב", כִּי יַעֲקֹב זָכָה לְכָל שְׁלֹשֶׁת קַוֵּי הָאֱמֶת שֶׁהֵם - תְּפִלָּה וְתוֹרָה וְשִׁדּוּכִים, כִּי נֶאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית כח, יא): "וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם" וְכוּ', וְהוּא הֶעֱלָה אֶת הַתְּפִלָּה בִּשְׁלֵמוּת לִבְחִינַת בַּיִת, כִּי "יַעֲקֹב קָרָאוֹ בַּיִת" (פְּמִבְאָר בְּהַתּוֹרָה "מִשְׁפָּטִים" בְּסִימָן י), וְזָכָה לַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים לג, ד): "תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב". וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לב, ה): "עִם לָבָן גַּרְתִּי" — "וַתַּרְיֵ"ג מִצְוֹת שָׁמַרְתִּי". וְזָכָה לְשִׁדּוּכִים אֲמִתִּיִּים דִּקְדֻשָּׁה, כִּי זָכָה לְהִשְׁתַּדֵּךְ עִם זִוּוּגָיו הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם רָחֵל וְלֵאָה וְכוּ', שֶׁעַל יָדָם הֶעֱמִיד מִטָּה שְׁלֵמָה בְּלִי פְּסֹלֶת שֶׁמֵּהֶם יָצְאוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל.

יַעֲקֹב זָכָה לְהַכְנִיעַ קְלִפַּת עֵשָׂו וְיִשְׂמָעֵאל וּלְמִטָּה שְׁלֵמָה

וְעַל־כֵּן שָׁמַר יַעֲקֹב אֶת הַשַּׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה עט, ו), הַיְנוּ כַּנַּ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל. וְעַל־כֵּן עִקַּר הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת הָיָה עַל־יְדֵי יַעֲקֹב, שֶׁזָּכָה לְהַעֲמִיד שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה לוֹ דֵּעָה מְיֻחֶדֶת, כִּי כָּל אֶחָד מֵהַשְּׁבָטִים הָיָה גָּוֶן מְיֻחָד כְּפִי גְּוֹן אַבְנוֹ שֶׁבַּחֹשֶׁן, הַיְנוּ בְּחִינַת פְּעֻלָּה מְשֻׁנָּה מֵחֲבֵרוֹ, וְכֻלָּם כְּאֶחָד נִכְלְלוּ בְּדֵעָה אֶחָד וְאָמְרוּ בְּפֶה אֶחָד בִּשְׁעַת הִסְתַּלְקוּת יַעֲקֹב: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד" (דְּבָרִים ו, ד), שֶׁזֶּה עִקַּר שְׁלֵמוּת הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט - כְּשֶׁרַבִּים מַסְכִּימִים לְדֵעָה אַחַת, כַּמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַלָּכָה כְּרַבִּים, עַיֵּן שָׁם.

יַעֲקֹב נִשְׁמַר מִכַּלְאַיִם - שֶׁלֹּא לְחַבֵּר שְׁנֵי מִינִים בְּיַחַד

כִּי אַבְרָהָם וְיִצְחָק שֶׁבִּימֵיהֶם לֹא נִתְבָּרֵר בִּשְׁלֵמוּת שְׁלֵמוּת הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט - כְּשֶׁרַבִּים מַסְכִּימִים לְדֵעָה אַחַת עֲדַיִן קְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל, עַל־כֵּן לֹא זָכָה כָּל אֶחָד לְהַעֲמִיד כִּי אִם בֵּן אֶחָד בִּקְדֻשַּׁת יִשְׂרָאֵל, דְּהַיְנוּ אַבְרָהָם הֶעֱמִיד יִצְחָק לְבַדּוֹ, וְיִצְחָק אֶת יַעֲקֹב לְבַדּוֹ. וּבֵן הַשֵּׁנִי שֶׁהָיָה לְאַבְרָהָם שֶׁהָיָה לוֹ דֵּעָה מְשֻׁנָּה בְּוַדַּאי, כִּי אֵין דּוֹמָה דַּעַת אָדָם אֶחָד לַחֲבֵרוֹ. וְתֵכֶף שֶׁהִגִּיעַ הָאֱמוּנָה לִשְׁנֵי דֵּעוֹת - נֶאֱחַז זֶהֲמַת הַנָּחָשׁ בְּיִשְׂמָעֵאל שֶׁהָיָה בְּחִינַת פְּעֻלָּה מְשֻׁנָּה, דֵּעָה מְשֻׁנָּה, מִיצְחָק, עַד שֶׁלֹּא זָכָה לַהֲפֹךְ דַּעְתּוֹ הַמְשֻׁנָּה לְהִכָּלֵל בְּאַחְדוּת הַפָּשׁוּט. וְכֵן עֵשָׂו שֶׁהָיָה מְשֻׁנֶּה מִיַּעֲקֹב לֹא זָכָה לְהִכָּלֵל עִם יַעֲקֹב בְּדֵעָה אַחַת לְעִנְיַן עִקַּר יְסוֹד הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אָז לֹא נִתְבָּרְרָה הַזֶּהֱמָא בִּשְׁלֵמוּת עַד שֶׁיִּתְגַּלֶּה בִּשְׁלֵמוּת בְּחִינַת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מְשֻׁנּוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁכָּל הַשֹּׁנוּי דֵּעוֹת יַסְכִּימוּ עַל עִקַּר יְסוֹד הָאֱמֶת וְהָאֱמוּנָה - לְהַאֲמִין שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת וְכָל הַשֹּׁנוּי דֵּעוֹת שֶׁבָּעוֹלָם כֻּלָּם נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט. אֲבָל יַעֲקֹב זָכָה לָזֶה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי זָכָה לְהַעֲמִיד בָּנִים הָרִבֵּה שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים שֶׁכָּל אֶחָד הָיָה לוֹ דֵּעָה מְשֻׁנָּה, כִּי הָיָה בְּחִינַת גָּוֶן מְיֻחָד בְּחִינַת פְּעֻלָּה מְשֻׁנָּה. וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לְעִנְיַן יְסוֹד הָאֱמוּנָה כֻּלָּם הִסְכִּימוּ לְדֵעָה אַחַת וְאָמְרוּ בְּפֶה אֶחָד 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ' ה' אֶחָד'. שֶׁזֶּהוּ עִקַּר שְׁלֵמוּת הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט - כְּשֶׁרַבִּים שֶׁמְּשֻׁנִּים בְּדֵעוֹתֵיהֶם מַסְכִּימִים לְדֵעָה אַחַת, כַּנַּ"ל.

שְׁלֵמוּת הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט - כְּשֶׁרַבִּים מַסְכִּימִים לְדֵעָה אַחַת

וְעַל־כֵּן זָכָה יַעֲקֹב לְהַכְנִיעַ קְלִפַּת עֵשָׂו וְיִשְׂמָעֵאל לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן נֶאֱמַר בּוֹ (בְּרֵאשִׁית לב, ו): "וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר". כִּי זָכָה לְהַכְנִיעַ הַקְּלִפּוֹת הַנֶּאֱחָזִים בְּשׁוֹר וַחֲמוֹר, וּלְהַכְנִיס גַּם בְּחִינַת הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר תַּחַת יַד הַקְּדֻשָּׁה, כִּי יַעֲקֹב נִשְׁמַר מִכִּלְאַיִם - שֶׁלֹּא לְחַבֵּר שְׁנֵי מִינִים בְּיַחַד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בַּפָּרָשָׁה בְּהַהִדּוּרוֹן שֶׁשָּׁלַח לְעֵשָׂו (בְּרֵאשִׁית לב, יז): "וַיִּתֵּן בְּיַד עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבַדּוֹ" וְכוּ', לְהוֹרוֹת שֶׁנִּזְהַר מִכִּלְאַיִם, כַּמּוּבָא, הַיְנוּ כַּנַּ"ל:

בימי חֲנֻכָּה אָנוּ מַמְשִׁיכִין הַדֶּרֶךְ שֶׁל תּוֹדָה הוֹדָאָה בָּעוֹלָם

ד. **וְזֶה** בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כִּי יְמֵי חֲנֻכָּה הֵם יְמֵי הוֹדָאָה, בְּחִינַת שֶׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא וְכוּ', כַּמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת. הֵינוּ שֶׁבִּימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים עַל־יְדֵי תִּקֻּף הַנִּפְלָאוֹת וְהַנּוֹרָאוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה אָנוּ מַמְשִׁיכִין הַדֶּרֶךְ הַזֶּה שֶׁל תּוֹדָה הוֹדָאָה בָּעוֹלָם, דְּהַיְנוּ לַעֲסֹק תָּמִיד לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַנִּפְלָאוֹת וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ מִימוֹת עוֹלָם עַד הֵנָּה, בִּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת, וְלִזְכֹּר הֵיטֵב וְלִבְלִי לִשְׁכֹּחַ כָּל הַטּוֹבוֹת הַנּוֹרָאוֹת שֶׁגּוֹמֵל עִמָּנוּ בְּכָל עֵת וָעֵת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קג, ב): "וְאַל תִּשְׁכְּחִי כָּל גְּמוּלָיו".

קְשָׁה וְכָבֵד עַל הָאָדָם לְהִתְקָרֵב לְעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ

כִּי בֶּאֱמֶת זֶה הַדֶּרֶךְ שֶׁל הוֹדָאָה וְתוֹדָה הוּא דֶּרֶךְ נִפְלָא מְאֹד לְהִתְקָרֵב עַל יָדוֹ לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מָלֵא צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְיגוֹנוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ב, ג): "כָּל יָמָיו כַּעַס וּמַכְאוֹבוֹת", וּכְתִיב (אִיּוֹב ה, ז; שָׁם יד, א): "אָדָם לָעָמָל יוּלָּד, קְצַר יָמִים וּשְׂבַע רֹגֶז". וְאֵין טוֹב בָּעוֹלָם כִּי אִם הַתּוֹרָה, כִּי 'אֵין טוֹב אֶלָּא תּוֹרָה' (עֲבוֹדָה זָרָה יט:). וּמֵעֵצָם הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין וְהַמְּנִיעוֹת שֶׁבָּזֶה הָעוֹלָם - קָשֶׁה וְכָבֵד עַל הָאָדָם לְהִתְקָרֵב לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ לְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן וּלְפָרֵשׂ צַעֲרוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ גַּם כֵּן קָשֶׁה מְאֹד, מֵחֲמַת רִבּוּי הַמְּנִיעוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁאוֹטְמִין אֶת לִבּוֹ, עַד שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִפְתֹּחַ אֶת פִּיו וְלֹא לְהִתְקָרֵב לְשׂוּם עֲבוֹדָה תַּמָּה, כַּאֲשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַכְּבֵדוּת שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בְּכָל פַּעַם וּפַעַם בְּכָל יוֹם וָיוֹם וְכוּ'.

עֵצָה גְּדוֹלָה – שֶׁיַּזְכִּיר לְעַצְמוֹ אֶת טוֹבוֹת ה'

וְעַל־כֵּן עֵצָה גְּדוֹלָה לָזֶה - שֶׁבְּכָל פַּעַם יַזְכִּיר אֶת עַצְמוֹ אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת וְהַנִּפְלָאִים שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ, עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּפְרָטִיּוּת, וְהָעִקָּר מַה שֶּׁזָּכָה לִהְיוֹת מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל בִּכְלַל מְקֻבָּלֵי הַתּוֹרָה, וְהִבְדִּילוֹ מִן הַתּוֹעִים בְּדַרְכֵי הַמְּחַקְּרִים וְהַפִּילוֹסוֹפִים וְכוּ' הַנְּהוּגִים עַכְשָׁו בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אִם יִסְתַּכֵּל הֵיטֵב עַל כָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו מֵעוֹדוֹ - יִרְאֶה וְיָבִין חַסְדֵי ה' וְטוּבוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו עָלָיו בְּלִי שִׁעוּר, כְּמוֹ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם בְּהַשְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה: נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ וְכוּ' וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם וְכוּ'. וּכְמוֹ שֶׁאוֹמְרִים בְּנִשְׁמַת: אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וְכוּ' - אֵין אֲנוּ מַסְפִּיקִין לְהוֹדוֹת לְךָ ה' וְכוּ' עַל אַחַת מֵאֶלֶף, אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רִבְבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ.

שֶׁלֹּא לְהִתְבַּלְבֵּל מִמַּה שֶׁעּוֹבֵר רַק לַעֲסֹק בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה

הַכֹּל, שֶׁכְּשֶׁהָאָדָם רוֹאֶה גְּדֶל צָרוֹתָיו בְּגוּף וְנֶפֶשׁ וּמָמוֹן, שֶׁהוּא רָחוֹק מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁהוּא יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ, וְגַם בְּפַרְנָסָה וּבְגוּף יֵשׁ לוֹ גַּם כֵּן יִסּוּרִין כְּמוֹ שֶׁשְּׁכִיחַ בְּרֹב הָעוֹלָם, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁבָּא עָלָיו אֵיזֶה צָרָה מַמָּשׁ חַס וְשָׁלוֹם, הוּא צָרִיךְ לְבַל יִתְבַּלְבֵּל לְגַמְרֵי מֵחֲמַת הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין חַס וְשָׁלוֹם, רַק בְּכָל עֵת וָעֵת בִּפְרָט בְּעֵת צָרָה חַס וְשָׁלוֹם - יִתֵּן עֵינָיו לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ לְהִסְתַּכֵּל וּלְהִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב עַל חַסְדֵי ה' וְטוֹבוֹתָיו שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ עַד הֵנָּה. כִּי כָּל אָדָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, מֵאַחַר שֶׁהוּא בִּכְלַל יִשְׂרָאֵל, וּמַנִּיחַ טַלִּית וּתְפִלִּין בְּכָל יוֹם, וּמְיַחֵד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ פַּעֲמַיִם בְּכָל יוֹם וָיוֹם, רָאוּי לוֹ לִתֵּן הוֹדָאָה וְתוֹדָה לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם עַל עֶצֶם חַסְדּוֹ וְטוּבוֹ יִתְבָּרַךְ עָלָיו, שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת בִּכְלַל יִשְׂרָאֵל מְקֻבָּלֵי הַתּוֹרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁכָּל אֶחָד יוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ כַּמָּה טוֹבוֹת נִפְלָאוֹת בִּפְרָטִיּוּת שֶׁגָּמַל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְצָרִיךְ לְהָרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה לִבּוֹ נָכוֹן בָּטוּחַ שֶׁגַּם עַתָּה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לֹא יָסִיר חַסְדּוֹ וְטוּבוֹ מֵאִתּוֹ, וְיִתְחַזֵּק אֶת לִבּוֹ לִצְעֹק וּלְהִתְחַנֵּן לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּצִּילֵהוּ גַּם עַתָּה מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין, כְּמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים קח, יא): "מִי יוֹבִלֵנִי עִיר מִבְצָר מִי נָחָנִי עַד אֱדוֹם", הֵינוּ שֶׁמִּי שֶׁעָזַר לִי עַד הֵנָּה וְנָחַנִי עַד אֱדוֹם - הוּא יוֹבִילֵנוּ עִיר מִבְצָר גַּם כֵּן.

לִפְנֵי שֶׁקּוֹרְאִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ – לְהוֹדוֹת עַל הַטּוֹבוֹת

וְזֶה: "מְהֻלָּל אֶקָּרֵא ה'" (תְּהִלִּים יח, ד) - שֶׁטָּרֵם שֶׁאֲנִי קוֹרֵא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל צָרוֹתַי, אֲנִי מְהַלְּלוֹ וּמְשַׁבְּחוֹ עַל הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה עִמִּי עַד הֵנָּה, כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה אֲנִי יָכוֹל לִקְרוֹתוֹ כַּנַּ"ל. וְזֶה (שָׁם ג, י-טו): "זִבַּח לֵאלֹהִים תּוֹדָה וְכוּ', וּקְרָאנִי בְּיוֹם צָרָה", הֵינוּ שֶׁגַּם קֹדֶם שֶׁיּוֹצְאִין מֵהַצָּרָה שֶׁל עַכְשָׁו וּצְרִיכִין לִקְרוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִין מִקֹּדֶם לְהָבִיא תּוֹדָה עַל הֶעָבָר

לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הִלְכוֹת כִּלְאֵי בְּהֵמָה הֲלָכָה ד יוֹרֶה דֵּעָה קצג

כַּנַּ"ל. וְאָז דַּיְקָא 'וּקְרָאנִי בְּיוֹם צָרָה' כַּנַּ"ל. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (בְּרָכוֹת נד.), שֶׁצְּרִיכִין לִהְיוֹת מוֹדֶה עַל הֶעָבָר וּמְבַקֵּשׁ עַל לְהַבָּא, כִּי כְּשֶׁאֵין מוֹדִים עַל הֶעָבָר - קָשֶׁה מְאֹד לְקָרוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִגֹּדֶל אֹטֶם הַלֵּב שֶׁנִּתְאַטֵּם מֵרִבּוּי הַצָּרוֹת כַּנַּ"ל, בִּפְרָט עַתָּה בְּאֹרֶךְ הַגָּלוּת, שֶׁכְּמַעַט אֵין יוֹם שֶׁאֵין צָרָתוֹ מְרֻבָּה מֵחֲבֵרוֹ חַס וְשָׁלוֹם, וְהַפַּרְנָסָה דְּחוּקָה מְאֹד, וְהַבַּעַל־דָּבָר מִתְפַּשֵּׁט עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְאָרְךְ וְלָרֹחַב, וְהַמַּחֲלֹקֶת וְהַקְּטָגוֹרְיָה וְהַקִּנְאָה וְהַשִּׂנְאָה מִתְרַבָּה בְּכָל פַּעַם, וְכָל מַה שֶּׁרוֹצִים לְהַתְחִיל לָצֵאת מִמַּה שֶּׁצְּרִיכִין לָצֵאת וּלְהִתְקָרֵב לְאֵיזֶה עֲבוֹדַת ה' - אֵין מַנִּיחִין אוֹתוֹ וּמִתְגָּרִין בּוֹ יוֹתֵר חַס וְשָׁלוֹם, וּמֵעֵצָם רִבּוּי הַמְּנִיעוֹת אֵין יְכוֹלִין לִפְתֹּחַ פֶּה לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. עַל־כֵּן צְרִיכִין לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה מְאֹד, שֶׁבְּכָל פַּעַם בְּבוֹאוֹ לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אוֹ לְהִתְקָרֵב לְאֵיזֶה דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה - יַזְכִּיר אֶת עַצְמוֹ רִבּוּי הַטּוֹבוֹת וְהַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַזֵּק לְבָבוֹ לִבְטֹחַ בַּה' שֶׁיִּשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ גַּם עַתָּה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְפָרֵשׁ לְפָנָיו שִׂיחָתוֹ כָּרָאוּי, כַּנַּ"ל:

לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁמָחָה וְהַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל

ה. **וְזֶה** בְּחִינַת מַה שֶּׁצְּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁמָחָה וְהַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, הַמְבֹאָר שָׁם בְּסוֹף הַתּוֹרָה הַנַּ"ל, כִּי מְבֹאָר שָׁם, שֶׁעַל־יְדֵי תּוֹדָה־הֵלֶל זוֹכִין שֶׁיָּאִירוּ שִׁלְשֶׁת קַוֵּי הָאֱמֶת בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר וְכוּ', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדֻשָּׁה וְהַשְׁמָחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל וְכוּ', עַיֵּן שָׁם. הַיְנוּ כִּי תּוֹדָה מְבִיאִין כְּשֶׁיּוֹצְאִין מֵהַצָּרָה, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם, וְהַתּוֹדָה הִיא בְּחִינַת שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם. כִּי לֶעָתִיד יִהְיֶה כֻּלּוֹ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לִשְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אָז יִתְבַּטְּלוּ כָּל צָרוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְיִהְיֶה כֻּלּוֹ טוֹב, וְיַעַסְקוּ רַק בִּבְחִינַת תּוֹדָה - לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לִשְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת הָעוֹלָם הַבָּא גַּם בְּהָעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל.

צְרִיכִין לְהִסְתַּכֵּל הַיֵּטֶב עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁגָּמַל עִמָּנוּ

כִּי שַׁבָּת בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא שֶׁכֻּלּוֹ טוֹב, וִימֵי הַחֹל הוּא בְּחִינַת הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁמָּלֵא יִסּוּרִים וְצָרוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב ה, ז): "אָדָם לְעָמָל יוּלָּד", וּכְתִיב (שָׁם ב, כג): 'גַּם כָּל אֲשֶׁר לוֹ נָתַן בְּעַד נַפְשׁוֹ'. אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ חָפֵץ בְּקִיּוּם הָעוֹלָם, וּמַמְתִּיק וּמְבַטֵּל בְּכָל פַּעַם יִסּוּרֵי וְצָרוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּחַסְדּוֹ וְטוּבוֹ וִישׁוּעָתוֹ שֶׁמִּתְנַהֵג עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וּצְרִיכִין לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה הֵיטֵב עַל כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁגָּמַל עִמָּנוּ, וּלְהָבִיא תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל זֶה כַּנַּ"ל.

אֲפִלּוּ בְּעֵת צָרָה יְסַתֵּכֵּלוּ עַל הַטּוֹבוֹת

וְזֶה בְּחִינַת שֶׁמַּמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, הַיְנוּ הַקְּדֻשָּׁה וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא כֻּלּוֹ שַׁבָּת, שֶׁאָז עִקַּר הַתּוֹדָה וְהַהוֹדָאָה, יַמְשִׁיכוּ גַּם בָּעוֹלָם הַזֶּה גַּם בְּעֵת צָרָה, שֶׁאֲפִלּוּ בְּעֵת צָרָה חַס וְשָׁלוֹם יִסְתַּכְּלוּ עַל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ עַד הֵנָּה, וְגַם בְּהַצָּרָה בְּעַצְמָהּ בְּוַדַּאי יֵשׁ אֵיזֶהוּ הַרְחָבָה כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִין הֵיטֵב, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר אַדְמוּ"ר זַ"ל עַל פָּסוּק "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי" (פְּסִיקְתָא קצה), עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב. וְעַל־יְדֵי־זֶה צְרִיכִין לְהָבִיא תּוֹדָה לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לִשְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל הֶעָבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְכוֹלִין לְקָרוֹתוֹ וְלִצְעֹק אֵלָיו עַל לְהַבָּא כַּנַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת "לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבְשֵׁם ה' אֶקְרָא" (תְּהִלִּים קטז), הַיְנוּ כַּנַּ"ל:

מַרְבֵּה הַצָּרוֹת הִתְגַּבְּלָה דַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה מְאֹד

ו. **וְזֶה** (שָׁם ג, א): **מִזְמוֹר לְדָוִד בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ, ה' מָה רַבּוּ צָרָי וְכוּ'**. וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (בְּרָכוֹת ז:): "מִזְמוֹר לְדָוִד, קִינָה לְדָוִד מִבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁרָאָה שֶׁבְּנוֹ הוּא, שָׂמַח. דָּבָר אַחֵר, שֶׁרָאָה תַּכְסִיסוֹ קַיֶּמֶת" וְכוּ'. וְאַפְתֵּי קָשֶׁה עַל דָּוִד בְּעַצְמוֹ, מָה רָאָה עַל כָּכָה בְּעֵת צָרָה גְּדוֹלָה כָּזֹאת, בְּעֵת שֶׁבָּרַח מֵאַבְשָׁלוֹם - לְבַקֵּשׁ לִמְצֹא בְּהַצָּרָה אֵיזֶה הַרְוָחָה וּלְזַמֵּר עַל זֶה לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ. וְגַם לְכְאוֹרָה הַתְחָלַת הַמִּזְמוֹר אֵינוֹ מְדֻבָּר מִלְּשׁוֹן זֶמֶר, רַק מִלְּשׁוֹן צְעָקָה גְּדוֹלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם: ה' מָה רַבּוּ צָרָי רַבִּים וְכוּ'. אַךְ כָּל זֶה הוּא עִנְיָן הַנַּ"ל, שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, רָאָה אֶת עַצְמוֹ אָז בְּצָרָה גְּדוֹלָה וּמָרָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁהֶכְרַח לִבְרֹחַ מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ עַל־יְדֵי מַעֲשֶׂה רָעָה כָּזֹאת שֶׁנַּעֲשָׂה מֵאֲמְנוֹן וְתָמָר וְאַבְשָׁלוֹם בָּנָיו, וּמֵעֵצֶם מְרִירַת צָרָתוֹ שֶׁגָּדְלָה מְאֹד מְאֹד, בִּפְרָט שֶׁהַבַּעַל דָּבָר רָצָה לְהַפִּילוֹ בְּעֵינֵי דַּעְתּוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי אָמַר לוֹ בְּלִבּוֹ: הִנֵּה רוֹאֶה שֶׁכָּל זֶה בָּא עָלֶיךָ עַל מַעֲשֶׂה דִּבַּת שֶׁבַע,

וְשׁוּב אֵין לְךָ תִּקְוָה חַס וְשָׁלוֹם, וְכַמְבֹאָר בְּזֶה הַמִּזְמוֹר בְּעַצְמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם: **רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ בֵּאלֹהִים סֶלָה**, וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: 'בִּשְׁבִיל אוֹתוֹ הֶעָוֹן'. וּמֵעֹצֶם צָרָתוֹ עַד הַנֶּפֶשׁ, נִתְבַּלְבֵּל דַּעְתּוֹ הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכֹל אֲפִלּוּ לְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ וְלִצְעֹק לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ כְּדַרְכּוֹ.

הַצָּרוֹת יְכוֹלוֹת לְעַקֵּם הַלֵּב מְאֹד מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ

כִּי הַצָּרוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן, יְכוֹלִין חַס וְשָׁלוֹם לְעַקֵּם הַלֵּב מְאֹד מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַד שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (סַנְהֶדְרִין קז.) עַל דָּוִד, שֶׁאָז בִּבְרִחוֹ מֵאַבְשָׁלוֹם בִּקֵּשׁ לַעֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ עַל פָּסוּק (שְׁמוּאֵל־ב טו, לב): "וַיְהִי דָוִד בָּא עַד הָרֹאשׁ אֲשֶׁר יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם" וְכוּ'. כִּי כְּשֶׁאָדָם בְּצָרָה חַס וְשָׁלוֹם הוּא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה גַּם בְּעִנְיַן כַּשְׁרוּתוֹ וְיַהֲדוּתוֹ, כִּי לִפְעָמִים נִתְעַקֵּם הַלֵּב מְאֹד עַל־יְדֵי הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִין עַד שֶׁמְּהַרְהֵר אַחַר הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי יט, ג): "אִוֶּלֶת אָדָם תְּסַלֵּף דַּרְכּוֹ וְעַל ה' יִזְעַף לִבּוֹ".

לְאָדָם יֵשׁ בְּחִירָה בֵּין בְּטוֹבָה וּבֵין לְהֶפֶךְ

כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ לְהָאָדָם בְּחִירָה תָּמִיד, וְכָל מַה שֶּׁשּׁוֹלֵחַ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בֵּין טוֹב וּבֵין לְהֶפֶךְ - הוּא בְּמִשְׁקָל. וּכְמוֹ שְׁכָּשֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שׁוֹלֵחַ לְאָדָם טוֹבוֹת - בָּנִים וַעֲשִׁירוּת וְכָל טוּב, יֵשׁ שֶׁמַּכִּיר חַסְדֵי ה' וְטוּבוֹ עָלָיו וּמִתְעוֹרֵר עַל־יְדֵי־זֶה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו בְּצִדְקָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוּ', וְיֵשׁ חַס וְשָׁלוֹם לְהֶפֶךְ, בְּחִינַת (דִּבְרִים לב, טו): "וַיִּשְׁמַן יְשֻׁרוּן וַיִּבְעָט" וְכוּ'. כְּמוֹ כֵן לְהֶפֶךְ, כְּשֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְנַסֶּה וּמְיַסֵּר אֶת הָאָדָם בְּיִסּוּרִין וְצָרוֹת חַס וְשָׁלוֹם בַּעֲנִיּוּת וְדַחֲקוּת וּרְדִיפוֹת וְכוּ' רַחֲמָנָא לִצְלָן, הוּא גַּם כֵּן בִּנְסָיוֹן גָּדוֹל, כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שָׁלַח עָלָיו הַכֹּל לְטוֹבָה כְּדֵי שֶׁיִּזְכֹּר עַל־יְדֵי־זֶה לָשׁוּב אֵלָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב לו, י): "וַיֹּאמֶר כִּי יָשׁוּבוּן מֵאָוֶן" וְכוּ'. אֲבָל מֵחֲמַת גֹּדֶל כֹּחַ הַבְּחִירָה יֵשׁ לְפָעָמִים, שֶׁאַדְרַבָּא, עַל־יְדֵי הַצָּרוֹת חַס וְשָׁלוֹם נִתְעַקֵּם לִבּוֹ בְּיוֹתֵר מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (עֲרוּבִין מא:) לְעִנְיַן הָעֲנִיּוּת שֶׁמַּעֲבִיר עַל דַּעַת קוֹנוֹ, וְכֵן מְבֹאָר בִּדְבָרֵי אַדְמוֹ"ר זַ"ל, שֶׁבִּשְׁעַת צָרָה חַס וְשָׁלוֹם צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד כְּנֶגֶד הַיֵּצֶר הָרָע, מֵחֲמַת שֶׁשָּׁרְשׁוֹ נִמְשָׁךְ מִדִּינִים, עַיֵּן שָׁם בַּמַּאֲמָר 'לְהִתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם כְּנֶגֶד הַיֵּצֶר הָרָע' (בְּסִימָן עב).

הָאָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה תָּמִיד

וְעַל־כֵּן נֶאֱמַר בָּרְשָׁעִים (מִשְׁלֵי כט, ט): "וְרָגַז וְשָׂחַק וְאֵין נָחַת". אֲבָל בְּצַדִּיקִים נֶאֱמַר (תְּהִלִּים נו, יא):

"בַּה' אֲהַלֵּל דָּבָר בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל דָּבָר", כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י שָׁם: 'בֵּין שֶׁבָּא עִמִּי בְּמִדַּת הָרַחֲמִים בֵּין בְּמִדַּת הַדִּין' וְכוּ', אֲבָל עַל כָּל פָּנִים הָאָדָם יֵשׁ לוֹ בְּחִירָה תָּמִיד וְכַנַּ"ל. וּבְכָל דָּבָר וּבְכָל עִנְיָן וְהַנְהָגָה שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִתְנַהֵג עִמּוֹ וּמְסַבֵּב עִמּוֹ בְּכָל עֵת - יֵשׁ בּוֹ בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ יד, י): "צַדִּיקִים יֵלְכוּ בָם וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם" חַס וְשָׁלוֹם.

דָּוִד מָצָא חֲרָטָה בַּצָּרָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר

וְעַל־כֵּן דָּוִד כְּשֶׁהָיָה בְּעֵת צָרָה גְּדוֹלָה כָּזֹאת שֶׁנִּתְגָּרֵשׁ מִירוּשָׁלַיִם וְכוּ', עַד שֶׁנָּפַל לְמִחְיַן דְּקַטְנוּת כָּאֵלּוּ, עַד שֶׁיֵּשׁ סְבָרָא בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (סַנְהֶדְרִין קז.): שֶׁעָלָה עַל דַּעְתּוֹ לַעֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא הָיָה יָכֹל לִפְתֹּחַ פִּיו לְסַדֵּר תְּפִלָּתוֹ כָּרָאוּי. אֲבָל בְּעֹצֶם צִדְקָתוֹ הֵאִיר ה' עֵינָיו וְשָׁלַח בִּלְבּוֹ עֵצָה הַזֹּאת הַנַּ"ל, שֶׁהִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַטּוֹבוֹת שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ גָּמַל עִמּוֹ מֵעוֹדוֹ, עַד שֶׁחִפֵּשׂ וּמָצָא שֶׁגַּם בְּעֹצֶם הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת נִמְצָא בָּהּ גַּם כֵּן כַּמָּה הַרְחָבוֹת, כִּי הָפַךְ הַדָּבָר בְּדַעְתּוֹ לְטוֹבָה מַה שֶּׁבְּנוֹ רוֹדֵף אַחֲרָיו, מַה שֶּׁלְּכְאוֹרָה הִיא צָרָה כְּפוּלָה וּמְכֻפֶּלֶת מַה שֶּׁהָרוֹדֵף הוּא בְּנוֹ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אַף הוּא הָפַךְ הַדָּבָר לְטוֹבָה וְאָמַר: 'סְתָם בְּרָא מְרַחֵם עַל אַבָּא' (בְּרָכוֹת ז:), וְגַם מָצָא הַרְחָבָה בְּתוֹךְ צָרָתוֹ, מַה שֶּׁרָאָה תַּכְסִיסוֹ קַיָּמֶת שֶׁהַסַּנְהֶדְרִין וְכוּ', אוֹחֲזִים עִמּוֹ וְכוּ'.

כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים הוּא הוֹדָאָה לְשָׁעְבָּר וּצְעָקָה לָעֲתִיד

וְעַל כָּל אֵלּוּ הַטּוֹבוֹת שֶׁחִפֵּשׂ וּמָצָא מַה שֶּׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ גּוֹמֵל עִמּוֹ אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַצָּרָה, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר רַבֵּנוּ זַ"ל עַל פָּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי" וְכוּ', מִלְּבַד מַה שֶּׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ גָּמַל עִמּוֹ טוֹבוֹת מֵעוֹדוֹ עַל כָּל אֵלֶּה, הִתְחִיל לוֹמַר מִזְמוֹר לְדָוִד - וְרָצָה לְזַמֵּר וּלְהוֹדוֹת לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַטּוֹבוֹת הָאֵלֶּה, וְתֵכֶף שֶׁהִתְחִיל לְזַמֵּר וּלְהוֹדוֹת לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל הַטּוֹבוֹת, תֵּכֶף נִתְרַחֵב לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְאָז דַּיְקָא נִפְתַּח פִּיו וְהִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל וְלִצְעֹק כָּרָאוּי: ה' מָה רַבּוּ צָרָי רַבִּים קָמִים עָלָי וְכוּ'. וְגַם כָּל הַמִּזְמוֹר הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה, שֶׁאַף־עַל־פִּי שֶׁרַבּוּ צָרָיו וְרַבִּים קָמִים עָלָיו עַד שֶׁרַבִּים אוֹמְרִים וְכוּ', שֶׁאֵין לוֹ תְּקוָה חַס וְשָׁלוֹם מֵחֲמַת עָוֹן דְּבַת שֶׁבַע, אֲבָל אַף־עַל־פִּי־כֵן: וְאַתָּה ה' מָגֵן בַּעֲדִי וְכוּ'. וְכֵן בְּדֶרֶךְ זֶה הוֹלְכִים רֹב הַמִּזְמוֹרִים שֶׁבְּתְהִלִּים, שְׁמוּדָה לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל הֶעָבָר וְצוֹעֵק עַל לְהַבָּא, וּבְתוֹךְ דִּבְרֵי צַעֲקָתוֹ וּתְחִנָּתוֹ חוֹזֵר וּמוֹדֶה וְצוֹעֵק, פּוֹק עַיֵּן וְתִשְׁכַּח בְּכַמָּה מִזְמוֹרִים שֶׁהוֹלְכִים עַל

לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הִלְכוֹת כְּלָאֵי בְּהֵמָה הֲלָכָה ד יוֹרֶה דֵּעָה קצר

דֶּרֶךְ זֶה. וְעַל־כֵּן נִקְרָא סִפְרוֹ בְּשֵׁם 'תְּהִלִּים' - שֶׁהוּא לְשׁוֹן תְּהִלָּה וְהוֹדָאָה, אַף־עַל־פִּי שֶׁרֹב דְּבָרָיו הֵם צְעָקוֹת גְּדוֹלוֹת וּתְחִנּוֹת וּבַקָּשׁוֹת, וְאַךְ כָּל צַעֲקוֹתָיו תְּחִנּוֹתָיו הָיוּ דַּיְקָא בְּדֶרֶךְ מִזְמוֹר וְהוֹדָאָה וּתְהִלָּה וְשִׁיר וְנִגּוּן וְכוּ' בְּכָל הָעֶשֶׂר לְשׁוֹנוֹת שֶׁל זִמְרָה, הַיְנוּ כַּנַּ"ל, שֶׁבְּכָל הַצָּרוֹת נָתַן לִבּוֹ לְהוֹדוֹת עַל הֶעָבָר, וְאָז הָיָה יָכֹל לְצָעֵק לְהַבָּא, בְּבְחִינַת מוֹדֶה עַל הֶעָבָר וְצוֹעֵק לֶעָתִיד לָבֹא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (בְּרָכוֹת נד.):

מִזְמוֹר שֶׁל ד' צְרִיכִין לְהוֹדוֹת, קֹדֶם הוֹדָאָה וְאַחַר כָּךְ צְעָקָה

ז. **וְזֶה** בְּחִינַת מִזְמוֹר 'הוֹדוּ' (תְּהִלִּים פֶּרֶק קז) שֶׁאוֹמְרִים בִּכְנִיסַת שַׁבָּת, שֶׁמְּדַבֵּר מֵאַרְבָּעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת, שֶׁכּוֹלֵל כָּל הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרִין עַל הָאָדָם, שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִין בְּאֵלּוּ הָאַרְבָּעָה, כַּמְבֹאָר בִּמְקוֹם אַחֵר. וְעִקָּר הוּא צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ, דְּהַיְנוּ כָּל הָעֲלִיּוֹת וִירִידוֹת שֶׁעוֹבְרִין עַל כָּל אָדָם מִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל לְפִי דַּעַת עֶרְכּוֹ וּמַדְרֵגָתוֹ, שֶׁהַכֹּל כָּלוּל בַּמִּזְמוֹר הַזֶּה, כַּמּוּבָן בַּסְּפָרִים (סִימָן קסג). וְעַל כָּל אֵלּוּ הַצָּרוֹת בְּגַשְׁמִיּוּת וְרוּחָנִיּוּת בְּגוּף וְנֶפֶשׁ, צְרִיכִין לְצָעֹק מְאֹד מְאֹד בְּכָל פַּעַם לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יָסָף, וְכַמְבֹאָר בְּמִזְמוֹר זֶה "וַיִּצְעֲקוּ" וְכוּ'. אַךְ קֹדֶם כָּל הַצְּעָקוֹת מַקְדִּים וּמַתְחִיל תְּחִלָּה תֵּכֶף בְּהַתְחָלַת הַמִּזְמוֹר: **הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ**, לְיַדַּע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹרוֹת, שֶׁכָּךְ הוּא דֶּרֶךְ הַצְּעָקָה עַל כָּל הַצָּרוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁבִּתְחִלָּה תֵּכֶף צְרִיכִין לְהוֹדוֹת לַה' עַל הֶעָבָר, וְלִהְיוֹת בָּטוּחַ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה וְיוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ תָּמִיד עַל־יְדֵי צַעֲקָתוֹ, וְאָז דַּיְקָא 'וַיִּצְעֲקוּ', 'וַיִּצְעֲקוּ' וְכוּ', כִּי אָז דַּיְקָא עַל־יְדֵי בְּחִינַת הוֹדוּ לַה' וְכוּ', בְּחִינַת תּוֹדָה שֶׁמְּבִיאִין גַּם בְּעֵת הַצָּרָה עַל הַטּוֹבוֹת שֶׁלָּעָבָר וְעַל הַטּוֹבוֹת וְהַהַרְחָבוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הַצָּרָה עַצְמָהּ, עַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא יְכוֹלִין לְצָעֹק לַה', וְאָז **מִמְּצֻקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם**, וְאָז **יוֹדוּ לַה' חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו**, כִּי אַחַר־כָּךְ יְזִכּוּ לָצֵאת מֵהַצָּרָה לְגַמְרֵי, וְאָז בָּוַדַּאי יָבִיאוּ תּוֹדָה בְּשָׁלֵמוּת כָּרָאוּי.

הַתּוֹדָה בְּעֵת הַצָּרָה – הַמְשָׁכַת שִׂמְחַת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל

כִּי הַתּוֹדָה שֶׁמְּבִיאִין כְּשֶׁיּוֹצְאִין מֵהַצָּרָה - זֶה בְּחִינַת שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כַּנַּ"ל בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל. וְהַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה שְׁמוּדִין לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל הֶעָבָר וְכוּ' גַּם בְּעֵת הַצָּרָה - זֶה בְּחִינַת שֶׁמַּמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל שַׁבָּת שֶׁהוּא עוֹלָם הַבָּא, שֶׁאָז בְּטוּל הַצָּרוֹת, לְתוֹךְ יְמֵי הַחֹל, שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַזֶּה שֶׁהוּא יְמֵי צָרָה כַּנַּ"ל. כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מִצַּד עַצְמוֹ מָלֵא צָרוֹת וְיִגּוֹנוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן, כַּנַּ"ל, אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מַרְחִיב עִמָּנוּ גַּם בְּעֵת צָרָה, וְגוֹמֵל עִמָּנוּ טוֹבוֹת נִפְלָאוֹת וְנִצְחִיּוֹת גַּם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאָנוּ מְחֻיָּבִים לְהוֹדוֹת לוֹ גַּם בְּעֵת צָרָה כַּנַּ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַמְשָׁכַת קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל כַּנַּ"ל. וְעַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא זוֹכִין לְצָעֹק לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ לָצֵאת מֵהַצָּרָה לְגַמְרֵי, וְאָז נִזְכֶּה לִבְחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בִּשְׁלֵמוּת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא כַּנַּ"ל.

טַעַם שֶׁאוֹמְרִים מִזְמוֹר קז בִּכְנִיסַת שַׁבָּת, וְלָזֶה זוֹכִים בַּחֲנֻכָּה

וְעַל־כֵּן אוֹמְרִים זֶה הַמִּזְמוֹר 'הוֹדוּ' בִּכְנִיסַת שַׁבָּת, כִּי אָז אָנוּ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל, כִּדֵי שֶׁיִּכְלְלוּ כָּל שִׁשָּׁה יְמֵי הַחֹל בִּקְדֻשַּׁת שַׁבָּת. עַל־כֵּן אוֹמְרִים זֶה הַמִּזְמוֹר 'הוֹדוּ', שֶׁהוּא אַרְבָּעָה צְרִיכִין לְהוֹדוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינָה זֹאת - בְּחִינַת הַמְשָׁכַת קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל לְבַטֵּל הָעַצְבוּת וְהַצַּעַר שֶׁל יְמֵי הַחֹל, בְּחִינַת 'בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה', לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם קְדֻשַּׁת וְשִׂמְחַת שַׁבָּת שֶׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה וְכַנַּ"ל. וְכָל זֶה אָנוּ זוֹכִין עַל־יְדֵי יְמֵי חֲנֻכָּה הַמְקֻדָּשִׁים שֶׁהֵם יְמֵי הוֹדָאָה, שֶׁאָז מַמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשִׁשָּׁה יְמֵי הַחֹל, כַּמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, עַיֵּן שָׁם, הַיְנוּ כַּנַּ"ל:

לֹא לְעָרֵב אֶת הַצָּרוֹת יַחְדָּיו כְּאִלּוּ אִי אֶפְשָׁר לְסָבְלָן

ח. **וְזֶה** גַּם כֵּן בְּחִינַת (דְּבָרִים כב, י): **לֹא תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו**. כִּי שׁוֹר וַחֲמוֹר הֵם תְּרֵי זִינָא בִּישָׁא, בְּחִינַת עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל, שֶׁהֵם כְּלַל כָּל הָעַכּוּ"ם, שֶׁהֵם כְּלַל כָּל הַגָּלֻיּוֹת, כְּלַל כָּל הַצָּרוֹת, כִּי עִקַּר כָּל הַצָּרוֹת הֵם עַל־יְדֵי הַגָּלֻיּוֹת - שֶׁאָנוּ בַּגּוֹלָה בֵּין הָעַכּוּ"ם, שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בְּעֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל שֶׁהֵם בְּחִינַת שׁוֹר וַחֲמוֹר, וְהִזְהִיר הַכָּתוּב שֶׁלֹּא לְעָרְבָם יַחַד עַל־יְדֵי אִסּוּר תַּעֲרֹבֶת כִּלְאַיִם, שֶׁלֹּא לִגְרֹם חַס וְשָׁלוֹם לְעָרֵב וּלְחַבֵּר הַצָּרוֹת יַחַד, שֶׁאָז אִי אֶפְשָׁר לְסָבְלָם חַס וְשָׁלוֹם, הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִגְרֹם לְבַלְבֵּל דַּעְתּוֹ חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁיִּדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ **כָּל הָעוֹלָם נָפַל עָלָיו** [כְּמוֹ שֶׁרְגִילִין הָעוֹלָם לוֹמַר בְּעֵת צָרָה, חַס וְשָׁלוֹם], כְּאִלּוּ חַס וְשָׁלוֹם כָּל הַצָּרוֹת בָּאוּ עָלָיו חַס וְשָׁלוֹם בְּלִי הַרְחָבָה כְּלָל.

וְהָא בְּהָא תַּלְיָא, שֶׁמִּי שֶׁאוֹמֵר כָּךְ חַס וְשָׁלוֹם וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְעַקֵּם לִבּוֹ מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וְאֵינוֹ יָכוֹל לִצְעֹק אֵלָיו, אֲזַי חַס וְשָׁלוֹם בֶּאֱמֶת נִתְרַבִּין עָלָיו הַצָּרוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי ׳כָּל הַנִּמְשָׁךְ אַחַר צַעֲרוֹ - הַצַּעַר נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו׳ חַס וְשָׁלוֹם, רַק צְרִיכִין לִתֵּן רֶוַח בְּדַעְתּוֹ לְמִצְא הַרְחָבוֹת גַּם בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת בְּעַצְמָן וּלְהָבִיא תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּכָל עֵת.

בְּכָל צָרָה שֶׁבָּעוֹלָם - יֵשׁ בְּתוֹכָהּ הַרְחָבָה

כִּי בֶּאֱמֶת בְּכָל צָרָה שֶׁבָּעוֹלָם - יֵשׁ בְּתוֹכָהּ הַרְחָבָה, בְּחִינַת ׳בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי׳ כַּנַּ״ל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל (עֲבוֹדָה זָרָה ד.) עַל פָּסוּק (אִיּוֹב ל, כד): ״אַךְ לֹא בְעִי יִשְׁלַח יָד״, וּכְתִיב (תְּהִלִּים עח, לח): ״וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ״, שֶׁזֶּה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית לב, יז): ״וְרֶוַח תָּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר״ הַנֶּאֱמָר בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה עה, יג) עַל הַצָּרוֹת וְהַגָּלֻיּוֹת שֶׁכְּפוּין יַעֲקֹב, בְּמַה שֶׁלֹּא עֵרֵב כִּלְאַיִם לִתֵּן רֶוַח בֵּין הַצָּרוֹת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת ״וְרֶוַח תָּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר״ - בֵּין צָרָה וְצָרָה, בֵּין גָּלוּת לְגָלוּת, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל, הַיְנוּ כַּנַּ״ל. כִּי יַעֲקֹב הִכְנִיעַ קְלִפַּת עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל שֶׁהֵם בְּחִינַת שׁוֹר וַחֲמוֹר, בְּחִינַת ״וַיְהִי לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר״, הַיְנוּ שֶׁהִכְנִיעַ הַקְּלִפּוֹת הַיּוֹנְקִין מֵהַדִּינִים וְהַצָּרוֹת - שֶׁהֵם רוֹצִים לְעַקֵּם אֶת הַלֵּב בְּעֵת צָרָה, כְּאִלּוּ אָפֵס תִּקְוָה חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶּה עִקַּר הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר מֵהַצָּרוֹת בְּעַצְמָן, שֶׁזֶּה עִקַּר צַעַר הַגָּלוּת, מַה שֶּׁהָעַכּוּ״ם הַמְצָרִין מְבַזִּין וּמְחָרְפִין אוֹתָנוּ וְאוֹמְרִים אֵין תִּקְוָה חַס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מב, יא): ״בְּרֶצַח בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרַי בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ״, וּכְתִיב (שָׁם מד, טז): ״כָּל הַיּוֹם כְּלִמָּתִי נֶגְדִּי״ וְכוּ׳, וְכֵן הַרְבֵּה.

לִתֵּן רֶוַח בֵּין הַצָּרוֹת וּלְרָאוֹת אֶת חַסְדֵי ה׳

וְכָל זֶה בִּבְחִינַת הִתְחַבְּרוּת קְלִפַּת עֵשָׂו וְיִשְׁמָעֵאל בְּיַחַד, שֶׁהֵם כְּלַל כָּל הַצָּרוֹת וְהַגָּלֻיּוֹת כַּנַּ״ל. אֲבָל יַעֲקֹב אָבִינוּ הִכְנִיעַ אוֹתָם מִיִּשְׂרָאֵל, וְצִוָּה לִשְׁמֹר שֶׁיִּהְיֶה כָּל עֵדֶר וְעֵדֶר לְבַדּוֹ - שֶׁלֹּא לְעָרֵב כִּלְאַיִם, שֶׁהֵם בְּחִינַת תַּעֲרוֹבוֹת שׁוֹר וַחֲמוֹר כַּנַּ״ל, רַק לָתֵת רֶוַח בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר, לִתֵּן רֶוַח בֵּין הַצָּרוֹת, שֶׁאֲפִלּוּ בְּעֵת הַצָּרָה חַס וְשָׁלוֹם יִסְתַּפְּלוּ עַל הָרֶוַח וְהַהַרְחָבָה שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הִרְחִיב עִמּוֹ וְגָמַל לוֹ טוֹבוֹת מֵעוֹדוֹ, וְגַם בְּהַצָּרָה בְּעַצְמָהּ מַרְחִיב לוֹ כַּנַּ״ל. וְעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לִצְעֹק לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה נִצּוֹל לְגַמְרֵי מִכָּל הַצָּרוֹת בְּחִסְדּוֹ הַגָּדוֹל וְנִפְלְאוֹתָיו, כַּנַּ״ל:

ט. **וְכָל** זֶה הוּא בְּחִינַת חֲנֻכָּה כַּנַּ״ל. כִּי הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה הָיָה בִּימֵי בֵּית שֵׁנִי - כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ וְכוּ׳, וְרָצוּ לְבַטֵּל עֲבוֹדַת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ, וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו הַמְרֻבִּים עָמַד לָנוּ בְּעֵת צָרוֹתֵינוּ וְעָשָׂה עִמָּנוּ נִסִּים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים עַל־יְדֵי מַתִּתְיָהוּ וּבָנָיו הַכֹּהֲנִים, עַד שֶׁנִּצְּחוּ הַיְוָנִים וְהֶחֱזִירוּ עֲבוֹדַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ לִמְקוֹמוֹ בְּנֵס נִפְלָא וְנוֹרָא שֶׁהָיָה בְּנֵרוֹת הַמְּנוֹרָה, שֶׁדָּלַק הַשֶּׁמֶן הַמֹּעָט שְׁמוֹנָה יָמִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל (שַׁבָּת כא:). הַיְנוּ כִּי כָּל יְמֵי הַבַּיִת שֵׁנִי לֹא הָיְתָה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל (זֹהַר שְׁמוֹת ט:), הַיְנוּ כִּי עִקַּר יְמֵי הַבַּיִת שֵׁנִי לֹא הָיָה רַק בִּבְחִינַת ״וְרֶוַח תָּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר״, שֶׁפָּעַל יַעֲקֹב אָבִינוּ שֶׁיִּהְיֶה תָּמִיד רֶוַח וְהַרְחָבָה בֵּין צָרָה לְצָרָה, בֵּין גָּלוּת לְגָלוּת, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה כֹּחַ לְהִתְחַזֵּק וְלִסְבֹּל מְרִירוּת הַגָּלוּת כַּנַּ״ל. וְהַקְּלִפָּה שֶׁל מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה רָאֲתָה וְהֵבִינָה זֹאת, שֶׁהַבַּיִת הַזֶּה לֹא יִתְקַיֵּם וְיֶחֱרַב בְּוַדַּאי, רַק שֶׁהוּא הַרְחָבָה וְרֶוַח בֵּין גָּלוּת לְגָלוּת כְּדֵי שֶׁיּוּכְלוּ יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַיֵּם כַּנַּ״ל, עַל־כֵּן רָצְתָה לְהִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל וּלְהַחֲרִיב תֵּכֶף עֲבוֹדַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְלִכְבֹּשׁ יִשְׂרָאֵל תַּחַת יָדָם חַס וְשָׁלוֹם, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה הַגָּלוּת וְהַצָּרוֹת תְּכוּפוֹת וּמְחֻבָּרוֹת יַחַד חַס וְשָׁלוֹם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכְלוּ יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַיֵּם חַס וְשָׁלוֹם.

קִלְפַּת יָוָן רָצְתָה שֶׁתִּהְיֶינָה הַצָּרוֹת תְּכוּפוֹת בְּלִי רֶוַח

מַלְכוּת יָוָן נִקְרֵאת ׳מַלְכוּת יָוָן׳, לְשׁוֹן טִיט הַיָּוֵן, בְּחִינַת צָרָה אֲרֻבָּה מְאֹד

וְעַל־כֵּן נִקְרֵאת ׳מַלְכוּת יָוָן׳, לְשׁוֹן טִיט הַיָּוֵן, בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט, ג): ״בִּיוֵן מְצוּלָה וְאֵין מָעֳמָד״, שֶׁהוּא בְּחִינַת צָרָה אֲרֻבָּה וּתְכוּפָה, כְּמוֹ הַגָּלוּת הַזֶּה הָאָרֹךְ וְהַמַּר מְאֹד, שֶׁעַל זֶה צָעַק דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם: ״טָבַעְתִּי בִּיוֵן מְצוּלָה וְאֵין מָעֳמָד״, לְגַדֵּל אֲרִיכַת מְרִירַת הַגָּלוּת. וּמַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה רָצוּ לְהִתְגַּבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל לְכָבְשָׁם תֵּכֶף חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁיַּתְחִיל הַגָּלוּת אָז חַס וְשָׁלוֹם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוּכְלוּ יִשְׂרָאֵל לְהִתְקַיֵּם.

ה׳ הַפֵּךְ מֵהָפֵךְ לְהָפֵךְ, שֶׁעוֹד זְכִינוּ לְיוֹם טוֹב חָדָשׁ

וּבֶאֱמֶת בְּוַדַּאי אִם הָיָה נֶחֱרַב עֲבוֹדַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ אָז, וְהָיָה מַתְחִיל הַגָּלוּת, אָז בְּוַדַּאי הָיָה קָשֶׁה לְהִתְקַיֵּם, כִּי עַכְשָׁו עִקַּר קִיּוּם שֶׁלָּנוּ בַּאֲרִיכוּת הַגָּלוּת הַזֶּה הוּא רַק עַל־יְדֵי הַהַרְחָבוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ עַד הֵנָּה כַּנַּ״ל, עַל־כֵּן חָמַל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל עַמּוֹ וְהֵפֵר מַחְשָׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ וְהָפַךְ הַדָּבָר מֵהֵפֶךְ אֶל הֵפֶךְ, כִּי לֹא דַּי שֶׁנָּפְלוּ הַיְוָנִים מַפָּלָה

לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הִלְכוֹת כִּלְאֵי בְּהֵמָה הֲלָכָה ד יוֹרֶה דֵּעָה קצה

גְּדוֹלָה וּבֵית חַשְׁמוֹנָאִי כָּבְשׁוּ הַמְּלוּכָה, וְנִתְקַיְּמוּ יִשְׂרָאֵל בִּגְדֻלָּתָם וּבַעֲבוֹדַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ כַּמָּה שָׁנִים, אַף גַּם עָשָׂה לָנוּ נֵס גָּדוֹל וְנוֹרָא כָּזֶה בְּנֵרוֹת הַמְּנוֹרָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה קָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ, וְעָשׂוּ לָנוּ יוֹם טוֹב חָדָשׁ, וְהִמְשִׁיכוּ אוֹר וְתִקּוּן נוֹרָא כָּזֶה בָּעוֹלָם, שֶׁעַל־יְדֵי יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים יִהְיֶה לָנוּ כֹּחַ תָּמִיד לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ הַדֶּרֶךְ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל תּוֹדָה וְהוֹדָאָה. שֶׁבְּכָל הַצָּרוֹת שֶׁאָנוּ סוֹבְלִים בַּגָּלוּת הָאָרֹךְ הַזֶּה בִּכְלָל וּבִפְרָט - נוּכַל לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמֵנוּ עַל־יְדֵי שֶׁנִּזְכֹּר נִפְלְאוֹתָיו עַד הֵנָּה, וְנוֹדֶה וּנְשַׁבֵּחַ אוֹתוֹ תָּמִיד, בִּבְחִינַת ׳מוֹדֶה עַל הֶעָבָר׳ וְכוּ׳, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה כַּנַּ״ל, שֶׁזֹּאת הַבְּחִינָה אָנוּ זוֹכִים עַל־יְדֵי יְמֵי חֲנֻכָּה שֶׁנִּקְבְּעוּ אָז, עַל־יְדֵי גֹּדֶל הַנֵּס שֶׁל נֵרוֹת הַמְּנוֹרָה, כַּנַּ״ל.

׳חֲנֻכָּה׳, לְשׁוֹן ׳חִנּוּךְ׳, בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ

וְעַל־כֵּן נִקְרָא ׳חֲנֻכָּה׳, לְשׁוֹן ׳חִנּוּךְ׳, בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי לֹא דַּי שֶׁלֹּא הֶחֱרִיבוּ עֲבוֹדַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, אַף גַּם זָכִינוּ עַל־יְדֵי תִּקּוּף הַנִּסִּים לְהַמְשִׁיךְ תִּקּוּן כָּזֶה - לַעֲשׂוֹת חֲנֻכָּה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, דְּהַיְנוּ שֶׁאָנוּ זוֹכִין בְּתוֹךְ תֹּקֶף הַגָּלוּת הַזֶּה לְהַתְחִיל גַּם עַתָּה לְחַנֵּךְ הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בָּזֶה שֶׁאָנוּ עוֹשִׂין בִּימֵי הַגָּלוּת חֲנֻכָּה שֶׁהֵם יְמֵי הוֹדָאָה, דְּהַיְנוּ שֶׁאָנוּ מוֹדִים וּמְשַׁבְּחִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל גֹּדֶל הַנִּסִּים שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ עַד הֵנָּה, שֶׁהָיָה לָנוּ כֹּחַ לְהִתְקַיֵּם עַד הֵנָּה, וְאָנוּ בְּטוּחִים עַל־יְדֵי־זֶה, כַּאֲשֶׁר עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמָיו - כֵּן יִשְׁמַע תְּפִלּוֹתֵינוּ וְצַעֲקָתֵנוּ תָּמִיד עַד אֲשֶׁר יִגְאָלֵנוּ גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה וְיִבְנֶה בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְמוֹ אָנוּ מַמְשִׁיכִין בְּחִינַת בִּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ. כִּי עִקַּר הַגְּאֻלָּה וּבִנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ יִהְיֶה עַל־יְדֵי־זֶה, עַל־יְדֵי תְּפִלּוֹתֵינוּ וְצַעֲקָתֵנוּ כַּיָּדוּעַ [וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ זַ״ל (בְּסִימָן ב) עַל מַאֲמַר רַבָּה בַּר בַּר חָנָה ״כַּד חָם גַּבֵּהּ אִתְהַפִּיךְ״ וְכוּ׳]. וְכָל צַעֲקוֹתֵינוּ וּתְפִלּוֹתֵנוּ שֶׁאָנוּ מִתְחַזְּקִים עֲדַיִן לְצָעֵק וּלְהִתְפַּלֵּל לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הוּא רַק עַל־יְדֵי בְּחִינַת חֲנֻכָּה, עַל־יְדֵי בְּחִינַת תּוֹדָה כַּנַּ״ל, עַל־יְדֵי שֶׁאָנוּ מוֹדִים עַל הֶעָבָר וְכוּ׳ כַּנַּ״ל. נִמְצָא, שֶׁגַּם עַכְשָׁו אָנוּ מְחַנְּכִים אֶת הַבַּיִת־הַמִּקְדָּשׁ בַּחֲנֻכָּה, כִּי עִקַּר בִּנְיַן בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ, יִהְיֶה עַל־יְדֵי־זֶה, עַל־יְדֵי שֶׁזָּכִינוּ לְבְחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה גַּם עַתָּה בְּתֹקֶף הַגָּלוּת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כַּנַּ״ל.

עִקַּר הַחִנּוּךְ לָעֲבוֹדַת ה׳ עַל־יְדֵי בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה

וּכְמוֹ כֵּן הוּא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, שֶׁעִקַּר הַחִנּוּךְ לָעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ הוּא עַל־יְדֵי בְּחִינָה זֹאת - בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כִּי לְפִי מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּפִי מַה שֶּׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ רִבּוּי הַיִּסּוּרִים וְהַצָּרוֹת מִתַּאֲוַת הַיֵּצֶר הָרָע וּמֵהַפַּרְנָסָה וְכוּ׳ וְכוּ׳, רַחֲמָנָא לִצְלָן, מֵעַתָּה בְּוַדַּאי הָיָה קָשֶׁה לְהִתְקַיֵּם עַד שֶׁיִּזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה, דְּהַיְנוּ שֶׁיִּהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר כָּרָאוּי שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה. וְעַל־כֵּן בֶּאֱמֶת כַּמָּה וְכַמָּה הִתְחִילוּ וְנָפְלוּ, וְיֵשׁ שֶׁהֶאֱרִיכוּ בַּעֲבוֹדָתָם יָמִים וְשָׁנִים אֲבָל אַחַר־כָּךְ לֹא יָכְלוּ לִסְבֹּל מְרִירוּת הַכְּבֵדוּת שֶׁל הַבַּעַל דָּבָר, וְנָפְלוּ כָּל אֶחָד כְּמוֹ שֶׁנָּפְלוּ רַחֲמָנָא לִצְלָן. אֲבָל מִי שֶׁחָפֵץ בֶּאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ לָחוּס עַל חַיָּיו, עִקַּר קִיּוּמוֹ עַל־יְדֵי בְּחִינָה הַנַּ״ל, שֶׁבְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, אֲפִלּוּ אִם רוֹאֶה שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ הַחַיָּב מְאֹד בְּמַעֲשָׂיו שֶׁאֵינָם טוֹבִים וְכוּ׳, אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵין אָדָם, אֲפִלּוּ הַגָּרוּעַ שֶׁבַּגְּרוּעִים, שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא גּוֹמֵל עִמּוֹ חֲסָדִים נִפְלָאִים בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁתִּקְּנוּ לָנוּ לוֹמַר בְּכָל יוֹם: **נוֹדֶה לְךָ וְכוּ׳ עַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם וְכוּ׳ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת וְכוּ׳**, וּבְוַדַּאי דִּבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל כֻּנִּים וַאֲמִתִּיִּים, וּצְרִיכִין אֲנַחְנוּ כֻּלָּנוּ לְהַאֲמִין בָּזֶה מְאֹד, שֶׁבְּוַדַּאי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִסִּים וְנִפְלָאוֹת וְטוֹבוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וְשָׁעָה, וְאִם יִרְצֶה לְהִסְתַּכֵּל - יִרְאֶה הַרְבֵּה בְּעֵינָיו וְיִזְכֹּר אֶת עַצְמוֹ, הֵיטֵב כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלָיו.

שׂוּם דָּבָר טוֹב אֵינוֹ נֶאֱבָד לְעוֹלָם

וּכְבָר אָמַרְנוּ כַּמָּה פְּעָמִים, שֶׁכָּל מַה שֶּׁזָּכָה הָאָדָם לְאֵיזֶה מְצָוָה וּלְאֵיזֶה נְקֻדָּה טוֹבָה - בְּוַדַּאי אֵינוֹ נֶאֱבָד לְעוֹלָם. וְעַל זֶה תִּקְּנוּ לָנוּ לוֹמַר בְּנִשְׁמַת: אִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה וְכוּ׳, כִּי אֵין כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ עִם כָּל תַּאֲוָתָיו וְיִסּוּרָיו וַהֲבָלָיו, כְּדַאי כְּנֶגֶד נְקֻדָּה אַחַת שֶׁל מְצָוָה אַחַת שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל זוֹכֶה בְּכָל יוֹם. וְצָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ, שֶׁבְּכָל מַה שֶּׁיַּעֲבֹר עָלָיו,

יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, יַזְכִּיר אֶת עַצְמוֹ בְּכָל עֵת הַטּוֹבוֹת וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ עַד הֵנָּה. וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַזֵּק לִצְעֹק וּלְהִתְפַּלֵּל לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, בִּבְחִינַת 'מוֹדֶה עַל הֶעָבָר וְצוֹעֵק לֶעָתִיד לָבֹא', וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה סוֹף כָּל סוֹף לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה - לָשׁוּב לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כַּנַּ"ל.

כָּל נְקֻדָּה וּתְנוּעָה שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה יִקָּרֵה מְאֹד

וְעַל־כֵּן נִקְרָא חֲנֻכָּה, כִּי עַל־יְדֵי בְּחִינָה זֹאת דַּיְקָא מִתְחַנְּכִין בַּעֲבוֹדַת ה' כַּנַּ"ל, כִּי כָּל הַטּוֹב שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בִּימֵי קַטְנוּתוֹ, דְּהַיְנוּ כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לְדַעַת שְׁלֵם לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ כָּרָאוּי, שֶׁאָז אֲפִלּוּ אִם הוּא גָּדוֹל בְּשָׁנִים נִקְרָא קָטָן מֵחֲמַת קַטְנוּת הַדַּעַת. וְכָל הָעֲבוֹדָה שֶׁבְּיָמִים אֵלּוּ, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין לָהּ שְׁלֵמוּת גָּמוּר, אַף־עַל־פִּי־כֵן הִיא טוֹבָה וִיקָרָה מְאֹד אֵצֶל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל הָעֲבוֹדָה הַזֹּאת הִיא בְּחִינַת חִנּוּךְ מַמָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁמְּחַנְּכִין אֶת הַקָּטָן שֶׁיֵּאמַר אֵיזֶה בְּרָכָה וְיִהְיֶה לָבוּשׁ בְּצִיצִית וְכוּ', וְכָל שְׁאָר עִנְיְנֵי חִנּוּךְ הַקְּטַנִּים שֶׁהוּא מִצְוָה גְּדוֹלָה מְאֹד. אַף־עַל־פִּי שֶׁהַקָּטָן עוֹשֶׂה אַחַר־כָּךְ מַעֲשֶׂה נַעֲרוּת וְקַטְנוּת, אַף־עַל־פִּי־כֵן כָּל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁהוּא צָיֵת אֶת אָבִיו - יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי אָבִיו וּבְעֵינֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, מֵחֲמַת שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִתְחַנֵּךְ בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ. כְּמוֹ כֵן הוּא מַמָּשׁ אֲפִלּוּ בְּאָדָם גָּדוֹל, כָּל זְמַן שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לַשְּׁלֵמוּת הָרָאוּי, אֲפִלּוּ אִם הוּא רָחוֹק כְּמוֹ שֶׁהוּא רָחוֹק, אַף־עַל־פִּי־כֵן כָּל נְקֻדָּה וּתְנוּעָה שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה יִקָּרֵה מְאֹד, כִּי הוּא בְּחִינַת חִנּוּךְ. וְעִקַּר הַחִנּוּךְ עַל־יְדֵי הַהוֹדָאָה עַל הֶעָבָר שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מִתְחַזֵּק לִצְעֹק לְהַבָּא כַּנַּ"ל. וְעַל־כֵּן נִקְרָא 'חֲנֻכָּה', וְכַנַּ"ל:

נר חֲנֻכָּה הוּא בְּחִינַת אוֹר הָאֱמֶת שֶׁמֵּאִיר בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר

י. **וְזֶה** בְּחִינַת שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, כִּי מְבֹאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, שֶׁנֵּר חֲנֻכָּה הוּא בְּחִינַת אוֹר הָאֱמֶת שֶׁמֵּאִיר בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר, הַיְנוּ שֶׁעַל־יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה בְּחִינַת הֲלָכוֹת זוֹכִין שֶׁיָּאִירוּ שִׁשָּׁה קַוֵּי הָאֱמֶת בְּאַרְבָּעָה חֶלְקֵי הַדִּבּוּר, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁמְּקֻשָּׁר לְשַׁבָּת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה וְהַשְׁמָחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשִׁשַּׁת יְמֵי הַחֹל וְכוּ', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֶּה אַחְדוּת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מְשֻׁתָּנוֹת וְכוּ', ☜ עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב.

בְּחִינַת יוֹם הַשְּׁמִינִי שֶׁנִּקְרָא 'זֹאת חֲנֻכָּה'

וְזֶה בְּחִינַת שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, כִּי שִׁבְעָה יָמִים הֵם כְּנֶגֶד שִׁבְעָה קַוֵּי הָאֱמֶת שֶׁמְּאִירִין בְּאַרְבָּעָה חֶלְקֵי הַדִּבּוּר. וְאָז זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁמָחָה שֶׁל שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל, שֶׁזֶּה עִקַּר בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כַּמְבֹאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת יוֹם הַשְּׁמִינִי שֶׁנִּקְרָא 'זֹאת חֲנֻכָּה', כִּי אָז דַּיְקָא בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי נִשְׁלָם הַתִּקּוּן שֶׁל חֲנֻכָּה עַל־יְדֵי שֶׁהִמְשַׁכְנוּ הָאָרַת שִׁשָּׁה קַוֵּי הָאֱמֶת בְּאַרְבָּעָה חֶלְקֵי הַדִּבּוּר בִּשְׁבָעָה יָמִים הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זָכִינוּ לְהַמְשִׁיךְ הַשְׁמָחָה שֶׁל שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת יוֹם הַשְּׁמִינִי, בְּחִינַת 'זֹאת חֲנֻכָּה'.

יַעֲקֹב כְּלוּל מִכָּל הַגִּ' אָבוֹת וּבוֹ נִשְׁלַם הָאֱמֶת בִּשְׁלֵמוּת

כִּי שִׁשָּׁה קַוֵּי הָאֱמֶת שֶׁמְּאִירִין בְּאַרְבָּעָה חֶלְקֵי הַדִּבּוּר, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים נ, א): "אֵל אֱלֹהִים ה' דִּבֶּר" - זֶה בְּחִינַת שִׁשָּׁה אָבוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב, שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׁשָּׁה קַוֵּי הָאֱמֶת, בְּחִינַת אֵל אֱלֹהִים ה', כַּיָּדוּעַ, שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בְּיַעֲקֹב. כִּי יַעֲקֹב כָּלוּל מִכָּל הַשִּׁשָּׁה אָבוֹת, כַּיָּדוּעַ (זֹהַר חֵלֶק א' רסד.), כִּי בְּיַעֲקֹב נִשְׁלַם הָאֱמֶת בִּשְׁלֵמוּת, בִּבְחִינַת (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב". כִּי אַבְרָהָם - אִישׁ הַחֶסֶד, זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת חֶסֶד, כִּי עִקַּר הַתְּפִלָּה רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים (אָבוֹת ב, יג), שֶׁיִּתֵּן לָנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ נְדִבַת חֶסֶד, כִּי אַבְרָהָם הוּא רִאשׁוֹן שֶׁהִתְחִיל לְהָאִיר דֶּרֶךְ הַתְּפִלָּה בָּעוֹלָם, כִּי כָּל הַתְחָלַת עֲבוֹדָתוֹ הָיָה עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, כַּמּוּבָן בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (סִימָן טו וְעוֹד). **יִצְחָק** - הוּא בְּחִינַת תּוֹרָה, בְּחִינַת (מִכּוֹת כד.): 'תּוֹרָה מִפִּי הַגְּבוּרָה נִתְּנָה', בְּחִינַת גְּבוּרַת יִצְחָק, בְּחִינַת קוֹל הַשּׁוֹפָר שֶׁל מַתַּן תּוֹרָה, שֶׁהוּא שׁוֹפָר שֶׁל אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (רֹאשׁ הַשָּׁנָה טז.). **יַעֲקֹב** - הוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הָאֱמֶת שֶׁל שְׁדוּכִים, כִּי עִקַּר תִּקּוּן הַשִּׁדּוּךְ וְהַזִּוּוּג שֶׁהוּא תִּקּוּן הַבְּרִית, שֶׁבּוֹ תָּלוּי הַכֹּל זָכָה יַעֲקֹב בִּשְׁלֵמוּת. כִּי אַבְרָהָם וְיִצְחָק אַף־עַל־פִּי שֶׁזָּכוּ לְזִוּוּגָם הָאֱמִתִּי לְהִתְחַבֵּר עִם הָאִמָּהוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, אַף־עַל־פִּי־כֵן עֲדַיִן לֹא נִשְׁלַם וְנִמְשָׁךְ תִּקּוּן הָאֱמֶת שֶׁל הַשִּׁדּוּכִים, מֵחֲמַת שֶׁאַבְרָהָם הֶכְרַח לִשְׁא הָגָר וְיָצָא מִמֶּנּוּ יִשְׁמָעֵאל. וְיִצְחָק, אַף־עַל־פִּי שֶׁלֹּא נָשָׂא שִׁפְחָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן יָצָא מִמֶּנּוּ עֵשָׂו, עַל־כֵּן עֲדַיִן לֹא נִשְׁלַם תִּקּוּן הַשִּׁדּוּךְ וְהַזִּוּוּג בִּשְׁלֵמוּת. אֲבָל יַעֲקֹב הָיְתָה מִטָּתוֹ שְׁלֵמָה בְּלִי פְּסוּל, עַל־כֵּן הוּא זָכָה לְהַמְשִׁיךְ תִּקּוּן הָאֱמֶת שֶׁל הַשִּׁדּוּכִים בִּשְׁלֵמוּת.

לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הִלְכוֹת כְּלָאֵי בְּהֵמָה הֲלָכָה ד יוֹרֶה דֵּעָה קצו

שְׁלֹשָׁה אָבוֹת הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשֶׁת קַוֵּי הָאֱמֶת

נִמְצָא, שֶׁשְּׁלֹשָׁה אָבוֹת הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשֶׁת קַוֵּי הָאֱמֶת, וְהֵם מְאִירִים בְּאַרְבָּעָה חֶלְקֵי הַדִּבּוּר, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּע אִמָּהוֹת: שָׂרָה, רִבְקָה, רָחֵל, לֵאָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר, כִּי "אִשָּׁה יִרְאַת ה'" הִיא בְּחִינַת הַדִּבּוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ בְּחִינַת חַוָּה־אִשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁמְּבאָר בְּהַתּוֹרָה 'תְּפִלָּה לַחֲבַקּוּק' (בְּסִימָן יט), עַיֵּן שָׁם. כִּי זֶה יָדוּעַ, שֶׁכָּל הָאִמָּהוֹת הָיוּ הַתִּקּוּן שֶׁל חַוָּה, הַיְנוּ תִּקּוּן הַדִּבּוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁפָּגְמָה חַוָּה. וְהַשְּׁלֹשָׁה אָבוֹת וְאַרְבַּע אִמָּהוֹת תִּקְּנוּ זֹאת, כִּי זָכוּ לְהָאִיר שְׁלֹשָׁה קַוֵּי הָאֱמֶת בְּאַרְבָּעָה חֶלְקֵי הַדִּבּוּר, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְתַּקֵּן הַדִּבּוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ בִּשְׁלֵמוּת, כַּנַּ"ל:

עִקַּר קִיּוּם וְשָׁרְשׁ חֲבְרִיאָה הָיָה עַל־יְדֵי אֱמֶת

יא. **וְכָל** זֶה הוּא בְּחִינַת שִׁבְעָה קְנֵי הַמְּנוֹרָה. וְזֶה בְּחִינַת שִׁבְעַת יְמֵי הַשַּׁבָּת, שֶׁבָּהֶם נִבְרְאוּ כָּל הַבְּרוּאִים בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה וְשָׁבַת בְּשַׁבָּת, כִּי עִקַּר הַבְּרִיאָה הָיְתָה עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר שֶׁל לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לג, ו): "בִּדְבַר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ" וְכוּ'. וּכְמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ"י עַל פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית ב, כג): "לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ" וְכוּ' — 'מִכָּאן שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ'. אֲבָל עִקַּר קִיּוּם וְשָׁרְשׁ הַבְּרִיאָה הָיָה עַל־יְדֵי אֱמֶת שֶׁבּוֹ נֶחְתְּמוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה א, ז) עַל פָּסוּק (בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁי"ת בָּרָ"א אֱלֹהִי"ם אֵת, שֶׁהוּא סוֹפֵי תֵּבוֹת 'אֱמֶת'. וְתֵכֶף שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ רָצָה לִבְרֹא אֶת הַבְּרִיאָה, הִתְחִיל תֵּכֶף בְּיוֹם רִאשׁוֹן לְהַמְשִׁיךְ הָאֱמֶת קַו אֶחָד שֶׁל אֱמֶת. וּכְפִי קַו הָאֱמֶת שֶׁנִּמְשַׁךְ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם - כְּמוֹ כֵן נִשְׁלַם וְהֵאִיר הַדִּבּוּר, וּכְמוֹ כֵן הָיְתָה הַבְּרִיאָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְכֵן בְּיוֹם שֵׁנִי וּשְׁלִישִׁי וְכוּ'.

בְּשִׁלֹּשָׁה יָמִים הָרִאשׁוֹנִים נִשְׁלְמוּ שְׁלֹשֶׁת קַוֵּי הָאֱמֶת

נִמְצָא שֶׁבִּשְׁלֹשָׁה יָמִים הָרִאשׁוֹנִים נִשְׁלְמוּ שְׁלֹשֶׁת קַוֵּי הָאֱמֶת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. וְכֵן מוּבָן בְּתִקּוּנֵי זֹהַר (תִּקּוּן מא, פא:). וּבִשְׁלֹשָׁה יָמִים הַשְּׁנִיִּים שֶׁהֵם ד' ה' ו' - נִמְשְׁכוּ שְׁלֹשֶׁת חֶלְקֵי הַדִּבּוּר. וְשַׁבָּת הוּא בְּחִינַת תַּכְלִית שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר, בְּחִינַת מַלְכוּת פֶּה (תִּקּוּנֵי זֹהַר יז.), בְּחִינַת שַׁבָּת מַלְכְּתָא. וְהָיָה רָאוּי שֶׁיִּהְיֶה נִשְׁלָם כָּל הַבְּרִיאָה בַּיּוֹם הַשִּׁבִיעִי, שֶׁאָז נִשְׁלַם הַדִּבּוּר שֶׁעַל יָדוֹ עִקַּר הַבְּרִיאָה, אַךְ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בֵּרַךְ וְקִדֵּשׁ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי שֶׁיִּהְיֶה יוֹם שְׁבִיתָה וְנֵיחָא, "כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת" (בְּרֵאשִׁית ב, ג). הַיְנוּ בְּשַׁבָּת לֹא בָּרָא שׁוּם בְּרִיאָה, רַק כָּל מַה שֶׁהָיָה צָרִיךְ לִבְרֹא בְּשַׁבָּת - כָּפַל וַעֲשָׂאָהּ בַּשִּׁשִּׁי, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה יא, ט) עַל פָּסוּק זֶה: 'אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת', כַּמּוּבָא בְּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י. הַיְנוּ שֶׁבַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי הִמְשִׁיךְ שְׁנֵי תִּקּוּנִים שֶׁל הַדִּבּוּר, הַתִּקּוּן שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הַשָּׁרִיגִים, וְהַתִּקּוּן שֶׁל מַלְכוּת פֶּה.

בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי נִשְׁלַם הַדִּבּוּר, וּבוֹ נִבְרָא אָדָם שֶׁהוּא שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר

וְעַל־כֵּן אָז בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי נִשְׁלַם הַדִּבּוּר, וְעַל־כֵּן בּוֹ נִבְרָא אָדָם שֶׁהוּא עִקַּר שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר, כִּי גֶּדֶר הָאָדָם הוּא מְדַבֵּר, וְאָז נִשְׁלַם לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁמְּקֻשָּׁר לְשַׁבָּת. וְעַל־כֵּן נִבְרָא הָאָדָם בַּשִּׁשִּׁי - כְּדֵי שֶׁיִּכָּנֵס לְשַׁבָּת מִיָּד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (סַנְהֶדְרִין לח.), הַיְנוּ שֶׁהָאָדָם שֶׁהוּא הַדִּבּוּר בִּשְׁלֵמוּת - נִבְרָא בַּשִּׁשִּׁי שֶׁסָּמוּךְ לְשַׁבָּת כְּדֵי שֶׁיִּכָּנֵס לְשַׁבָּת מִיָּד, כִּי שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ מְקֻשָּׁר לְשַׁבָּת כַּנַּ"ל. וְעַל־יְדֵי הָאָדָם שֶׁהוּא שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר שֶׁנִּבְרָא בַּשִּׁשִּׁי סָמוּךְ לְשַׁבָּת, עַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, כְּדֵי לְגַלּוֹת אַחְדּוּת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה הָיְתָה עִקַּר כָּל הַבְּרִיאָה, שֶׁהַכֹּל נִבְרָא בִּשְׁבִיל הָאָדָם, כְּדֵי שֶׁיִּגָּלֶה עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר הַקָּדוֹשׁ, שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בְּכָל שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, כֻּלָּם נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ וְיִתְעַלֶּה, שֶׁזֶּה זוֹכִין עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת שַׁבָּת דַּיְקָא שֶׁמַּמְשִׁיכִין לִימֵי הַחֹל עַל־יְדֵי שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר, שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁמְּקֻשָּׁר לְשַׁבָּת כַּנַּ"ל.

פְּגַם עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע - רָצָה לְכַנֵּס בַּחֲקִירוֹת

וְאִם הָיָה זוֹכֶה אָדָם הָרִאשׁוֹן לִבְלִי לֶאֱכֹל מֵ"עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַחֲקִירוֹת שֶׁל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת שֶׁמְּעָרְבִין טוֹב וָרָע, הָיָה זוֹכֶה לָזֶה מִיָּד בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹן בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, וְהָיָה כָּל הָעוֹלָם מְתֻקָּן תֵּכֶף, כִּי הָיוּ הַכֹּל יוֹדְעִין הָאֱמֶת כְּמוֹ שֶׁהִיא, כְּמוֹ שֶׁיִּתְגַּלֶּה לֶעָתִיד שֶׁכֻּלָּם יֵדְעוּ אֶת ה'. אֲבָל עַל־יְדֵי פְּגַם "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע", שֶׁגָּרַם שֶׁנִּפְגַּם אֱמוּנָתוֹ, וְרָצָה לְכַנֵּס בַּחֲקִירוֹת, לְהָבִין בְּדַעְתּוֹ אֵיךְ הַטּוֹב וְהָרַע שֶׁהוּא עִקַּר הַשְּׁנוּיִים, עִקַּר בְּחִינַת פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, אֵיךְ נִמְשָׁךְ כָּל זֶה מֵאֶחָד הַפְּשׁוּט, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְגַּם כָּל הָעוֹלָם, כִּי בֶּאֱמֶת אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין זֹאת בַּשֵּׂכֶל, כִּי אִם בֶּאֱמוּנָה שֶׁזּוֹכִין עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, כַּנַּ"ל.

עַל יְדֵי שַׁבָּת זָכָה אָדָם לִתְשׁוּבָה

אַךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מָלֵא רַחֲמִים, וְחָמַל עָלָיו וְעַל כָּל הָעוֹלָם הַתְּלוּיִים בּוֹ, וְהֵאִיר עָלָיו

קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, עַד שֶׁזָּכָה לִתְשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (זֹהַר תְּרוּמָה קלח.): שֶׁשַּׁבָּת אָגִין עֶלְוֹהִי' (שַׁבָּת הַגָּנָה עָלָיו). רַק עַתָּה צְרִיכִין כַּמָּה וְכַמָּה תִּקּוּנִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, כְּדֵי שֶׁנִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִקִּלְקֻלָּתוֹ, מִבְּחִינַת "בְּעִצָּבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", מִבְּחִינַת עַצְבוּת, עַל־יְדֵי שִׁמְחַת שַׁבָּת שֶׁמַּמְשִׁיכִין הַצַּדִּיקִים לִימֵי הַחֹל. וּצְרִיכִין לְתַקֵּן בְּכָל פַּעַם מְעַט מְעַט, כַּמּוּבָא בַּכְּתָבִים, עַד שֶׁיֵּגְמַר הַתִּקּוּן בִּימֵי מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁיָּבֹא בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ.

עִקַּר הַדֶּרֶךְ לְהִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא עַל יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה.

וְעַל־כֵּן תֵּכֶף כְּשֶׁזָּכָה אָדָם הָרִאשׁוֹן לְהִתְעוֹרֵר לִתְשׁוּבָה עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, פָּתַח וְאָמַר (תְּהִלִּים צב, א): **מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהֹדוֹת לַה'**, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה י, ה), שֶׁזֶּה הַמִּזְמוֹר אָמַר אָדָם הָרִאשׁוֹן אָז, הַיְנוּ שֶׁהִשִּׂיג וְהֵבִין תֵּכֶף, שֶׁאֶפְלוּ בְּעֹצֶם קִלְקוּלוֹ וּפְגָמָיו הַגְּדוֹלִים שֶׁקִּלְקֵל כָּל־כָּךְ לְדוֹרוֹת, אַף־עַל־פִּי־כֵן כְּבָר גָּמַל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ חֲסָדִים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים גַּם בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם בְּעֹצֶמוֹ, כַּמּוּבָן בַּפָּרָשָׁה. וּצְרִיכִין לְהוֹדוֹת לַה' עַל זֶה תֵּכֶף, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְחַזֵּק לִצְעֹק עַל לְהַבָּא. וְעַל־כֵּן אָמַר מִיָּד: **טוֹב לְהֹדוֹת לַה'** וְכוּ', לְהוֹדִיעַ לְדוֹרוֹת, שֶׁזֶּה עִקַּר הַדֶּרֶךְ לְהִתְקָרֵב לַהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ: **טוֹב לְהוֹדוֹת לַה'**, 'טוֹב' וַדַּאי, כִּי אֶפְלוּ לְהַפָּחוּת שֶׁבַּפָּחוּתִים הוּא דֶּרֶךְ טוֹב וְנִפְלָא מְאֹד כַּנַּ"ל; **אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לָזֶה!**

עַל־יְדֵי ז' בְּחִינוֹת, מַמְשִׁיךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל שֶׁזֶּה חֲנָכָה

יב. **וְזֶהוּ** (קֹהֶלֶת יא, ב): **תֵּן חֵלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לִשְׁמוֹנָה כִּי לֹא תֵדַע מַה יִּהְיֶה רָעָה עַל הָאָרֶץ**. הַיְנוּ שֶׁצְּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ שִׁבְעָה תִּקּוּנִים הַנַּ"ל, שֶׁהֵם שִׁלְשָׁה קַוֵּי הָאֱמֶת שֶׁמְּאִירִין בְּאַרְבָּעַת חֶלְקֵי הַדִּבּוּר, שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׁבְעָה קְנֵי הַמְּנוֹרָה - שִׁבְעַת יְמֵי הַשַּׁבָּת, שֶׁכָּל אֵלּוּ הַשִּׁבְעָה בְּחִינוֹת מְאִירִין בַּחֲנֻכָּה, הַיְנוּ כִּי עַל־יְדֵי אֵלּוּ שֶׁבַע בְּחִינוֹת, מַמְשִׁיכִין קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל שֶׁזֶּה עִקַּר בְּחִינַת חֲנֻכָּה. וְזֶהוּ **וְגַם לִשְׁמוֹנָה** - בְּחִינַת שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה וְכַנַּ"ל.

מוֹדֶה עַל הֶעָבַר גַּם בְּעֵת הַצָּרָה

וְזֶהוּ כִּי לֹא תֵדַע מַה יִּהְיֶה רָעָה עַל הָאָרֶץ - הַיְנוּ שֶׁהַגְּלוּת מְתָאֲרֵךְ מְאֹד, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֶד יוֹם, עַל־כֵּן אָנוּ צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמֵנוּ בְּכָל פַּעַם בְּחִינַת הֶאָרַת יְמֵי חֲנֻכָּה שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה כַּנַּ"ל. לִהְיוֹת מוֹדֶה עַל הֶעָבָר גַּם בְּעֵת הַצָּרָה חַס וְשָׁלוֹם, גַּם בְּעֵת שֶׁאֵין זוֹכִין לַעֲבוֹדַת ה' כָּרָאוּי, אֶפְלוּ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא וְכַנַּ"ל, כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה עִקַּר קִיּוּם יִשְׂרָאֵל בַּגָּלוּת בִּכְלָל, וּבִפְרָטִיּוּת כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

עַל־יְדֵי בְּחִינַת חֲנֻכָּה תִּתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם

וְעַתָּה מְקֻשָּׁר הַפָּסוּק מְאֹד: **תֵּן חֵלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לִשְׁמוֹנָה** - שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה, בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה עִקַּר הַקִּיּוּם בְּכָל הָרָעוֹת וְהַצָּרוֹת חַס וְשָׁלוֹם כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ **כִּי לֹא תֵדַע מַה יִּהְיֶה רָעָה עַל הָאָרֶץ** - אוּלַי יַעֲבֹר עָלֶיךָ מַה שֶּׁיַּעֲבֹר, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁיִּדְמֶה לְךָ שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם בְּזֶה כְּלָל, אֲבָל עַל־יְדֵי בְּחִינַת חֲנֻכָּה, בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁתִּזְכֹּר בְּכָל פַּעַם חַסְדֵי ה' וְנִפְלְאוֹתָיו עָלֶיךָ כַּנַּ"ל, עַל־יְדֵי־זֶה תִּתְחַזֵּק בְּכָל פַּעַם, בִּבְחִינַת 'מוֹדֶה עַל הֶעָבָר וְצוֹעֵק לֶעָתִיד לָבֹא'. וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לִישׁוּעוֹת נִפְלָאוֹת בְּכָל פַּעַם, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה מְהֵרָה, אָמֵן וְאָמֵן:

עִנְיַן חֲנֻכָּה - לְחָכְמוֹת וּלְצַפּוֹת לְחִי תָּמִיד

יג. **וְזֶה** בְּחִינַת מַה שֶּׁאִיתָא בַּכַּוָּנוֹת (פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, חֲנֻכָּה, פֶּרֶק ד), **שֶׁעִקַּר הַמְשָׁכַת הָאוֹר שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ 'נַחַל' שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבִּינָה, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת לְ'הַדְלִיק נֵ"ר חֲ'נֻכָּה, עַיֵּן שָׁם. הַיְנוּ כִּי אִיתָא בְּכַוָּנוֹת הַתְּפִלָּה (שָׁם, שַׁעַר הַזְּמִירוֹת פֶּרֶק ב), שֶׁזֶּה הַשֵּׁם 'נַחַל' הוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: נַ'פְשֵׁנוּ חִ'כְּתָה לַ'ה' (תְּהִלִּים לג, כ). וְזֶה עִקַּר קְדֻשַּׁת חֲנֻכָּה שֶׁמַּמְשִׁיכִין בְּחִינַת תּוֹדָה הוֹדָאָה בָּעוֹלָם, שֶׁהוּא שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהוּא בְּחִינַת בִּינָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא, כַּיָּדוּעַ (זֹהַר מִשְׁפָּטִים קטו.). וּמִשָּׁם מַמְשִׁיכִין בְּחִינַת הֶאָרַת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ 'נַחַל' שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת: נַ'פְשֵׁנוּ חִ'כְּתָה לַ'ה', הַיְנוּ שֶׁנִּזְכֶּה תָּמִיד לְחָכְמוֹת וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעַת ה'. עַל־יְדֵי שֶׁאָנוּ רוֹאִין רִבּוּי הַיְשׁוּעוֹת וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ עַד הֵנָּה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת תּוֹדָה הוֹדָאָה הַנַּ"ל, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ הֶאָרַת שְׁלֹשָׁה קַוֵּי הָאֱמֶת בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַדַּלְקַת נֵר חֲנֻכָּה, כַּמְבֹאָר בִּדְבָרֵי אַדְמוֹ"ר בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל. נִמְצָא, שֶׁהַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה הוּא מִבְּחִינַת תּוֹדָה הוֹדָאָה, שֶׁהוּא שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם, הַבָּא בְּחִינַת בִּינָה, שֶׁמִּשָּׁם הַשֵּׁם 'נַחַל' הַנַּ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת נַ'פְשֵׁנוּ חִ'כְּתָה לַ'ה', דְּהַיְנוּ לְחָכְמוֹת וּלְצַפּוֹת לַה' תָּמִיד, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת תּוֹדָה הַנַּ"ל - לִהְיוֹת מוֹדֶה עַל הֶעָבָר וּמְבַקֵּשׁ לְהַבָּא, שֶׁזֶּהוּ עִקַּר בְּחִינַת חֲנֻכָּה,

כַּנַּ"ל. עַיִן בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל וּבַכַּוָּנוֹת וְתָבִין הֵיטֵב. וּבְחַסְדֵי ה' וִישׁוּעָתוֹ אֲקַוֶּה לְבָאֵר כָּל כַּוָּנוֹת חֲנֻכָּה עַל־פִּי הַתּוֹרָה הַנַּ"ל, כַּאֲשֶׁר רָחַשׁ לִבִּי וּמִתְנוֹצֵץ בְּדַעְתִּי, וְלַה' הַיְשׁוּעָה:

יד. **וְהִנֵּה** מִבְּאָר שָׁם בַּכַּוָּנוֹת, שֶׁהַשֵּׁם 'נַחַל' הַנַּ"ל עִם **הַכּוֹלֵל גִּימַטְרִיָּה 'דָּם אָדָם'**, עַיֵּן שָׁם. וְהוּא **גַּם כֵּן גִּימַטְרִיָּה 'חֲנוּפָה'**, הַיְנוּ מַה שֶּׁכָּתוּב בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, שֶׁעִקַּר בְּחִינַת חֲנֻכָּה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁהוּא שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, וּמִבְּאָר שָׁם שֶׁהַתּוֹדָה נִקְרֵאת 'הֲלָכָה' עַל שֵׁם תַּהֲלוּכַת הַדָּמִים שֶׁהוֹלְכִין כַּסֵּדֶר כְּשֶׁיּוֹצְאִין מֵהַצָּרָה, כִּי בְּעֵת הַצָּרָה חַס וְשָׁלוֹם הַדָּמִים שׁוֹטְפִין עַל הַלֵּב וְכוּ', וְאַחַר־כָּךְ כְּשֶׁיּוֹצְאִין מֵהַצָּרָה הוֹלְכִין הַדָּמִים כַּסֵּדֶר וְכוּ', וְזֶהוּ בְּחִינַת הֲלָכוֹת, בְּחִינַת חֶסֶד וְכוּ', וְעַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר הָאֱמֶת בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר וְכוּ', כִּי בְּתְחִלָּה הָיָה בִּבְחִינַת (מִשְׁלֵי כט, י): "אַנְשֵׁי דָמִים יִשְׂנְאוּ תָם" וְכוּ', עַיֵּן שָׁם, הַיְנוּ בְּחִינַת כַּוָּנוֹת הַנַּ"ל, שֶׁצְּרִיכִין לְכַוֵּן בַּחֲנֻכָּה לְהַבְלִיעַ הַדָּם וְהַחִיּוּת בָּאֵיבָרִים שֶׁיֵּלְכוּ הַדָּמִים כַּסֵּדֶר, שֶׁזֶּהוּ עִקַּר תִּקּוּן הַצָּרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹדָה הֲלָכָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר הָאֱמֶת וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְהָאֲרַת הָאֱמֶת בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר - זֶה בְּחִינַת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה אֵצֶל פֶּתַח הַבַּיִת, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם, שֶׁזֶּהוּ נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת תּוֹדָה־הֲלָכָה מִבְּחִינַת תַּהֲלוּכוֹת הַדָּמִים כַּסֵּדֶר שֶׁנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם 'נַחַל' הַנַּ"ל, שֶׁזָּכִינוּ עַל־יְדֵי בְּחִינַת נַ'פְשֵׁנוּ חִכְּתָה לַ'ה' - מַה שֶּׁקִּוִּינוּ תָּמִיד לַה' וְצָעַקְנוּ וְהִתְפַּלַּלְנוּ אֵלָיו, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִצַּלְנוּ מִכָּל הַצָּרוֹת כַּנַּ"ל. וְהָאֲרַת הָאֱמֶת הוּא בִּשְׁלֹשָׁה קוִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְשִׁדּוּכִים. וְזֶה עִקַּר חֲנֻכַּת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה לְהָאִיר הָאֱמֶת וְכוּ', כַּנַּ"ל.

עִקַּר כַּוָּנַת הַהַדְלָקָה שֶׁל נֵר חֲנֻכָּה לְהָאִיר הָאֱמֶת

וְזֶה בְּחִינַת מַה שֶּׁמְּבֹאָר בַּכַּוָּנוֹת - **שֶׁצְּרִיכִין לְכַוֵּן בְּכָל יוֹם לְמִלּוּי אֶחָד שֶׁל 'אֶהְיֶה' וּלְכַוֵּן 'אֶהְיֶה' פְּעָמִים 'אֶהְיֶה' בְּגִימַטְרִיָּה 'אֱמֶת', וּבְכָל יוֹם מַמְשִׁיכִין מִלּוּי אֶחָד שֶׁל 'אֶהְיֶה' פְּעָמִים 'אֶהְיֶה' שֶׁהוּא בְּגִימַטְרִיָּה 'אֱמֶת'. עַיֵּן שָׁם. וְהֵם שְׁמוֹנָה תְּקוּנִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל תְּלִיסַר מְכִילָן דְּרַחֲמֵי**, עַיֵּן שָׁם. הַיְנוּ כַּנַּ"ל, שֶׁעִקַּר הָאוֹר הַמֵּאִיר וּמַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה הוּא אוֹר הָאֱמֶת, בְּחִינַת 'אֶהְיֶה' פְּעָמִים 'אֶהְיֶה' בְּגִימַטְרִיָּה 'אֱמֶת', שֶׁצְּרִיכִין לְכַוֵּן בְּכָל יוֹם מִשְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה.

תְּאוֹר הַמֵּאִיר וּמַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה הוּא אוֹר הָאֱמֶת

[וְזֶה הָעִנְיָן שֶׁל שְׁמוֹנָה פְּעָמִים 'אֱמֶת', שָׁמַעְנוּ מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ בְּעַצְמוֹ, אַחַר שֶׁאָמַר הַתּוֹרָה הַנַּ"ל, שֶׁדִּבֵּר מִזֶּה לְעִנְיַן הַתּוֹרָה הַנַּ"ל].

וְאֵלּוּ הַשְּׁמוֹנָה פְּעָמִים 'אֱמֶת' הַמְּאִירִים בִּשְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה שֶׁהֵם שְׁמוֹנָה מִלּוּאִים שֶׁל 'אֶהְיֶה', כַּמְּבֹאָר שָׁם בַּכַּוָּנוֹת, הַשְּׁמוֹנָה מִלּוּאִים בְּבֵאוּר אֵלּוּ הַשְּׁמוֹנָה מִלּוּאִים - עִקָּרָם וְשָׁרְשָׁם הֵם שְׁלֹשָׁה מִלּוּאֵי 'אֶהְיֶה' כַּיָּדוּעַ, שֶׁהֵם קס"א, קנ"א, קמ"ג, שֶׁהֵם 'אֶהְיֶה' בְּיוּדִין, בְּהֵהִין, בְּאַלְפִין, כַּיָּדוּעַ, שֶׁעִקַּר מִלּוּאֵי 'אֶהְיֶה' הֵם שְׁלֹשָׁה הַנַּ"ל, וּשְׁאָרֵי הַמִּלּוּאִים הֵם מִצְטָרְפִים מֵהֶם, כַּמְּבֹאָר לַמְעַיֵּן שָׁם.

שְׁמוֹנַת מִלּוּאִים שֶׁל 'אֶהְיֶה'

וְאֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה מִלּוּאֵי 'אֶהְיֶה', שֶׁהֵם שֹׁרֶשׁ הַכֹּל - הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשֶׁת קַוֵּי הָאֱמֶת הַנַּ"ל, כִּי 'אֱמֶת' הוּא 'אֶהְיֶה' פְּעָמִים 'אֶהְיֶה' כַּנַּ"ל, הַיְנוּ כִּי הַשְּׁלֹשָׁה מִלּוּאִים הֵם: מִלּוּי א' בִּיוּדִין שֶׁהוּא בִּבְחִינַת חֶסֶד - זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה שֶׁהִיא בִּבְחִינַת חֶסֶד כַּנַּ"ל, כִּי תְּפִלָּה בְּחִינַת יוּד, כִּי עִקַּר שְׁלֵמוּת הַתְּפִלָּה הוּא בְּמִנְיַן עֲשָׂרָה. מִלּוּי ב' בְּהֵהִין שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּבוּרָה - זֶה בְּחִינַת תּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה מִפִּי הַגְּבוּרָה כַּנַּ"ל, כִּי הַתּוֹרָה בְּחִינַת ה', בְּחִינַת חֲמִשָּׁה חֻמְשֵׁי תּוֹרָה. מִלּוּי ג' בְּאַלְפִין, זֶה בְּחִינַת רַחֲמִים, בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת שִׁדּוּכִים וְזִוּוּגִים, כִּי אָלֶף הוּא בְּחִינַת אָדָם, כִּי 'לֵית אָדָם בְּלָא אָלֶף' [כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּתִקּוּנֵי זֹהַר (בַּהַקְדָּמָה דַּף ז'), שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת שֵׁם 'מַה', שֶׁהוּא הֶוְיָה בְּמִלּוּי אַלְפִין בְּגִימַטְרִיָּה 'אָדָם'], שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת תִּקּוּן הַשִּׁדּוּכִים וְהַזִּוּוּגִים דִּקְדֻשָּׁה. כִּי עִקַּר הַחִבּוּר דִּקְדֻשָּׁה כְּדֵי לְהַשְׁלִים צֶלֶם אֱלֹהִים שֶׁהוּא בְּחִינַת אָדָם, שֶׁאֵינוֹ נִשְׁלָם כִּי אִם עַל־יְדֵי חִבּוּר אִישׁ וְאִשָּׁה בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה כָּרָאוּי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ה, ב): "זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאָם וַיִּקְרָא שְׁמָם אָדָם", וּכְתִיב (שָׁם א, כז): "וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם".

תַּרְמִז לְתוֹרָה וּתְפִלָּה בְּשִׁדּוּכִים בִּשְׁלֹשָׁה צַרּוּפֵי אֶהְיֶה

וְעַל־כֵּן מְבָרְכִין בִּשְׁעַת הַחֻפָּה: **אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ, וְחוֹתְמִין: יוֹצֵר הָאָדָם**. כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵין חִבּוּר - אֵין נִשְׁלָם קוֹמַת הָאָדָם שֶׁהוּא צֶלֶם אֱלֹהִים. וְעַל־כֵּן יַעֲקֹב שֶׁזָּכָה לְמִטָּה שְׁלֵמָה, לְתַכְלִית קְדֻשַּׁת תִּקּוּן הַשִּׁדּוּכִים כַּנַּ"ל, עַל־כֵּן הוּא עִקַּר בְּחִינַת אָדָם שֶׁבַּמֶּרְכָּבָה שֶׁהוּא צוּרָתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, כַּיָּדוּעַ.

כָּל זְמַן שֶׁאֵין חִבּוּר - אֵין נִשְׁלָם קוֹמַת הָאָדָם

וְעַל־כֵּן הַמְּלוּי בְּאַלְפִּין שֶׁהוּא בְּחִינוֹת אָדָם, הוּא בְּחִינַת תִּקּוּן הַשְּׁדוּכִים וְהַזִּוּוּגִים דִּקְדֻשָּׁה כַּנַּ"ל.

כָּל הַתִּקּוּנִים נִמְשָׁכִין מִתְּלִיסַר מְכִילִין דְּרַחֲמֵי

וְכָל הַתִּקּוּנִים נִמְשָׁכִין מִתְּלִיסַר מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם. הַיְנוּ כִּי עִקַּר בְּחִינַת חֲנֻכָּה עַל־יְדֵי בְּחִינַת תּוֹדָה הוֹדָאָה, עַל־יְדֵי שֶׁנִּצַּלְנוּ מִן הַצָּרוֹת כַּנַּ"ל, שֶׁזֶּה נִמְשָׁךְ מִתְּלִיסַר מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, שֶׁמִּשָּׁם עִקַּר הַיְשׁוּעָה מִכָּל הַצָּרוֹת, עַל־יְדֵי שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְעוֹרֵר רַחֲמָיו הַמְרֻבִּים, שֶׁהֵם בְּחִינַת תְּלִיסַר מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מוֹשִׁיעַ לָנוּ בְּכָל צָרוֹתֵינוּ, שֶׁאָז מְבִיאִין תּוֹדָה שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה כַּנַּ"ל. וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת בָּהֶן, שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַהֲלָכוֹת מִתְבָּרְרִין. הַיְנוּ כַּנַּ"ל, שֶׁתּוֹדָה הִיא בְּחִינַת הֲלָכָה, בְּחִינַת חֶסֶד, הַיְנוּ שֶׁעַל־יְדֵי לְמוּד הֲלָכוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין מִשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת וְכוּ', מְעוֹרְרִין שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלֵינוּ וּמוֹשִׁיעַ לָנוּ מִכָּל צָרוֹתֵינוּ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְבִיאִין תּוֹדָה. וְעַל־כֵּן תּוֹדָה הִיא בְּחִינַת הֲלָכָה, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת חֲנֻכָּה כַּנַּ"ל.

נִקְרָאוֹת הַהֲלָכוֹת 'חֶסֶד', שֶׁמְּעוֹרְרִים י"ג מְכִילִין דְּרַחֲמֵי

וּמֵחֲמַת זֶה בְּעַצְמוֹ נִקְרָאִין הַהֲלָכוֹת 'חֶסֶד', מֵחֲמַת שֶׁעַל יָדָם מְעוֹרְרִין שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, שֶׁמִּשָּׁם עִקַּר הַחֶסֶד וְהָרַחֲמִים, וּמִשָּׁם כָּל הַיְשׁוּעוֹת וְהַנִּסִּים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה, וַאֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה גַּם עַתָּה עִמָּנוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּבְכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כַּנַּ"ל.

כְּלַל כַּוָּנוֹת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר מִכָּל הַג' יְחוּדִים

וְעִקַּר כְּלַל כַּוָּנוֹת הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה הוּא לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא מִכָּל הַשְּׁלֹשָׁה יְחוּדִים שֶׁהֵם: יְחוּד 'הַוָּיָה אֶהְיֶה', 'הַוָּיָה אֱלֹהִים', 'הַוָּיָה אֲדֹנָי', שֶׁהֵם בְּגִימַטְרִיָּה 'נֵר', שֶׁשָּׁרְשָׁם וְעִקָּרָם נִמְשָׁךְ מֵהַיִּחוּד הָעֶלְיוֹן שֶׁהוּא 'הַוָּיָה אֶהְיֶה', שֶׁהוּא בִּבְחִינַת בִּינָה, עָלְמָא דְּאָתֵי, לְהַמְשִׁיךְ כָּל הָאוֹרוֹת הָאֲלוּ גַּם לְמַטָּה, לִבְחִינַת מַלְכוּת, כְּשֶׁהִיא לְמַטָּה בְּמְקוֹמָהּ, שֶׁאֲפִלּוּ כְּשֶׁיּוֹרֶדֶת בְּעוֹלְמוֹת הַתַּחְתּוֹנִים בִּבְרִיאָה־יְצִירָה־עֲשִׂיָּה לָתֵת טֶרֶף לְבֵיתָהּ - יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֶיהָ גַּם כֵּן הָאֹרָה מֵאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים הָאֲלוּ. כִּי בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ שֶׁמַּדְלִיקִין נֵר שַׁבָּת בִּכְנִיסַת שַׁבָּת, אָז הַמַּלְכוּת עוֹלָה בַּעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְאָז מִקַּבֶּלֶת אוֹרוֹת אֵלּוּ לְמַעְלָה.

הָעִקָּר כְּדֵי לְגַלּוֹת אַחְדוּת הַפְּשׁוּט

אֲבָל זֶהוּ הַחִדּוּשׁ שֶׁל הַנֵּס שֶׁל חֲנֻכָּה, שֶׁאָנוּ זוֹכִין בַּחֲנֻכָּה לְהַמְשִׁיךְ אוֹרוֹת הַנּוֹרָאִים הָאֵלּוּ לַמַּלְכוּת לְמַטָּה בִּמְקוֹמָהּ בִּבְחִינַת נֶצַח־הוֹד־יְסוֹד, בְּחִינַת רַגְלִין, עַיִן שָׁם בַּכַּוָּנוֹת הֵיטֵב הֵיטֵב, וְתָבִין שֶׁזֶּהוּ קֹטֶב כְּלַל הַכַּוָּנוֹת, הַיְנוּ שֶׁכָּל כַּוָּנוֹת שֶׁל חֲנֻכָּה הוּא - לְהַדְלִיק וּלְהָאִיר הָאוֹר עַל־יְדֵי כָּל בְּחִינוֹת הַתִּקּוּנִים הַמְבֹאָרִין בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּל הַכַּוָּנוֹת הָאֲר"י זַ"ל, וְהַכֹּל כְּדֵי לִזְכּוֹת לְהַמְשִׁיךְ הַקְּדֻשָּׁה וְהָאוֹר וְהַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת גַּם בִּימֵי הַחֹל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת שֶׁהַמַּלְכוּת גַּם לְמַטָּה בִּמְקוֹמָהּ, דְּהַיְנוּ בִּימֵי הַחֹל שֶׁאֵינוֹ עוֹלֶה כְּמוֹ בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב, גַּם אָז תִּקַּבֵּל כָּל הָאֹרוֹת הַגְּדוֹלוֹת הַנַּ"ל, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַשְּׁלֹשָׁה יְחוּדִים הַנַּ"ל שֶׁהֵם בְּגִימַטְרִיָּה 'נֵר' - שֶׁהֵם בְּחִינַת קְדֻשַּׁת וְאוֹר שֶׁל שַׁבָּת וְכַנַּ"ל. וְהָעִקָּר כְּדֵי לְגַלּוֹת אַחְדוּת הַפְּשׁוּט, לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַוְדִּיעַ שֶׁהוּא הַיּוֹצֵר, הוּא הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת "ה' הוּא הָאֱלֹהִים", כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, עַיִן שָׁם.

בְּחִינַת יְחוּד הָעֶלְיוֹן 'הַוָּיָה אֶהְיֶה'

וְזֶה בְּחִינַת שְׁלֹשָׁה הַיְחוּדִים הַנַּ"ל שֶׁהֵם בְּגִימַטְרִיָּה 'נֵר' שֶׁהֵם יְחוּד 'הַוָּיָה אֶהְיֶה' 'הַוָּיָה אֱלֹהִים' וְ'הַוָּיָה אֲדֹנָי', שֶׁאֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה יְחוּדִים הֵם עַל־יְדֵי ע"ב, ס"ג, מ"ה שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּה 'לְהַדְלִיק' עִם הַכּוֹלֵל, כַּמְבֹאָר בַּכַּוָּנוֹת, עַיִן שָׁם. וְהָעִקָּר נִמְשָׁךְ מִיְּחוּד הָעֶלְיוֹן שֶׁהוּא הַוָּיָה דְּע"ב וְאֶהְיֶה דְּקס"א שֶׁהֵם גִּימַטְרִיָּה 'רֶגֶל' וְכוּ', עַיִן שָׁם בַּכַּוָּנוֹת. הַיְנוּ כִּי עַל־יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁזּוֹכִין בַּחֲנֻכָּה, עַל־יְדֵי גֹּדֶל הַנֵּס שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עִמָּנוּ אָז, שֶׁהוּא בְּחִינַת שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם הַבָּא, בְּחִינַת הֲלָכוֹת, בְּחִינַת חֶסֶד, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר הָאֱמֶת וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת יְחוּד הָעֶלְיוֹן 'הַוָּיָה אֶהְיֶה'. כִּי 'אֶהְיֶה' בְּחִינַת אֱמֶת שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּה 'אֶהְיֶה' פְּעָמִים 'אֶהְיֶה' כַּנַּ"ל. וְזֶה הָאֱמֶת מֵאִיר מִשָּׁם הַוָּיָה שֶׁהוּא שֵׁם הָעֶצֶם, שֶׁכָּל הַמְשָׁכַת שֶׁל כָּל הַתִּקּוּנִים נִמְשָׁכִין מִזֶּה הַשֵּׁם, שֶׁכּוֹלֵל הַכֹּל מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף כַּיָּדוּעַ. וְזֶה בְּחִינַת הַוָּיָה דְּע"ב שֶׁהוּא גָּבֹהַּ מֵהַכֹּל, שֶׁהוּא בִּבְחִינַת כֶּתֶר (עֵץ חַיִּים, שַׁעַר ה, פֶּרֶק א), שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַחֶסֶד וְהָרַחֲמִים לְהִנָּצֵל מִכָּל הַצָּרוֹת.

לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הִלְכוֹת כִּלְאֵי בְּהֵמָה חַלָּה ד יוֹרֶה דֵּעָה קצח

וְעַל־כֵּן ע"ב בְּגִימַטְרִיָּה 'חֶסֶד', כִּי שָׁם כָּל הַשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְכִילִין דְּרַחֲמֵי (שָׁם שַׁעַר לט, דְּרוּשׁ ה), וְעַל־כֵּן שָׁם עִקַּר הַתּוֹדָה וְהַהוֹדָאָה, כִּי מִשָּׁם כָּל הַיְשׁוּעוֹת. נִמְצָא, שֶׁשֵּׁם ע"ב שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּה 'חֶסֶד' הוּא בִּבְחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁמִּשָּׁם מֵאִיר הָאֱמֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֶהְיֶה' כַּנַּ"ל. וְזֶהוּ בְּחִינַת יְחוּד 'הַוָיָה אֶהְיֶה' שֶׁהוּא יְחוּד הָרִאשׁוֹן הַנַּ"ל, וְהָאֱמֶת מֵאִיר בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר. וְזֶה בְּחִינַת יְחוּד 'הַוָיָה אֲדָנָי', כִּי 'אֲדָנָי' הוּא בְּחִינַת הַדִּבּוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נא, יז): "אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח". וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת שֶׁבְּשֵׁם 'אֲדָנָי', הֵם בְּחִינַת רִבּוּעַ הַדִּבּוּר, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבַּע מַחֲנוֹת שְׁכִינָה, בְּחִינַת אַרְבָּעָה דְּגָלִים, שֶׁהֵם שְׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים בְּנֵי יַעֲקֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱמֶת שֶׁנֶּחְלְקוּ לְאַרְבָּעָה דְּגָלִים, וְכָל אֶחָד מִשְּׁלֹשָׁה שְׁבָטִים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת שֵׁם אֲדָנָי הַנַּ"ל, שֶׁהוּא אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, וְכָל אוֹת וָאוֹת בְּמִלּוּאוֹ שָׁלֹשׁ אוֹתִיּוֹת כָּזֶה: אָלֶף דָּלֶת וְכוּ', כַּיָּדוּעַ. וְשֵׁם 'הַוָיָה' בְּמִלּוּי 'מָה' זֶה בְּחִינַת 'אֱמֶת', כִּי שֵׁם 'מָה' וְ'אֶהְיֶה' הֵם בִּבְחִינָה אַחַת, כִּי מֵהָאָלֶף שֶׁבַּשֵּׁם 'מָה' יוֹצֵא שֵׁם 'אֶהְיֶה' בַּמּוּבָא בַּכַּוָּנוֹת, וְ'אֶהְיֶה' בְּחִינַת 'אֱמֶת' כַּנַּ"ל. גַּם 'מָה' גִּימַטְרִיָּה 'אָדָם' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב', שֶׁהוּא אָדָם שֶׁבַּמֶּרְכָּבָה כַּנַּ"ל. וְיַעֲקֹב בְּחִינַת אֱמֶת כַּנַּ"ל.

עַל־יְדֵי הָאֱרֶת הָאֱמֶת בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר נִמְשָׁךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל

וְעַל־כֵּן הָאֱמֶת שֶׁמֵּאִיר בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר - זֶה בְּחִינַת יְחוּד 'הַוָיָה' דְּמ"ה וְ'אֲדָנָי' כַּנַּ"ל. וְזֶה הַיְחוּד הוּא לְמַטָּה בִּבְחִינַת נֶצַח־הוֹד־יְסוֹד, בְּחִינַת רַגְלִין, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם, וְהוּא נִמְשָׁךְ מִיְּחוּד הָעֶלְיוֹן 'הַוָיָה אֶהְיֶה' שֶׁהוּא גִּימַטְרִיָּה 'רֶגֶל', שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁמִּשָּׁם מֵאִיר הָאֱמֶת כַּנַּ"ל, וְעַל־יְדֵי הָאֱרֶת הָאֱמֶת בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל, וְנִתְגַּלֶּה שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ כַּנַּ"ל.

כָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ

וְזֶהוּ בְּחִינַת יְחוּד 'הַוָיָה אֱלֹהִים' הַנַּ"ל, כַּמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה הַנַּ"ל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים ק, ג): "דְּעוּ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים" כַּנַּ"ל. וְעַל־כֵּן זֶה הַיְחוּד בִּבְחִינַת חֶסֶד־גְּבוּרָה־תִּפְאֶרֶת שֶׁהוּא בְּחִינַת יָדַיִם, שֶׁהוּא כְּלִי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל כָּל הַפְּעֻלּוֹת שֶׁבָּרָא הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי בְרֵאשִׁית, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה מח, יג): "אַף יָדִי יָסְדָה אֶרֶץ וִימִינִי" וְכוּ'. וְעַל־כֵּן שָׁם צְרִיכִין לְגַלּוֹת כִּי "ה' הוּא הָאֱלֹהִים", שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת יְחוּד 'ה' אֱלֹהִים', כַּנַּ"ל:

כָּל רְעוּתִין תַּמָּן לְהִכָּלֵל בְּיִחוּדוֹ וְאַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ

טו. **וְעַל־כֵּן** קוֹרִין בַּחֲנֻכָּה פָּרָשַׁת הַנְּשִׂיאִים שֶׁהָיוּ שְׁנֵים עָשָׂר, שֶׁהֵם כְּלָלִיּוּת הַשְּׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים שֶׁהָיוּ אַרְבָּעָה דְּגָלִים, וְכָל אֶחָד מִשְּׁלֹשָׁה שְׁבָטִים, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת אַרְבַּע מַחֲנוֹת הַשְּׁכִינָה, בְּחִינַת רִבּוּעַ הַדִּבּוּר שֶׁמֵּאִיר מִשְּׁלֹשֶׁת קַוֵּי הָאֱמֶת, וְעַל־כֵּן כָּל דֶּגֶל כָּלוּל מִשְּׁלֹשָׁה, כִּי שְׁלֹשֶׁת קַוֵּי הָאֱמֶת מְאִירִין בְּכָל חֵלֶק וְחֵלֶק מֵאַרְבַּעַת חֶלְקֵי הַדִּבּוּר שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבָּעָה דְּגָלִים כַּנַּ"ל. וְאֵלּוּ הָאַרְבָּעָה דְּגָלִים הָיוּ הוֹלְכִים סְבִיב הַמִּשְׁכָּן וְהָאָרוֹן שֶׁשָּׁם הַלּוּחוֹת שֶׁהֵם מְגַלִּין יְחוּדוֹ וְאַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם (שְׁמוֹת כ, ב): "אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" וְכוּ', הַיְנוּ לְהוֹרוֹת שֶׁכָּל הַשְּׁנֵים עָשָׂר שְׁבָטִים שֶׁכְּלוּלִים מֵאַרְבָּעָה דְּגָלִים שֶׁנֶּחְלָקִים לְשִׁנּוּי דֵּעוֹת הַרַבֵּה, כִּי הֵם שִׁשִּׁים רִבּוֹא נְפָשׁוֹת שֶׁכָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ דֵּעָה מְשֻׁנָּה מֵחֲבֵרוֹ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן כָּל אֵלּוּ הַשִּׁנּוּי דֵּעוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת - כֻּלָּם כְּלוּלִים בְּדֵעָה אַחַת כְּאִלּוּ הָיוּ נֶפֶשׁ אַחַת מַמָּשׁ, כִּי כֻּלָּם מַאֲמִינִים בְּלֵב אֶחָד בַּה' אֶחָד, שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ כַּנַּ"ל, וְכֻלָּם הוֹלְכִים סְבִיב הָאָרוֹן וְהַלּוּחוֹת וְכָל מַחֲשַׁבְתָּם קְשׁוּרָה וּתְקוּעָה שָׁם, דְּכָל רְעוּתִין תַּמָּן לְהִכָּלֵל בְּיִחוּדוֹ וְאַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת הִתְגַּלּוּת אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת עַל־יְדֵי שֶׁרַבִּים מַסְכִּימִים לְדֵעָה אַחַת כַּנַּ"ל, שֶׁזֶּה יָקָר מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ כַּנַּ"ל.

נִתְחַזְּקָה אֱמוּנָתִי עַל־יְדֵי אַרְבַּע מַחֲנוֹת הַדְּגָלִים

וְזֶה שׁוּבִי שׁוּבִי הַשּׁוּלַמִּית, שׁוּבִי שׁוּבִי וְנֶחֱזֶה בָּךְ, מַה תֶּחֱזוּ בַּשּׁוּלַמִּית כִּמְחֹלַת הַמַּחֲנָיִם (שִׁיר הַשִּׁירִים ז, א). וּפֵרֵשׁ רַשׁ"י, עַל הָעַכּוּ"ם וְהַסִּטְרָא אָחֳרָא שֶׁרוֹצִים לְפַתּוֹת אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹמְרִים אֵלֶיהָ **שׁוּבִי שׁוּבִי, שׁוּבִי** - מֵאַחַר הַמָּקוֹם, **הַשּׁוּלַמִּית** - הַשְּׁלֵמָה בֶּאֱמוּנָתֵךְ עִמּוֹ וְכוּ'. וְהִיא אוֹמֶרֶת: **מַה תֶּחֱזוּ בַּשּׁוּלַמִּית** - מַה גְּדֻלָּה אַתֶּם יְכוֹלִין לִפְסֹק שֶׁתִּהְיֶה שָׁוֶה אֲפִלּוּ לְגִדֻּלַּת הַדְּגָלִים וְכוּ', עַיֵּן שָׁם. וְלִכְאוֹרָה תָּמוּהַּ, לָמָּה תָּפַס דַּוְקָא הַגְּדֻלָּה שֶׁל הַדְּגָלִים? אַךְ עַל־פִּי הַנַּ"ל מִבְּאָר הֵיטֵב, שֶׁזֶּהוּ תְּשׁוּבָה עַל שְׁאֵלָתָם, שֶׁמְּסִיתִין אוֹתָם לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי הַמָּקוֹם חָלִילָה, וְהֵם מְשִׁיבִין לָהֶם אֵיךְ אַתֶּם יְכוֹלִין לְהָסִית אוֹתָנוּ חַס וְשָׁלוֹם, אַחֲרֵי שֶׁזָּכִינוּ לְגִדֻּלַּת מְחֹלַת **הַמַּחֲנָיִם** - שֶׁהוּא גְּדֻלַּת הָאַרְבַּע מַחֲנוֹת

שֶׁל הַדְּגָלִים, שֶׁכָּל דֶּגֶל הָיָה מְשֻׁנֶּה מֵחֲבֵרוֹ, כִּי עַל כָּל דֶּגֶל הָיָה מְצֻיָּר הַשִּׁבְשָׁה גְּוָנִין שֶׁבִּשְׁלֹשָׁה אַבְנֵי הַחֹשֶׁן שֶׁל שִׁלְשֶׁת שְׁבָטָיו, שֶׁכָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שִׁנּוּי הַגְּוָנִין, שִׁנּוּי דֵּעוֹת, שִׁנּוּי פְּעֻלּוֹת, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן לְעִנְיַן אֱמוּנָתָנוּ הַקְּדוֹשָׁה כֻּלָּם הִסְכִּימוּ לְדַעַת אַחַת כַּנַּ"ל, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֶּה אַחְדּוּתוֹ הַפָּשׁוּט יִתְבָּרֵךְ כַּנַּ"ל, וּבְוַדַּאי שׁוּב אֵין בָּכֶם כֹּחַ לְפַתּוֹת אוֹתִי חָלִילָה, כִּי כְּבָר נִתְחַזְּקָה אֱמוּנָתִי עַל־יְדֵי אַרְבַּע מַחֲנוֹת הַדְּגָלִים, שֶׁנִּכְלְלוּ הַרְבֵּה דֵּעוֹת בְּדֵעָה אַחַת הָאֱמִתִּית, כַּנַּ"ל.

עדות לישראל שהם חזקים באמונתם לנצח

וְעַל־כֵּן קוֹרִין פָּרָשַׁת הַנְּשִׂיאִים בַּחֲנֻכָּה, כִּי כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת חֲנֻכָּה כַּנַּ"ל. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קכב, ד): **שִׁבְטֵי יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהֹדוֹת** וְכוּ', כִּי שְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטֵי יָהּ שֶׁנִּכְלְלוּ בְּדֵעָה אַחַת בִּשְׁעַת הִסְתַּלְקוּת יַעֲקֹב, וְאָמְרוּ כֻּלָּם פֶּה אֶחָד: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" וְכוּ' - כִּשֵּׁם שֶׁאֵין בְּלִבְּךָ אֶלָּא אֶחָד כָּךְ אֵין בְּלִבֵּנוּ אֶלָּא אֶחָד' (פְּסָחִים נו.), זֶהוּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם חֲזָקִים בֶּאֱמוּנָתָם לָנֶצַח. וְזֶהוּ: **לְהֹדוֹת לְשֵׁם ה'**, כִּי כָּל זֶה הִיא בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁהִיא בְּחִינַת חֲנֻכָּה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֶּה אַחְדּוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מְשֻׁתָּנוֹת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת **שִׁבְטֵי יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל**, כַּנַּ"ל:

עַל־יְדֵי הַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה חַנַּס מֵאִיר אוֹר הָאֱמֶת

טז. **כִּי** הָא בְּהָא תְּלֵיָא. וְזֶהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ (שַׁבָּת כא:), הַיְנוּ כִּי הַתּוֹרָה נְעוּצָה תְּחִלָּתָהּ בְּסוֹפָהּ וְסוֹפָהּ בִּתְחִלָּתָהּ (סֵפֶר יְצִירָה א), כִּי עַל־יְדֵי הַנַּס הַגָּדוֹל שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ עִמָּנוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה, עַל זֶה **קָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשֵׁמוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרֵךְ**, וְעַל־יְדֵי הַתּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁמְּשַׁבְּחִין עַל הַנַּס, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר אוֹר הָאֱמֶת וְכוּ', שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת אוֹר נֵר חֲנֻכָּה כַּנַּ"ל. וְתֵכֶף כְּשֶׁמַּדְלִיקִין נֵר הָרִאשׁוֹן שֶׁל חֲנֻכָּה, וּמַמְשִׁיכִין אוֹר הָאֱמֶת בְּרִבּוּעַ הַדִּבּוּר וְנִשְׁלָם הַדִּבּוּר שֶׁהוּא לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁמְּקֻשָּׁר לְשַׁבָּת, עַל־יְדֵי־זֶה מַמְשִׁיכִין הַקְּדֻשָּׁה וְהַשְׁמָחָה שֶׁל שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל, וְאָז נִתְגַּלֶּה כִּי 'ה' הוּא הָאֱלֹהִים', דְּהַיְנוּ שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מְשֻׁתָּנוֹת שֶׁהֵם בִּבְחִינַת שֵׁם 'אֱלֹהִים' נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט, כִּי הַכֹּל אֶחָד, כִּי 'ה' הוּא הָאֱלֹהִים'.

תֵּכֶף כְּשֶׁמַּמְשִׁיכִים שִׂמְחַת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל מִתְחַזֶּקֶת הַתּוֹדָה וְהַהוֹדָאָה

וְזֶהוּ תַּכְלִית הַתִּקּוּן הַנֶּאֱמָר בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת, שֶׁזּוֹכִין עַל־יְדֵי מְצוֹת חֲנֻכָּה, וְתֵכֶף כְּשֶׁזּוֹכִין לָזֶה לְהַמְשִׁיךְ הַשְׂמָחָה שֶׁל שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל, לְגַלּוֹת אַחְדּוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מְשֻׁתָּנוֹת, תֵּכֶף חוֹזֵר וְנִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּחִינַת הַתּוֹדָה וְהַהוֹדָאָה, כִּי זוֹכִין שֶׁגַּם עַכְשָׁו בִּימֵי הַגָּלוּת וְהַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרִין עַל יִשְׂרָאֵל בִּכְלָל, וּבִפְרָטִיּוּת מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּגּוּף וָנֶפֶשׁ, שֶׁגַּם בְּעֵת הַצָּרָה וְהַבִּלְבּוּל וְהַמְנִיעוֹת וְהַדַּחֲקוּת הֶעָצוּם כַּנַּ"ל, יִתְּנוּ תָּמִיד שֶׁבַח וְהוֹדָיָה לִשְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל גֹּדֶל הַטּוֹבוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ עַד הֵנָּה, וּלְהִסְתַּכֵּל עַל הָרַחֲמוֹת שֶׁמַּרְחִיב לָנוּ גַּם בְּעֵת הַצָּרָה כַּנַּ"ל. שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת הַמִּשְׁכָּת קְדֻשַּׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל, כַּמְבֹאָר לְעֵיל הֵיטֵב (בְּאוֹת ד'), שֶׁזֶּהוּ גַּם כֵּן בְּחִינַת הִתְגַּלּוּת אַחְדּוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מְשֻׁתָּנוֹת, כִּי כְּשֶׁזּוֹכִין לָזֶה, אָז בְּוַדַּאי אֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוּם צָרָה חַס וְשָׁלוֹם, מֵאַחַר שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל מֵאִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכַמְבֹאָר בְּמָקוֹם אַחֵר כַּמָּה פְּעָמִים (שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָנִים נג, קב).

בְּוַדַּאי יִמְצָא בְּתוֹךְ כָּל הַצָּרוֹת הָרַחֲבוֹת גְּדוֹלוֹת

כִּי עִקַּר כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִין חַס וְשָׁלוֹם הֵם מִבְּחִינַת פְּעֻלּוֹת מְשֻׁתָּנוֹת שֶׁנִּמְשָׁכִין מִבְּחִינַת שֵׁם 'אֱלֹהִים', מִבְּחִינַת דִּינִים, כִּי הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַדִּינִים חַס וְשָׁלוֹם הֵם עִקַּר בְּחִינַת הַפְּעֻלּוֹת מְשֻׁתָּנוֹת, כִּי הֵם מְשֻׁנִּים מִדַּעַת הָאָדָם שֶׁזֶּהוּ עִקַּר הַצָּרָה וְהָרָעָה חַס וְשָׁלוֹם מַה שֶּׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג לוֹ כְּדַעְתּוֹ וּרְצוֹנוֹ, כִּי מַה שֶּׁהוּא נֶגֶד רְצוֹן הָאָדָם - הוּא רַע בְּעֵינָיו וְצַר לוֹ לְקַבְּלוֹ, אֲבָל כְּשֶׁיּוֹדֵעַ וּמַאֲמִין שֶׁהַכֹּל נִמְשָׁךְ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא אֶחָד הַפָּשׁוּט בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוּת, שֶׁכָּל כַּוָּנָתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְטוֹבָה תָּמִיד, בְּוַדַּאי יִמְצָא בְּתוֹךְ כָּל הַצָּרוֹת הָרַחֲבוֹת גְּדוֹלוֹת - לְנַחֵם וּלְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת מוֹדֶה עַל הֶעָבָר וְצוֹעֵק לְהַבָּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְבַּטְּלוּ כָּל הַצָּרוֹת לְגַמְרֵי, כַּנַּ"ל.

עַל־יְדֵי נֵר רִאשׁוֹן נִגְדֶּלֶת הַהוֹדָאָה יוֹתֵר

נִמְצָא, שֶׁעַל־יְדֵי נֵר חֲנֻכָּה שֶׁהִדְלַקְנוּ בַּלַּיְלָה הָרִאשׁוֹנָה, עַל־יְדֵי בְּחִינַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה שֶׁהִמְשִׁיכוּ מַתְּיָתְהוּ וּבָנָיו בָּעוֹלָם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה תִּקְנוּ מִדַּת הַהוֹד, כַּמּוּבָא (פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, חֲנֻכָּה, פֶּרֶק ד), שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת 'עַל הַנִּסִּים' שֶׁמּוֹסִיפִין בִּבְרָכַת 'מוֹדִים', הַיְנוּ שֶׁהִמְשִׁיכוּ תִּקּוּן זֶה בָּעוֹלָם - לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְאִירִין וְדוֹלְקִין הַנֵּר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא אוֹר הָאֱמֶת וְכוּ' כַּנַּ"ל, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ

לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת הִלְכוֹת כִּלְאֵי בְּהֵמָה חַלָּה ד יוֹרֶה דֵּעָה קצט

קְדֵשַׁת שַׁבָּת לִימֵי הַחֹל וְכוּ׳, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִגְדֶּלֶת וְנִתְחַזֶּקֶת וְנִתְוַסֶּפֶת הַהוֹדָאָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר כַּנַּ״ל, וְאָז גַּם אוֹר הָאֱמֶת שֶׁבָּא עַל־יְדֵי הַהוֹדָאָה נִגְדָּל גַּם כֵּן יוֹתֵר, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה כַּנַּ״ל. וְעַל־כֵּן בְּלֵיל שֵׁנִי מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, כִּי נִגְדָּל אוֹר הַנֵּר הַחֲנֻכָּה עַל־יְדֵי תּוֹסֶפֶת הַהוֹדָאָה שֶׁזָּכִינוּ עַל־יְדֵי הַמְשָׁכַת קְדֵשַׁת שַׁבָּת וְכוּ׳ שֶׁהִמְשַׁכְנוּ עַל־יְדֵי הַדְלָקַת הַנֵּר בְּלֵיל הָרִאשׁוֹן וְכַנַּ״ל, וְכֵן עַל־יְדֵי תּוֹסֶפֶת אוֹר הָאֱמֶת וְכוּ׳ בְּלֵיל ב׳, שֶׁהוּא בְּחִינַת תּוֹסֶפֶת הַמְשָׁכַת קְדֻשַּׁת שַׁבָּת וְכוּ׳, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְוַסֶּפֶת וְנִגְדֶּלֶת הַהוֹדָאָה עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְוַסֵּף לְהָאִיר אוֹר הָאֱמֶת עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְעַל־כֵּן בְּלֵיל ג׳ מוֹסִיף עוֹד, וְאָז נִגְדָּל הַהוֹדָאָה עוֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ׳, וְכֵן חוֹזֵר חָלִילָה.

מִתְּחִלָּה וּבָנָיו תִּקְּנוּ מִדָּה זאת בָּעוֹלָם שֶׁנִּזְכֶּה תָּמִיד לְהוֹדוֹת

עַל־כֵּן בְּכָל פַּעַם ׳מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ׳, עַד שֶׁזּוֹכִין לִשְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, שֶׁאָז נִתְתַּקֵּן הַהוֹד בִּשְׁלֵמוּת, שֶׁהִיא מִדָּה שְׁמִינִית, שֶׁזֶּהוּ עִקַּר הַתִּקּוּן שֶׁהִמְשִׁיכוּ מַתִּתְיָהוּ וּבָנָיו שֶׁתִּקְּנוּ מִדַּת הַהוֹד כַּמּוּבָא, הֵינוּ שֶׁתִּקְּנוּ מִדָּה זאת בָּעוֹלָם שֶׁנִּזְכֶּה תָּמִיד לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לִשְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, יְהֵיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, אֲפִלּוּ בְּתַקָּף הַגָּלוּת הָאָרוּךְ הַמַּר הַזֶּה בִּכְלָל וּבִפְרָט, כִּי נִזְכֶּה תָּמִיד לְהַכִּיר חֶסְדָּיו וְנִפְלְאוֹתָיו בְּלִי שִׁעוּר עָלֵינוּ בְּכָל עֵת וּבְכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נוֹדֶה לִשְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, בִּבְחִינַת: ה׳ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ (תְּהִלִּים ל, יג), ׳לְעוֹלָם׳ דַּיְקָא, יְהֵיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה.

ה׳ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ – לִהְיוֹת מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ בְּזֶה

וְעַל־כֵּן מְסַיְּמִין מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת בְּפָסוּק זֶה: ה׳ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ, כִּי זֶהוּ עִקַּר הַתִּקּוּן - שֶׁמַּמְשִׁיכִין בְּכָל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה, שֶׁהֵם בְּחִינַת חֲנֻכַּת הַבַּיִת, שֶׁבְּכָל פַּעַם מוֹסִיפִין אוֹר הַנֵּרוֹת בְּכָל לַיְלָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִגְדֶּלֶת הַהוֹדָאָה בְּכָל יוֹם יוֹתֵר, עַד שֶׁזּוֹכִין בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְתַקֵּן הַהוֹדָאָה בִּשְׁלֵמוּת, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהוֹדוֹת לוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בְּכָל עֵת וּזְמַן, כָּל אָדָם וְאָדָם בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, בִּבְחִינַת ה׳ אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ, ׳לְעוֹלָם׳ דַּיְקָא כַּנַּ״ל:

מִצְוַת מַעֲשֶׂה הַמְּנוֹרָה - כְּדֵי לְהָאִיר אוֹר הָאֱמֶת

יז. **וְזֶה** בְּחִינַת (בְּמִדְבַּר ח, ד): וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִקְשָׁה זָהָב עַד יְרֵכָהּ עַד פִּרְחָהּ מִקְשָׁה הִיא, וּפֵרַשׁ רַשׁ״י, שֶׁצְּרִיכָה לִהְיוֹת נַעֲשֵׂית מַעֲשֶׂת אֶחָד. הֵינוּ שֶׁעִקַּר מְצוּת מַעֲשֵׂה הַמְּנוֹרָה הוּא כְּדֵי לְהָאִיר אוֹר הָאֱמֶת וְכוּ׳, כְּדֵי לְגַלּוֹת שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ. וְעַל זֶה מְרַמֵּז מַה שֶּׁצִּוָּה לַעֲשׂוֹתָהּ מִקְשָׁה מֵחֲתִיכָה אַחַת דַּיְקָא, לְהוֹרוֹת שֶׁכָּל הַגְּבִיעִים וְהַכַּפְתּוֹרִים וְהַפְּרָחִים וְהַצִּיּוּרִים שֶׁהָיוּ בְּשִׁבְעָה קְנֵי הַמְּנוֹרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת שִׁבְעַת יְמֵי בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם שֹׁרֶשׁ כָּל הַפְּעֻלּוֹת מְשֻׁנּוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ בָּהֶם עַל־יְדֵי שְׁלֵמוּת הַדִּבּוּר שֶׁנִּשְׁלָם עַל־יְדֵי הָאֱמֶת וְכַנַּ״ל, כָּל זֶה נִמְשָׁךְ מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, בִּבְחִינַת עַד יְרֵכָהּ עַד פִּרְחָהּ מִקְשָׁה הִיא, כִּי הַכֹּל נַעֲשָׂה מֵעֲשֶׂת אֶחָד, כִּי כָּל הַשִּׁנּוּיִים נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ וְיִתְעַלֶּה לָנֶצַח כַּנַּ״ל:

בְּחֲנֻכָּה מַמְשִׁיכִין בְּחִינַת תּוֹדָה־הַלֵּל, בְּחִינַת תִּקּוּן הָרַגְלַיִן

יח. **וְזֶה** בְּחִינַת מַה שֶּׁאִיתָא בַּכַּוָּנוֹת, שֶׁבַּחֲנֻכָּה שֶׁמְּתַקְּנִים הַהוֹד, וְאָז מְתַקְּנִים בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית לב, כו): ״וַתֵּקַע כַּף יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ״ שֹׁר שֶׁל עֵשָׂו. כִּי ׳וַתֵּקַע כַּף יֶרֶךְ יַעֲקֹב׳ הוּא בְּחִינַת פְּגַם תַּמְכֵי אוֹרַיְתָא, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר (וַיִּשְׁלַח קעא.) שֶׁנָּגַע בְּתַמְכֵי אוֹרַיְתָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַגְלַיִן, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת פְּגַם הַהֲלָכוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹדָה, כַּמּוּבָן בְּהַתּוֹרָה הַנַּ״ל, וּבַחֲנֻכָּה מַמְשִׁיכִין בְּחִינַת תּוֹדָה־הֲלָכָה שֶׁהֵם בְּחִינַת תִּקּוּן הָרַגְלַיִן, בְּחִינַת תַּמְכֵי אוֹרַיְתָא, שֶׁעַל יָדָם נוֹלְדִין הַהֲלָכוֹת, כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם. וְזֶה שֶׁכָּתוּב שָׁם בַּפָּרָשָׁה (בְּרֵאשִׁית לב): ״וַיִּוָּתֵר לוֹ הַשָּׁמֶשׁ״ — ׳לְרַפְּאוֹת אֶת צַלְעָתוֹ׳ כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה עח, ה). כִּי תִּקּוּן הָרַגְלַיִן שֶׁהוּא בְּחִינַת רְפוּאוֹת צַלְעָתוֹ, בְּחִינַת תִּקּוּן הַתּוֹרָה, כִּי אוֹרַיְתָא זֶה בְּחִינַת תִּקּוּן פְּגִימַת הַלְּבָנָה, בְּחִינַת ״וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה״ (יְשַׁעְיָה ל, כו), כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ״ל, וְעַל־כֵּן זָרְחָה לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ אֲפִלּוּ בְּעֵת שֶׁהָיָה זְמַן הַלַּיְלָה שֶׁאָז מְאִירָה הַלְּבָנָה, כִּי אָז נִתְאָרֵךְ הַיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה כח, י), כִּי זָכָה לְהַמְשִׁיךְ אוֹר שֶׁלָּעָתִיד שֶׁיִּתְקַיֵּם: ׳וְהָיָה אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחַמָּה׳ וְכוּ׳:

כָּל הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ בְּקְדֻשָּׁה כְּדֵי לְגַלּוֹת הָאֶמְתִּי הַפָּשׁוּט

יט. **וְעַל־כֵּן** מְסַיֶּמֶת הַתּוֹרָה פָּרָשַׁת הַנְּשִׂיאִים שֶׁהִיא פָּרָשַׁת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בַּפָּסוּק (בַּמִּדְבָּר ז, פט): וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת

הַקּוֹל מְדַבֵּר אֵלָיו וְכוּ׳. כִּי זֶה הַפָּסוּק הוּא - **כָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי הַמַּכְרִיעַ בֵּין שְׁנֵי כְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה**, כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ רַשִׁ״י שָׁם. וְהִיא מִדָּה הָאֲחֲרוֹנָה מִשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרֶשֶׁת בָּהֶן. כִּי שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים (זֹהַר אַחֲרֵי סב.), שֶׁמִּמֶּשֶׁם עִקַּר הַיְשׁוּעָה מִכָּל הַצָּרוֹת, וְשָׁם עִקַּר הַתּוֹרָה וְהוֹרָאָה כַּנַּ״ל. וְעַל־כֵּן מִסְּיִמִין הַשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת בְּמִדָּה זֹאת שֶׁל שְׁנֵי כְּתוּבִין הַמַּכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה וְכוּ׳, כִּי זֶה עִקַּר הַתִּקּוּן שֶׁל שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת הֲלָכוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה, לְהַמְשִׁיךְ כָּל הַתִּקּוּנִים הַנֶּאֱמָרִים בַּתּוֹרָה הַנַּ״ל, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְגַלּוֹת אַחְדוּת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת **שְׁנֵי כְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה עַד שֶׁיָּבֹא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי וְיַכְרִיעַ בֵּינֵיהֶם**, כִּי כָּל הַקֻּשְׁיוֹת וְהַשְּׁנוּיִים שֶׁיֵּשׁ בַּתּוֹרָה, וְכָל הַמַּחֲלֹקֶת דִּקְדֻשָּׁה שֶׁיֵּשׁ בֵּין תַּנָּאִים וַאֲמוֹרָאִים וּבֵין צַדִּיקִים וּכְשֵׁרִים אֲמִתִּיִּים, הַכֹּל כְּדֵי לְגַלּוֹת שֶׁכָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ.

כָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשֻּׁנּוֹת שֶׁבְּכָל הַבְּרִיאָה - נִמְצָאִים מֵאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה

כִּי כָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשֻּׁנּוֹת שֶׁבְּכָל הַבְּרִיאָה - כֻּלָּם נִמְשָׁכִין מֵאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה כַּיָּדוּעַ, וּכְמוֹ שֶׁכָּל אוֹת יֵשׁ לוֹ תְּמוּנָה מְשֻׁנָּה מֵחֲבֵרוֹ, וְכֵן צִרּוּפֵי הַתֵּבוֹת מְשֻׁנִּין כָּל אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ, כְּמוֹ כֵן נִמְשָׁכִין כָּל הַבְּרוּאִים מְשֻׁנִּין כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵחֲבֵרוֹ, אֲבָל בֶּאֱמֶת כָּל אוֹתִיּוֹת וְתֵבוֹת וּפָרָשִׁיּוֹת וְכוּ׳ שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁמְּשֻׁנִּים כָּל אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ, דַּיְקָא עַל יָדָם מַכִּירִין וְיוֹדְעִין אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בִּשְׁבִיל זֶה נִתְּנָה הַתּוֹרָה כְּדֵי לְהַכִּיר אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, כִּי ׳אוֹרַיְתָא שְׁמָא דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא׳ (תִּקּוּנֵי זֹהַר תִּקּוּן י׳, כו.), וְאִי אֶפְשָׁר לָדַעַת מֵאַחְדוּתוֹ הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת דַּיְקָא שֶׁנִּתְלַבְּשָׁה בְּאוֹתִיּוֹת וְדִבּוּרִים אֵלּוּ.

בְּזֶה הָעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין בִּשְׁלֵמוּת דַּרְכֵי הַתּוֹרָה

וּמֵחֲמַת שֶׁבְּזֶה הָעוֹלָם אִי אֶפְשָׁר לְהָבִין בִּשְׁלֵמוּת דַּרְכֵי הַתּוֹרָה, עַל־כֵּן נִדְמֶה כָּל פַּעַם שֶׁיֵּשׁ אֵיזֶה שְׁנוּיִים וְקֻשְׁיוֹת בַּתּוֹרָה, כְּגוֹן **שְׁנֵי כְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה - שֶׁקֹּדֶם שֶׁבָּא הַכָּתוּב הַשְּׁלִישִׁי הַמַּכְרִיעַ** נִדְמֶה לָנוּ כְּאִלּוּ הָיָה חַס וְשָׁלוֹם אֵיזֶה שְׁנוּי בַּתּוֹרָה. וְכֵן כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר ״שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת״ (שְׁמוֹת יג, ו), וְכָתוּב אֶחָד אוֹמֵר ״שֵׁשֶׁת יָמִים״ וְכוּ׳ (דְּבָרִים טז, ח), וְכֵן הַרְבֵּה. וְכָל זֶה מֵחֲמַת מִעוּט שִׂכְלֵנוּ, שֶׁאֵין אָנוּ מְבִינִים דַּרְכֵי הַתּוֹרָה עַל בֻּרְיָן. עַל־כֵּן חָמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ וּמָסַר לָנוּ דַּרְכֵי הַתּוֹרָה עַל־יְדֵי הַחֲכָמִים לְדָרְשָׁהּ בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מְיַשְּׁבִין כָּל הַשְּׁנוּיִים וּמַכְרִיעִין בֵּין הַכְּתוּבִים הַמַּכְחִישִׁין זֶה אֶת זֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ דַּעַת לְיַדֵּעַ וּלְהַאֲמִין, כְּמוֹ שֶׁהַתּוֹרָה כֻּלָּהּ אֶחָד אַף־עַל־פִּי שֶׁלְּפִי קַטְנוּת שִׂכְלֵנוּ הָיָה לָנוּ כַּמָּה קֻשְׁיוֹת וְשִׁנּוּיִים בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ כֵן כָּל הַשִּׁנּוּיִים שֶׁבָּעוֹלָם שֶׁהֵם כָּל הַפְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כֻּלָּם אֶחָד בְּשָׁרְשָׁן, כִּי כֻּלָּם נִמְשָׁכִין מֵאֶחָד הַפָּשׁוּט יִתְבָּרַךְ, רַק שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהָבִין זֹאת בְּשִׂכְלֵנוּ.

כֻּלָּם נִכְלָלִים בְּדֵעָה אַחַת בְּעִנְיַן יְסוֹד הָאֱמוּנָה

וְזֶהוּ בְּחִינַת הַמַּחֲלֹקֶת דִּקְדֻשָּׁה, כִּי הַכֹּל בִּשְׁבִיל לְהַמְתִּיק הַדִּין בְּשָׁרְשׁוֹ, כַּמּוּבָא בְּהַתּוֹרָה ״בַּקָּמִים עָלַי מְרֵעִים״ (פְּסִיקְתָּא רַעז). כִּי עַל־יְדֵי שֶׁיֵּשׁ מַחֲלֹקֶת בִּקְדֻשָּׁה בֵּין צַדִּיקִים, נִמְצָא שֶׁדַּעְתָּם מְשֻׁנָּה מְאֹד זֶה מִזֶּה, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן בְּעִנְיַן יְסוֹד הָאֱמוּנָה כֻּלָּם נִכְלָלִין בְּדֵעָה אַחַת, כִּי כֻּלָּם מִתְכַּוְּנִים לְשֵׁמוֹ וְאַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּדְי לְבָרֵר כָּל הַהֲלָכָה עַל בֵּרְיָהּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ״ל (רַשִׁ״י שִׁיר הַשִּׁירִים ו, ט): ׳הַרְבֵּה מַחֲלֹקֶת בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ׳ וְכוּ׳. וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי־זֶה הַמַּחֲלֹקֶת דִּקְדֻשָּׁה, עַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא נִתְגַּלֶּה אַחְדוּת הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת עַל־יְדֵי־זֶה, שֶׁהַדֵּעוֹת חֲלֵקוֹת וּמְשֻׁנּוֹת כָּאֵלֶּה - כֻּלָּם נִכְלָלִים בְּדֵעָה אַחַת בְּעִנְיַן יְסוֹד הָאֱמוּנָה. כִּי כֻּלָּם מַאֲמִינִים בְּדֵעָה אַחַת בַּה׳ וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ, וְכָל כַּוָּנָתָם בְּמַחֲלֹקְתָּם הַכֹּל כְּדֵי לְגַלּוֹת אַחְדוּתוֹ הַפָּשׁוּט בָּעוֹלָם, כִּי דֵּעָה שֶׁל זֶה נוֹטָה שֶׁהַהֲלָכָה כָּךְ וְהַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר הוּא כָּךְ, אֲשֶׁר עַל יָדוֹ יִתְגַּלֶּה אַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדֵעָה שֶׁל זֶה נוֹטָה לְדֶרֶךְ וַהֲלָכָה אַחֶרֶת. וּבֶאֱמֶת אֵלּוּ וָאֵלּוּ דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים, כִּי כֻּלָּם נִתְּנוּ מֵרֹעֶה אֶחָד (קֹהֶלֶת יב, יא), כִּי עַל יְדֵיהֶם דַּיְקָא יִתְגַּלֶּה אַחְדוּתוֹ הַפָּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, עַל־יְדֵי שֶׁדֵּעוֹת חֲלֵקוֹת כָּאֵלּוּ נִכְלָלִין בְּתַכְלִית כַּוָּנָתָם בְּדֵעָה אַחַת לְהַכְלֵל בְּאַחְדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ כַּנַּ״ל.

פְּסַק הֲהֲלָכָה שֶׁמִּתְבָּרֶרֶת מִשְּׁנוּי דֵּעוֹת

וְזֶה שֶׁמְּבֹאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה הַנַּ״ל, שֶׁעַל־יְדֵי הֲלָכוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת תּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ כָּל הַבְּחִינוֹת הַמְּבֹאָרִים שָׁם, עַד שֶׁזּוֹכִין לְגַלּוֹת אַחְדוּת

הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת. הַיְנוּ כַּנַּ"ל, כִּי הַהֲלָכוֹת הִיא פְּסַק הַהֲלָכָה שֶׁמִּתְבָּרֶרֶת מִשְּׁנוּי דֵּעוֹת שֶׁזֶּה אוֹסֵר וְזֶה מַתִּיר וְכוּ', עַד שֶׁמְּבָרְרִין הַהֲלָכָה עַל־פִּי דַּרְכֵי הַתּוֹרָה, וְאָז דַּיְקָא נִתְגַּלֶּה אַחְדוּת הַפְּשׁוּט מִתּוֹךְ פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת, כַּנַּ"ל:

כְּל מַה שֶּׁמִּתְרַבִּין יִשְׂרָאֵל נִתְרַבָּה קְדֻשָּׁתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר

כ. **וְזֶה בְּחִינַת** (מִשְׁלֵי יד, כח): "בְּרֹב עָם הַדְרַת מֶלֶךְ". שֶׁכָּל מַה שֶּׁמִּתְרַבִּין וּמִתְחַבְּרִין בְּיוֹתֵר הָרִבּוּי יִשְׂרָאֵל יַחַד, נִתְרַבֶּה קְדֻשָּׁתוֹ וּכְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (תּוֹרַת כֹּהֲנִים כו, ח): 'אֵינוֹ דּוֹמֶה מֶלֶךְ הָעוֹשִׂין אֶת הַמְּצָוָה לִמְרֻבִּין' וְכוּ', הַיְנוּ כַּנַּ"ל, שֶׁכָּל מַה שֶּׁהָרִבּוּי מִיִּשְׂרָאֵל בְּיוֹתֵר מִתְחַבְּרִין בְּיַחַד לְדָבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, נִתְגַּלֶּה אַחְדוּתוֹ הַפָּשׁוּט בְּיוֹתֵר עַל־יְדֵי שֶׁרַבִּים בְּיוֹתֵר, שֶׁהֵם דֵּעוֹת מְשֻׁנּוֹת בְּיוֹתֵר - מִתְחַבְּרִין לְדֵעָה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.

כְּשֶׁהַדֵּעוֹת הָרַבּוֹת מִתְאַחֲדוֹת לָאֱמוּנָה – זֶהוּ כְּבוֹדוֹ

וְזֶה בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר י, לו): "וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה ה' רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (יְבָמוֹת סד.): 'מְלַמֵּד שֶׁאֵין הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בְּפָחוֹת מִשְּׁתֵּי רִבְבוֹת וְכוּ', הֲרֵי שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל וְכוּ', נִמְצָא זֶה גּוֹרֵם' וְכוּ'. כִּי כָּל מַה שֶּׁיִּשְׂרָאֵל רַבִּים בְּיוֹתֵר - נִמְשָׁכָת וְנִתְגַּלָּה הַקְּדֻשָּׁה בְּיוֹתֵר, עַל־יְדֵי שֶׁרִבּוּי דֵּעוֹת כָּאֵלּוּ שֶׁהֵם מְשֻׁנִּים כָּל־כָּךְ, כִּי כָּל מַה שֶּׁהֵם רַבִּים בְּיוֹתֵר - יֵשׁ בָּהֶם שִׁנּוּי דֵּעוֹת בְּיוֹתֵר, וְכָל מַה שֶּׁנִּתְרַבִּין הַשִּׁנּוּיִים בְּיוֹתֵר וּמִתְחַבְּרִין בְּיַחַד לַעֲבֹד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ - נִתְגַּלֶּה אַחְדוּתוֹ הַפָּשׁוּט בְּיוֹתֵר, עַל־יְדֵי שֶׁרִבּוּי דֵּעוֹת כָּאֵלּוּ, שֶׁהֵם פְּעֻלּוֹת מִשְׁתַּנּוֹת כָּל־כָּךְ מִתְחַבְּרִין יַחַד בְּדֵעָה אַחַת לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכַנַּ"ל:

תיקון הכללי

הֲרֵינִי מְקַשֵּׁר עַצְמִי בַּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים אֵלּוּ לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ. וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר. קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה. וּבִפְרָט לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה רַבֵּנוּ נַחְמָן בֶּן פֵּיגָא, (אשר גלה ותקן לאמר אלו העשרה מזמורי תהלים בשביל תיקון הברית) זְכוּתָם יָגֵן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן

לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

הֲרֵינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת בּוֹרְאִי. לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז

מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי־חָסִיתִי בָךְ: אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה טוֹבָתִי בַּל־עָלֶיךָ: לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל־חֶפְצִי־בָם: יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר מָהָרוּ בַּל־אַסִּיךְ נִסְכֵּיהֶם מִדָּם וּבַל־אֶשָּׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי: יְהוָה מְנָת־חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי: חֲבָלִים נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִמִים אַף־נַחֲלָת שָׁפְרָה עָלָי: אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף־לֵילוֹת יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי: שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָמִיד כִּי מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט: לָכֵן | שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח: כִּי | לֹא־תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת: תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ נֶצַח:

לב

לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה: אַשְׁרֵי אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: כִּי־הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמָי בְּשַׁאֲגָתִי כָּל־הַיּוֹם: כִּי | יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה: חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי לֹא־כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה: עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חָסִיד | אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ: אַתָּה | סֵתֶר לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: אַשְׂכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי: אַל־תִּהְיוּ | כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן עָדְיָו לִבְלוֹם בַּל קְרֹב אֵלֶיךָ: רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ: שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב:

מא

לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ וְיְחַיֵּהוּ יאשר [וְאֹשַׁר] בָּאָרֶץ וְאַל־תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו: יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל־עֶרֶשׂ דְּוָי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ בְחָלְיוֹ: אֲנִי־אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי כִּי־חָטָאתִי לָךְ: אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת וְאָבַד שְׁמוֹ: וְאִם־בָּא לִרְאוֹת | שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ יִקְבָּץ־אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׂנְאָי עָלַי | יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי: דְּבַר־בְּלִיַּעַל יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב: וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי

וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם: בְּזָאת יָדַעְתִּי כִּי־חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבִי עָלָי: וַאֲנִי בָּתָמִּי תָּמַכְתָּ בִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב

לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח: כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: צָמְאָה נַפְשִׁי | לֵאלֹהִים לְאֵל חָי מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: הָיְתָה־לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: אֵלֶּה אֶזְכְּרָה | וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסָּךְ אֶדַּדֵּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן חוֹגֵג: מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לָאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהַי עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר: תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ: יוֹמָם | יְצַוֶּה יְהוָה | חַסְדּוֹ וַבַּלַּיְלָה שירה [שִׁירוֹן] עִמִּי תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: אוֹמְרָה | לְאֵל סַלְעִי לָמָּה שְׁכַחְתָּנִי לָמָּה־קֹדֵר אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: בְּרֶצַח | בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרָי בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לָאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי וֵאלֹהָי:

נט

לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בִּשְׁלֹחַ שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי | אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמַי תְּשַׂגְּבֵנִי: הַצִּילֵנִי מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־חַטָּאתִי יְהוָה: בְּלִי־עָוֹן יְרוּצוּן וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה לִקְרָאתִי וּרְאֵה: וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־תָּחֹן כָּל־בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה: יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וְיסֹובְבוּ עִיר: הִנֵּה | יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שֹׁמֵעַ: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׂחַק־לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה כִּי־אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי: אֱלֹהֵי חסדו [חַסְדִּי] יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים יַרְאֵנִי בְשׁוּרָרָי: אַל־תַּהַרְגֵם | פֶּן־יִשְׁכְּחוּ עַמִּי הֲנִיעֵמוֹ חֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנָּנוּ אֲדֹנָי: חַטַּאת־פִּימוֹ דְּבַר־שִׂפְתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בגאונם [בְגַאֲוָתָם] וּמֵאָלָה וּמִכַּחַשׁ יְסֻפָּרוּ: כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה: וְיָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וְיסֹובְבוּ עִיר: הֵמָּה ינועון [יְנִיעוּן] לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וַיָּלִינוּ: וַאֲנִי | אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר־לִי: עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּי־אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

עז

לַמְנַצֵּחַ עַל־ידיתון [יְדוּתוּן] לְאָסָף מִזְמוֹר: קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהַאֲזִין אֵלָי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי יָדִי | לַיְלָה נֶגְרָה וְלֹא תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהֱמָיָה אָשִׂיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: אָחַזְתָּ שְׁמֻרוֹת עֵינָי נְפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חִשַּׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלַּיְלָה עִם־לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי: הַלְעוֹלָמִים יִזְנַח | אֲדֹנָי וְלֹא־יֹסִיף לִרְצוֹת עוֹד: הֶאָפֵס לָנֶצַח חַסְדּוֹ גָּמַר אֹמֶר לְדֹר וָדֹר: הֲשָׁכַח חַנּוֹת אֵל אִם־קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה: וָאֹמַר חַלּוֹתִי הִיא שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן: אזכיר [אֶזְכּוֹר] מַעַלְלֵי־יָהּ כִּי־אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ: וְהָגִיתִי בְכָל־פָּעֳלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי־אֵל גָּדוֹל כֵּאלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים עֻזֶּךָ: גָּאַלְתָּ בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי־יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה: רָאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ

אַ֫ף יִרְגְּזוּ תְהֹמוֹת: זֹ֫רְמוּ מַ֫יִם | עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים אַף־חֲ֫צָצֶיךָ יִתְהַלָּכוּ: קוֹל רַעַמְךָ֫ | בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ בְרָקִים תֵּבֵל רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ: בַּיָּם דַּרְכֶּךָ ושביליך [וּשְׁבִילְךָ] בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נֹדָעוּ: נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ

תְּפִלָּה֮ לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר: בְּטֶרֶם | הָ֫רִים יֻלָּדוּ וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וְמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל: תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם: כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: זֶרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר כֶּחָצִיר יַחֲלֹף: בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ: כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ: שת [שַׁתָּה] עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: כִּי כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנִינוּ כְמוֹ־הֶגֶה: יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת | שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי־גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה: מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ: לִמְנוֹת יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבִא לְבַב חָכְמָה: שׁוּבָה יְהוָה עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ: שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ: שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: וִיהִי | נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

קה

הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִּשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: שִׁירוּ־לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב | מְבַקְשֵׁי יְהוָה: דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד: זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹפְתָיו וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף דּוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק: וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם: בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ: וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר: לֹא־הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים: אַל־תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ: וַיִּקְרָא רָעָב עַל־הָאָרֶץ כָּל־מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר: שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: עִנּוּ בַכֶּבֶל רגליו [רַגְלוֹ] בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: עַד־עֵת בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ: שָׂמוֹ אָדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם: וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ־חָם: וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ מִצָּרָיו: הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ: שָׂמוּ־בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם: שָׁלַח חֹשֶׁךְ וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דברוו [דְּבָרוֹ:] הָפַךְ אֶת־מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם: שָׁרַץ אַרְצָם צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב כִּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם: נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם: וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם: וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם: וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל: שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה: שָׁאַל וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם: פָּתַח צוּר וַיָּזוּבוּ מָיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר: כִּי־זָכַר אֶת־דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: וַיּוֹצִא עַמּוֹ בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו: וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת

גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו
וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ הַלְלוּ־יָהּ:

קלז

עַל נַהֲרוֹת | בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם־בָּכִינוּ בְּזָכְרֵנוּ אֶת־
צִיּוֹן: עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ: כִּי שָׁם
שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי־שִׁיר וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ
לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: אֵיךְ נָשִׁיר אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל
אַדְמַת נֵכָר: אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ יְרוּשָׁלָם תִּשְׁכַּח יְמִינִי:
תִּדְבַּק־לְשׁוֹנִי | לְחִכִּי אִם־לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם־לֹא
אַעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי: זְכֹר יְהוָה |
לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ עַד
הַיְסוֹד בָּהּ: בַּת־בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם־לָךְ
אֶת־גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ: אַשְׁרֵי | שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת־
עֹלָלַיִךְ אֶל־הַסָּלַע:

קנ

הַלְלוּ יָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ:
הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ
בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף
וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־
שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל
יָהּ הַלְלוּ־יָהּ:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת
עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים
מֵיְהוָה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיְפַלְּטֵם
יְפַלְּטֵם מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ:

זאת מצאנו באמתחת הכתבים והיא מעט הכמות ורב האיכות.

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עִלַּת הָעִלּוֹת וְסִבַּת כָּל הַסִּבּוֹת,
אַנְתְּ לְעֵלָּא לְעֵלָּא מִן כֹּלָא, וְלֵית לְעֵלָּא מִנָּךְ, דְּלֵית
מַחֲשָׁבָה תִּפְיָסָא בָךְ כְּלָל, וּלְךְ דְּמְיָה תְּהִלָּה,
וּמְרוֹמַם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה. אוֹתְךְ אֲדָרֵשׁ אוֹתְךְ
אֲבַקֵּשׁ, שֶׁתַּחְתּוֹר חֲתִירָה דֶּרֶךְ כְּבוֹשָׁה מֵאִתְּךָ, דֶּרֶךְ
כָּל הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוּת שֶׁלִּי בַּמָּקוֹם
שֶׁאֲנִי עוֹמֵד, כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לְךְ יֹדֵעַ תַּעֲלֻמוֹת,
וּבַדֶּרֶךְ וּנְתִיב הַזֶּה תָּאִיר עָלַי אוֹרֶךְ, לְהַחֲזִירֵנִי
בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בֶּאֱמֶת,
כְּפִי רְצוֹן מִבְחַר הַבְּרוּאִים, לִבְלִי לַחֲשֹׁב
בְּמַחֲשַׁבְתִּי שׁוּם מַחֲשֶׁבֶת חוּץ, וְשׁוּם מַחֲשָׁבָה
וּבִלְבּוּל שֶׁהוּא נֶגֶד רְצוֹנֶךָ, רַק לְדַבֵּק בְּמַחֲשָׁבוֹת
זַכּוֹת צַחוֹת וּקְדוֹשׁוֹת בַּעֲבוֹדָתְךָ בֶּאֱמֶת בְּהַשָּׂגָתְךָ
וּבְתוֹרָתְךָ. הַט לִבִּי אֶל עֵדוֹתֶיךָ, וְתֵן לִי לֵב טָהוֹר
לְעָבְדְךָ בֶּאֱמֶת. וּמְמֻצָּלוֹת יָם תּוֹצִיאֵנִי לְאוֹר גָּדוֹל
חִישׁ קַל מְהֵרָה, תְּשׁוּעַת יְהוָה כְּהֶרֶף עַיִן, לֵאוֹר
בְּאוֹר הַחַיִּים כָּל יְמֵי הֱיוֹתִי עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה. וְאָזְכֶּה
לְחַדֵּשׁ נְעוּרֵי הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ בַּחֹשֶׁךְ, לְהַחֲזִירָם אֶל
הַקְּדֻשָּׁה, וְתִהְיֶה יְצִיאָתִי מִן הָעוֹלָם כְּבִיאָתִי בְּלֹא
חֵטְא. וְאָזְכֶּה לַחֲזוֹת בְּנֹעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ,
כְּלוֹ אֹמֵר כָּבוֹד, אָמֵן נֶצַח סֶלָה וָעֶד:

תם

ונשלם

שבח

לאל

בורא

עולם

בס"ד

וְכֵן הוּא

בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן,

שֶׁעִקַּר הַזְּמִנּוּת לַעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא

יִתְבָּרַךְ

הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינָה זֹאת

בְּחִינַת

תּוֹדָה וְהוֹדָאָה

שֶׁהִיא בְּחִינַת

זְנָכָה